

Ciencias da Natureza

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN PRIMARIA

CEIP AREALONGA

Obxectivos en clave de Competencias do Sexto Curso

1. Coñecer, a través da investigación e a experimentación, as propiedades dos materiais de uso común, así como o seu comportamento ante a luz, o son, a calor, a humidade, o magnetismo e a electricidade. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
2. Realizar sinxelas experiencias para estudar as reaccións químicas, os comportamentos das mesturas, explicando de forma oral e escrita o proceso seguido e o resultado obtido, e respectando e valorando as normas de uso, seguridade e conservación dos instrumentos e materiais de traballo. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
3. Diseñar obxectos e aparellos cunha finalidade, utilizando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, así como principios básicos da electricidade e da transmisión da corrente eléctrica, e valorar a súa utilidade. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
4. Coñecer as achegas de investigadores, científicos e inventores ao longo da historia para o progreso da ciencia. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
5. Coñecer que a célula é a unidade estrutural básica dos seres vivos e comprender a súa importancia na organización dos tecidos, os órganos e os sistemas e aparatos do corpo humano e a súa relación coas funcións vitais. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
6. Identificar e adoptar hábitos saudables, así como técnicas de primeiros auxilios para previr enfermidades infecciosas e enfermidades relacionadas co bo funcionamento dos órganos e os sistemas do corpo humano. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
7. Coñecer diferentes niveis de clasificación da materia viva, empregando instrumentos e medios tecnolóxicos con certa precisión e rigor, e aplicando os principios de seguridade. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía).*
8. Adoptar actitudes de respecto polo medio físico e os seres vivos que o habitan co fin de fomentar o equilibrio dinámico da natureza e o mantemento do contorno natural. *(Sociais e cívicas).*

9. Describir fenómenos físicos de forma estruturada e co vocabulario adecuado. (*Comunicación lingüística*).
10. Iniciarse na utilización das TIC cun espírito crítico. (*Dixital*).
11. Tomar decisións reflexionando e sopesando posibilidades de maneira autónoma e responsable para facer fronte a situacións cotiás. (*Iniciativa e espírito emprendedor*).
12. Participar das iniciativas que xurdan do grupo cooperando como parte dun proxecto común. (*Sociais e cívicas*).
13. Establecer conxecturas, comprobacións e conclusións respecto tanto de feitos que suceden dunha forma natural como sobre os provocados a partires de pequenos experimentos ou experiencias. (*Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Iniciativa e espírito emprendedor; Aprender a aprender*).

Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de avaliación e Estándares de aprendizaxe avaliados de Sexto Curso

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES

Contidos

Bloque 1. Iniciación á actividade científica 1.

Iniciación á actividade científica.

Aproximación experimental a algunhas cuestións.

2. e 3. Utilización de diferentes fontes de información (directas, libros).

Utilización das TIC (tecnoloxías da información e da Comunicación) para buscar e seleccionar información, e presentar conclusións.

4. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes na aula e no centro.

Traballo individual e en grupo.

Utilización de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade.

Criterios de avaliación

1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes básicas e comunicando os resultados.

2. Establecer conxecturas respecto tanto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que son provocados a

Respecto das normas de uso, de seguridade e de mantemento de instrumentos de observación e dos materiais de traballo. partir dun experimento ou unha experiencia.

5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou imaxes etc.). Xestión de ficheiros.

6. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade.

7. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes ~~sofes~~ ^{formas}.

3. Comunicar de forma oral e escrita os resultados, presentándoos con apoios gráficos.

4. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros, coidando as ferramentas e facendo uso axeitado dos materiais.

5. Traballar de forma autónoma o tratamento de textos.

6. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma

natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia.

7. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolve: 4,5 e 6
Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 3. Os seres vivos</p> <p>1. Estrutura dos seres vivos: a célula. Estrutura dos seres vivos: células (descrición da súa estrutura; tecidos: tipos; órganos: principais características e funcións; aparatos e sistemas: compoñentes e funcionamento). Os seres vivos: características, clasificación e tipos. Os animais vertebrados e invertebrados. As plantas: estrutura e fisioloxía. A fotosíntese e a súa importancia para a vida na Terra.</p> <p>2. Niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos</p>	<p>1. Coñecer a estrutura dos seres vivos (células), describindo a súa estrutura; tipos de tecidos; principais características e funcións dos órganos; compoñentes e funcionamento de aparatos e sistemas.</p> <p>2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos atendendo ás súas características e tipos</p>	<p>1.1. Identifica e describe as principais características e funcións das células.</p> <p>1.2. Describe e debuxa a estrutura básica da célula.</p> <p>1.3. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparatos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.</p> <p>1.4. Coñece e explica as características e funcións principais dos aparatos e sistemas; identifica os seus compoñentes e explica o seu funcionamento.</p> <p>1.5. Identifica as características e clasifica os seres vivos nos distintos reinos.</p> <p>1.6. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas.</p> <p>1.7. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.</p> <p>2.1 Identifica os cinco reinos e clasifica os seres vivos segundo as súas características en cada reino.</p> <p>2.2 Observa directa e indirectamente e clasifica os seres vivos en diferentes</p>

<p>3. Niveis de clasificación na materia viva. Virus, bacterias e organismos unicelulares complexos. Fungos.</p>	<p>3. Coñecer diferentes niveis de clasificación na materia viva. Virus, bacterias e organismos unicelulares complexos. Fungos.</p>	<p>tipos, segundo as súas características</p> <p>3.1. Observa imaxes, identifica e clasifica a materia viva. Virus, bacterias e organismos unicelulares complexos. Fungos.</p>
<p>4. Uso da lupa e doutros medios tecnolóxicos. Interese pola observación e o estudo rigoroso de todos os seres vivos. Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.</p>	<p>4. Usar medios tecnolóxicos, respectando as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, e mostrando interese pola observación e o estudo de todos os seres vivos, así como hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.</p>	<p>4.1. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.</p> <p>4.2. Mostra unha certa precisión e rigor na observación e na elaboración dos traballos.</p> <p>4.3. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos. Comunica os resultados de forma oral e escrita, e manifesta interese pola súa observación e estudo.</p> <p>4.4. Usa instrumentos e materiais de traballo na aula e no centro, aplicando os principios de seguridade.</p>

TERCEIRO TRIMESTRE

Unidades didácticas en que se desenvolve:
7, 8 e proxecto do xoguete eléctrico

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 4. Materia e enerxía</p> <p>1. A luz como fonte de enerxía. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás. Concepto de enerxía. Diferentes formas de enerxía. A luz como fonte de enerxía. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás.</p>	<p>1. Planificar e realizar experiencias diversas para estudar a luz como fonte de enerxía. A electricidade: a corrente eléctrica. Os circuitos eléctricos. O magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás.</p>	<p>1.1. Observa, identifica e explica as principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, luminosa, sonora, eléctrica, térmica e química.</p> <p>1.2. Observa a luz como fonte de enerxía. A electricidade: a corrente eléctrica. Os circuitos eléctricos. Magnetismo: o magnetismo terrestre. O imán: o compás.</p> <p>1.3. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao</p>
<p>Os cambios de estado. As reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. Fontes de enerxías renovables e nonrenovables.</p> <p>2. Planificación e realización de experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento ante a luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade.</p>	<p>2. Coñecer as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento ante a luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade.</p>	<p>coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.</p> <p>1.4. Identifica e explica os beneficios e os riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non-renovables: esgotamento, chuva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible.</p> <p>2.1. Planifica e realiza experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento ante a luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade.</p> <p>2.2. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou</p>

<p>3. e 4. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor).</p>	<p>3. Observar algúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor). 4. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos ante a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son.</p>	<p>no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.</p> <p>3.1. Observa de maneira sistemática, percibe e describe os efectos da calor no aumento da temperatura e a dilatación.</p> <p>4.1. Observa para estudar a atracción e repulsión de cargas eléctricas.</p> <p>5.1. Realiza sinxelas experiencias para separar os compoñentes dunha mestura</p>
<p>5. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.</p> <p>6. Os cambios de estado. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.</p>	<p>5. Realizar experiencias para separar os compoñentes dunha mestura.</p> <p>6. Realizar experiencias para estudar as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.</p>	<p>mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. Comunica de forma oral e escrita o proceso seguido e o resultado obtido.</p> <p>5.2. Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.</p> <p>6.1. Observa as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.</p> <p>6.2. Comunica de forma oral e escrita o proceso e o resultado obtido nas diferentes experiencias.</p> <p>6.3. Respecta e valora as normas de uso, seguridade e conservación dos instrumentos e dos materiais de traballo na aula e no</p>

<p>7. Utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para o progreso da sociedade.</p>	<p>7. Coñecer e valorar a utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para o progreso da sociedade.</p>	<p>centro.</p> <p>7.1. Coñece e valora a utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para o progreso da sociedade.</p>
<p>Bloque 5. A tecnoloxía. Obxectos e máquinas</p>	<p>1. Coñecer os principios básicos da electricidade e da transmisión da corrente</p>	<p>1.1. Identifica e explica algúns efectos da electricidade.</p> <p>1.2. Pon exemplos de materiais condutores e illantes, explicando e argumentado a súa exposición.</p>
<p>1.A electricidade no desenvolvemento das máquinas. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade</p>	<p>eléctrica e os que rexen as máquinas e os aparellos.</p>	<p>1.3. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.</p> <p>1.4. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan.</p> <p>1.5. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.</p> <p>1.6. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.</p> <p>1.7. Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.).</p>

<p>2. Circuitos eléctricos sencillos.</p> <p>3. Efectos da electricidade. Condutores e illantes.</p>	<p>2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, utilizando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados; realizando o traballo individual e en equipo, e proporcionando información sobre as estratexias empregadas.</p> <p>3. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre a transmisión da corrente eléctrica.</p>	<p>2.1. Constrúe un circuito eléctrico sinxelo, identifica os seus elementos e aplica os principios básicos da electricidade e a transmisión da corrente eléctrica.</p> <p>3.1. Realiza pequenas investigacións sobre a transmisión da corrente eléctrica, expoñendo problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando, extraendo conclusións, comunicando</p>
<p>A relación entre electricidade e magnetismo.</p>		<p>resultado e aplicando os coñecementos fundamentais das leis básicas que rexen este fenómeno.</p>

Criterios de promoción de Sexto Curso

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CN	Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos naturais; analízaa; extrae conclusións; comunica a súa experiencia; reflexiona sobre o proceso seguido, e comunícao oralmente e por escrito.
CN	Consulta e utiliza documentos escritos, imaxes e gráficos.
CN	Expón oralmente de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área, manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.
CN	Presenta as tarefas de maneira ordenada, clara e limpa, en soporte papel e dixital.
CN	Elabora un informe como técnica para o rexistro dun plan de traballo, comunicando as conclusións de forma oral e escrita.
CN	Realiza un proxecto traballando de forma individual ou en equipo, e presenta un informe utilizando soporte papel e/ou dixital, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), con diferentes medios, e comunicando de forma oral a experiencia realizada, apoiándose en imaxes e textos escritos.

**Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN
CIENCIA E TECNOLOXÍA**

6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CN	Utiliza medios propios da observación.
CN	Utiliza de maneira adecuada o vocabulario correspondente a cada un dos bloques de contidos.
CN	Realiza un proxecto traballando de forma individual ou en equipo, e presenta un informe utilizando soporte papel e/ou dixital, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), con diferentes medios, e comunicando de forma oral a experiencia realizada, apoiándose en imaxes e textos escritos.
CN	Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano: relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso, aparato locomotor), nutrición (aparatos respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor) e reprodución (aparato reprodutor).
CN	Identifica e describe as principais características das funcións vitais do ser humano: relación, nutrición e reprodución.
CN	Identifica as principais características dos aparatos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor, e explica as principais funcións.
CN	Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.
CN	Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicamento, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.).
CN	Coñece e utiliza técnicas de primeiros auxilios en situacións simuladas e reais.
CN	Identifica, explica e clasifica as diferenzas entre seres vivos e seres inertes.
CN	Identifica, describe e relaciona a estrutura dos seres vivos (células, tecidos, órganos, aparatos e sistemas), identificando as principais características e as funcións de cada un deles.
CN	Observa e identifica as características, e clasifica os seres vivos: reino animal, reino das plantas, reino dos fungos e outros reinos.

CN	Observa directa e indirectamente, identifica características, e recoñece e clasifica os animais invertebrados.
CN	Observa directa e indirectamente, identifica características, e recoñece e clasifica os animais vertebrados.
CN	Observa directa e indirectamente, identifica características e clasifica as plantas.
CN	Utiliza guías na identificación dos animais e plantas.
CN	Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.
CN	Identifica e explica as relacións entre os seres vivos: cadeas alimentarias, poboacións, comunidades e ecosistemas.
CN	Identifica e explica, oralmente e por escrito, algunhas das causas da extinción de especies.
CN	Observa, identifica e compara as características e os compoñentes dun ecosistema.
CN	Recoñece e explica algúns ecosistemas (pradaría, charca, bosque, litoral e cidade) e os seres vivos que habitan neles.
CN	Observa, identifica e relaciona diferentes hábitats dos seres vivos.
CN	Manifesta unha certa precisión e rigor na observación e na elaboración dos traballos
CN	Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos axeitados, e comunicando os resultados de maneira oral e escrita.
CN	Observa, identifica, describe e clasifica algúns materiais polas súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica).
CN	Utiliza diferentes procedementos para a medida da masa e o volume dun corpo.
CN	Identifica e explica fenómenos físicos observables en termos de diferenzas de densidade.
CN	Identifica, explica e compara as principais características da flotabilidade nun medio líquido.

CN	Coñece e explica as leis básicas que rexen fenómenos tales como a reflexión da luz e a transmisión da corrente eléctrica.
CN	Coñece as leis básicas que rexen o cambio de estado e as reaccións químicas (a combustión, a oxidación e a fermentación).
CN	Planifica e realiza sinxelas experiencias, e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía; comunica o proceso seguido e o resultado obtido.
CN	Identifica, explica e relaciona algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, luminosa, sonora, eléctrica, térmica e química.
CN	Identifica e explica algunhas das principais características das enerxías renovables e non-renovables, identificando as diferentes fontes de enerxía e materias primas, así como a orixe da que proveñen.
CN	Identifica e explica os beneficios e os riscos relacionados coa utilización da enerxía (esgotamento, chuvia ácida, radioactividade), expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sustentable.
CN	Realiza experiencias sinxelas para separar os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución, comunicando de forma oral e escrita o proceso seguido e o resultado obtido.
CN	Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.
CN	Observa de maneira sistemática, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e a dilatación dalgúns materiais.
CN	Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.
CN	Investiga a través da realización de experiencias sinxelas sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, expoñendo problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, extraendo conclusións, comunicando resultados, manifestando competencia en cada unha das fases, así como no coñecemento das leis básicas que rexen os fenómenos estudados.
CN	Investiga, a través da realización de experiencias sinxelas, para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos tales como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, o cambio de estado e as reaccións químicas (a combustión, a oxidación e a fermentación).
CN	Identifica diferentes tipos de máquinas, e clasifícaaas segundo o número de pezas, a maneira de accionalas e a acción que realizan.

CN	Observa, identifica, describe e relaciona algúns dos compoñentes das máquinas.
CN	Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e aparellos, e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.
CN	Observa e identifica os elementos dun circuío eléctrico, e constrúe un.
CN	Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade.
CN	Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.
CN	Observa e identifica as principais características dos imáns, e relaciona a electricidade e o magnetismo.
CN	Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos naturais; analízaa; extrae conclusións; comunica a súa experiencia; reflexiona sobre o proceso seguido, e comunícao oralmente e por escrito.
CN	Expón oralmente de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área, manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.
CN	Recoñece e relaciona estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento dos diferentes órganos e aparatos.
CN	Identifica e valora hábitos saudables para previr enfermidades, e mantén unha conduta responsable.

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIXITAL
6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CN	Usa de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións, gráficos ou notas etc.).
CN	Fai un uso axeitado das TIC como recurso de lecer.
CN	Coñece e utiliza as medidas de protección e seguridade persoal que se deben utilizar no uso das TIC ao seu alcance.
CN	Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos nos diferentes traballos que realiza.
CN	Efectúa procuras guiadas de información na Rede.
CN	Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo en Internet.
CN	Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.
CN	Presenta as tarefas de maneira ordenada, clara e limpa en soporte papel e dixital.
CN	Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, e comunicando de maneira oral e escrita os resultados.

**Perfil Competencia: COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER 6.º
Educación Primaria**

Área	Estándar de aprendizaxe
CN	Desenvolve estratexias adecuadas para acceder á información dos textos de carácter científico.
CN	Realiza experiencias sinxelas e pequenas investigacións, expoñendo problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións, e comunicando os resultados.
CN	Coñece e aplica estratexias para estudar e traballar de maneira eficaz.
CN	Reflexiona sobre o traballo realizado, extrae conclusións sobre como traballa e aprende, e elabora estratexias para seguir aprendendo.
CN	Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas.
CN	Manifesta e desenvolve a iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas.
CN	Planifica de forma autónoma e creativa actividades de lecer e tempo libre, individuais e en grupo, que repercutan positivamente na súa maneira de vida.
CN	Utiliza guías na identificación de animais e plantas.

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CN	Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, e mostra iniciativa na toma de decisións.
CN	Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.).
CN.	Observa e identifica os elementos dun circuíto eléctrico, e constrúe un.

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS
6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CN	Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.
CN	Coñece, comprende e respecta as normas de uso e de seguridade dos instrumentos e dos materiais de traballo.
CN	Recoñece e relaciona estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento dos diferentes órganos e aparatos.
CN	Identifica e valora hábitos saudables para previr enfermidades, e mantén unha conduta responsable.
CN	Identifica e adopta hábitos de hixiene, coidado e descanso no seu día a día.
CN	Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas, sobre todo en idades temperás.
CN	Identifica, comprende e describe emocións e sentimentos propios, dos seus compañeiros e dos adultos, manifestando condutas empáticas.
CN	Planifica de forma autónoma e creativa actividades de lecer e tempo libre, individuais e en grupo, que repercutan positivamente no seu modo de vida.
CN	Mostra condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos.
CN	Respecta e comprende as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.
CN	Coñece, comprende e respecta as normas de uso, seguridade e conservación dos instrumentos e dos materiais de traballo na aula e no centro.
CN	Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.
CN	Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.
CN	Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e a vida cotiá, os medicamentos, a cultura e o lecer, a arte, a música, o cinema e o deporte, e as TIC.
CN	Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.

CN	Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicamentos, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.).
CN	Identifica e explica os beneficios e os riscos relacionados coa utilización da enerxía (esgotamento, chuvia ácida, radioactividade), expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sustentable.

Procedementos e instrumentos de avaliación

	Procedementos			
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
Instruments	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno da clase do alumno. • Proxectos • Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabiles, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e grupais. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Entrevistas. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listaxes de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Autoavaliación.

Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias do alumno/a de Sexto Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo, segundo a seguinte proposta:

	<i>Criterios</i>
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por finalizado. • Valoración entre o traballo na clase e na casa. • Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none"> • Uso axeitado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación...
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta...).	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada.

	<ul style="list-style-type: none"> • Uso de léxico apropiado. • Comportamento.
<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Esfuerzo. • Interese. • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros e compañeiras. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.

Metodoloxía

A área de Ciencias da Natureza, a partir do recoñecemento da propia identidade e do contorno máis próximo, inicia aos alumnos no coñecemento, na análise e na valoración do contorno físico.

O ensino da área toma como base para futuras aprendizaxes os coñecementos previos que os alumnos adquiriron en contacto co contorno. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que os rodea e entender os fenómenos que suceden ao seu redor, tanto os referentes á súa concepción de persoa e as súas relacións cos demais, como do coñecemento e coidado do contorno natural.

Fronte a un problema, pódense utilizar diferentes estratexias de resolución, distintas hipóteses ou conxecturas, que dan lugar ao contraste e á diverxencia entre diferentes pensamentos. Ao redor destas diverxencias é onde se fomenta o interese, o espírito analítico e crítico, e as posibles respostas dos alumnos.

A observación sistemática en situacións diferentes e a experimentación adquiren un papel relevante na interpretación de feitos e na explicación de fenómenos ou relacións. Todo iso conduce á introdución do método científico.

Dado o carácter interdisciplinario, débese insistir no protagonismo de todas as ciencias que configuran a área de Ciencias da Natureza.

A **integración das competencias e intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a, realizando actividades competenciais en todas as unidades e proxectos sinxelos de investigación.

A través destes proxectos os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo e a selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que se van utilizar, así como respecto da elaboración e a presentación do proxecto, a súa corrección e, finalmente, a exposición, todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo, que permite desenvolver a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as ideas propias.

O **uso das TIC** é un elemento para favorecer a construción de aprendizaxes con sentido, xa que nos permite motivar o alumnado, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, favorecer a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido, e facilitar a elaboración de síntese e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que expoñen o seguinte:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumno/a de Sexto Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias básicas propias da materia.
- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en proxectos, **tarefas integradas**, uso das TIC, e actividades e experiencias que traballan contidos fundamentais. Están secuenciados por niveis de dificultade, tratan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilitan a adquisición de competencias básicas a todos os alumnos/as.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- . Desenvolveranse actividades desde un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, auto-aprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.
- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- . Establecerase un **procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal, Abalar...

Ensinanzas transversais de Sexto Curso

Educación para a igualdade entre os sexos

Valorar as propias calidades como persoa, coñecer as súas aptitudes e limitacións, e valorar a pertenza ao sexo feminino ou masculino.

Educación do consumidor

Desenvolver a capacidade para tomar posturas críticas, coherentes, responsables e solidarias, e manifestar actitudes positivas nas súas accións de compra, goce de bens ou uso de servizos.

Valorar a necesidade de mellorar o uso e a reciclaxe das materias primas, reducir o consumo de enerxía e utilizar enerxías e materias alternativas non-contaminantes.

Analizar e valorar o papel da publicidade na incitación ao consumo.

Educación ambiental

Coñecer o medio natural como un sistema vivo no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el, de cuestionalo e modificalo.

Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio natural e tomar conciencia da deterioración que causan nel ditas intervencións.

Educación para a saúde. Educación sexual

Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal para o benestar físico e mental.

Tomar conciencia e rexeitar determinadas prácticas prexudiciais para a saúde.

Coñecer e apreciar os aspectos biolóxicos, emocionais e sociais da sexualidade, así como os papeis sexuais femininos e masculinos no exercicio da sexualidade como unha actividade de plena comunicación entre as persoas.

Establecer relacións equilibradas e construtivas coas persoas do seu contorno, nas actividades habituais e nas relacións de grupo, nun marco de aprecio e valoración.

Educación para a paz

Tomar conciencia e rexeitar calquera tipo de discriminación na súa contorna cotiá e na sociedade.

Cooperar co grupo, dialogar e resolver conflitos mostrando actitudes tolerantes e solidarias.

Educación moral e cívica

Mostrar autonomía persoal e capacidade de iniciativa na toma de decisións, aceptando as consecuencias de maneira responsable.

Respectar e valorar as diferenzas como enriquecemento persoal.

Valorar a solidariedade entre os países e o compromiso activo na defensa dos dereitos humanos e do medio. Respectar os restos histórico-artísticos presentes no medio. *Educación viaria*

- Coñecer e saber poñer en práctica instrucións de socorro e técnicas de primeiros auxilios en situacións reais ou simuladas.

Educación para o lecer

- Demostrar actitudes positivas no desenvolvemento do tempo de lecer.
- Planificar xogos e actividades para o tempo libre.

Atención á diversidade

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos/as mediante as seguintes ferramentas:

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** Os contidos nucleares da unidade didáctica preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de Competencias por parte dos alumnos.
- **AMPLIACIÓN:** Fichas fotocopiabiles con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización...
- **PLANS INDIVIDUAIS** dirixidos aos alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** Posibilitan que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Por exemplo, o grupo clase pode estar a traballar o xénero masculino e feminino, mentres que varios alumnos poden estar a reforzar os artigos *o/a*, e, simultaneamente, outro grupo pode estar a traballar a un nivel máis básico a comprensión dun texto. Deste xeito, nunha mesma aula, posibilitase traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
- **ENSINANZA CON TITOR**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propúxose unha serie de recursos **integrados** cos contidos e as actividades de Ciencias da Natureza para Sexto Curso, aos que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe: programas Lim, j-clic...
<i>Ligazóns a Internet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades, e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.
<i>Libro Dixital interactivo</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Libro proxectable que incorpora elementos de interactividade: actividades, ligazóns, animacións...

Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura, e para desenvolver a expresión oral e escrita

<p>Lectura:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Lectura do libro de texto.
• Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
• Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
• Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios. <p>Expresión:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción, revisión.
• Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
• Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

Ciencias Sociais

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN PRIMARIA CEIP

AREALONGA

Obxectivos en clave de Competencias do Sexto Curso

1. Coñecer a diversidade das paisaxes de España e Europa identificando as características principais do relevo, o clima e a hidrografía, e localizándoos en mapas. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
2. Coñecer os espazos protexidos e os parques naturais de España, así como a influencia do comportamento humano no medio natural, sendo capaz de identificar e valorar o uso sustentable dos recursos naturais, propoñendo medidas para conseguir un desenvolvemento territorial sustentable. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Iniciativa emprendedora / Intelixencias naturalista e intrapersonal).
3. Coñecer en que consiste o cambio climático e tomar conciencia das medidas necesarias para modificalo. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Iniciativa emprendedora / Intelixencias naturalista e intrapersonal).
4. Comprender os principais conceptos demográficos e calculalos a partir de datos de poboación, así como distinguir as principais características española e europea. (Matemática / Intelixencias naturalistas e intrapersonal / Sociais e cívicas).
5. Identificar os diferentes sectores de produción, así como as diversas actividades económicas de cada un en España e Europa. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
6. Descubrir o funcionamento da publicidade e distinguir entre publicidade educativa e consumista (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
7. Desenvolver unha educación financeira básica, tomando conciencia do valor do diñeiro e os seus usos mediante o consumo responsable e o sentido do aforro. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Iniciativa emprendedora / Intelixencias naturalista e intrapersonal).
8. Coñecer a importancia do espírito emprendedor, así como as características fundamentais dunha empresa, as súas diferentes actividades e as súas formas de organización, diferenciando os tipos de empresas (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Iniciativa emprendedora / Intelixencias naturalista e intrapersonal).
9. Coñecer os aspectos básicos da historia de España desde o século XIX ata a actualidade: transformacións económicas, políticas, sociais, artísticas e culturais; localizar no espazo e o tempo feitos clave das diferentes etapas históricas. (Sociais e cívicas; Conciencia e expresión cultural / Intelixencia interpersoal).
10. Buscar, seleccionar e organizar información, analizala e extraer conclusións, reflexionar sobre o proceso seguido e comunicalo (oralmente ou por escrito) utilizando con rigor e precisión o vocabulario axustado aos temas, así como as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) e os recursos diversos na elaboración de traballos. (Comunicación lingüística; Dixital; Aprender a aprender / Intelixencias lingüística e verbal e intrapersonal).
11. Participar en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo (creando estratexias para resolver conflitos) e solidario, e respectando os principios básicos do funcionamento democrático. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).

12. 12. Buscar, seleccionar e organizar información de diferentes fontes, analizala e extraer conclusións, reflexionar sobre o proceso seguido e comunicalo (oralmente ou por escrito) utilizando con rigor e precisión o vocabulario axustado aos contidos traballados, así como as TIC e os recursos diversos na elaboración de traballos. (Comunicación lingüística, Dixital, Aprender a aprender / Intelixencias lingüística e verbal e intrapersoal).
13. Participar en actividades de grupo cooperativo adoptando un comportamento responsable e mostrando habilidades para evitar e resolver os conflitos pacificamente. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
14. Mostrar autonomía ao planificar e levar a cabo accións e tarefas, creatividade e iniciativa ao tomar decisións. (Iniciativa emprendedora / Intelixencia intrapersoal).

Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de avaliación e Estándares de aprendizaxe avaliados de Sexto Curso

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		Unidades didácticas en que se desenvolven: todas
<i>Contidos</i>	<i>Criterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>

Bloque 1. Contidos comúns		
<p>1. Iniciación ao coñecemento científico e á súa aplicación nas Ciencias Sociais. Recollida de información do tema que hai que tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).</p>	<p>1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).</p>	<p>1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, reflexiona sobre o proceso seguido e comunícaa oralmente e/ou por escrito.</p>
<p>2. Utilización das TIC para buscar e seleccionar información e presentar conclusións.</p>	<p>2. Utilizar as TIC para obter información, aprender e expresar contidos sobre Ciencias Sociais.</p>	<p>2.1. Utiliza as TIC (Internet, blogs, redes sociais etc.) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.</p>
<p>3. Desenvolvemento de estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos. Técnicas de traballo intelectual. Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.</p>	<p>3. Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.</p>	<p>2.2. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as TIC.</p>
<p>4. Fomento de técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias Sociais (de carácter social, xeográfico e histórico).</p>	<p>4. Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a procura, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, mostrando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.</p>	<p>3.1. Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.</p> <p>3.2. Utiliza con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.</p> <p>3.3. Expón oralmente, de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área que manifesten a comprensión de textos orais e/ou escritos.</p>
		<p>4.1. Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a procura, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.</p>

<p>5. 6. 7. 8. Utilización de estratexias para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo. Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa.</p> <p>9. Planificación e xestión de proxectos co fin de alcanzar obxectivos. Iniciativa emprendedora.</p>	<p>5. Valorar o traballo en grupo, mostrando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.</p> <p>6. Respetar a variedade dos diferentes grupos humanos e valorar a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.</p> <p>7. Participar dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos.</p> <p>8. Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.</p> <p>9. Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor, aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e presentar conclusións innovadoras.</p>	<p>5.1. Utiliza estratexias para realizar traballos e mostra habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p> <p>5.2. Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.</p> <p>6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.</p> <p>7.1. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social e crea estratexias para resolver conflitos.</p> <p>7.2. Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornas (escola, familia, barrio etc.).</p> <p>8.1. Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.</p> <p>9.1. Mostra actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que o rodean.</p>
---	---	--

10. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	10. Desenvolver actitudes de cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio.	<p>9.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p> <p>10.1. Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.</p> <p>10.2. Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.</p>
---	---	---

PRIMEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolven: 1, 2, 3
<i>Contidos</i>	<i>Criterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>

Bloque 2. O mundo que nos rodea

1. A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de España e Europa: relevo, climas, e hidrografía.

1. Describir as características do relevo de España, así como os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.

1.1. Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.

1.2. Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan. 1.3. Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.

1.4. Explica as características das principais unidades do relevo de España.

1.5. Localiza nun mapa as unidades do relevo de España.

1.6. Sitúa nun mapa as barreiras naturais que actúan como fronteiras de España.

1.7. Identifica nun mapa os principais elementos do relevo litoral de España..

1.8. Clasifica os tipos de climas de España e describe a vexetación asociada a estes climas. 1.9. Analiza e interpreta climogramas característicos de España.

1.10. Localiza nun mapa as vertentes hidrográficas de España e algúns dos seus principais ríos.

1.11. Sitúa nun mapa os principais ríos de cada vertente e os seus afluentes máis importantes. 1.12. Sitúa nun mapa os arquipélagos das Baleares e das Canarias co nome das súas principais illas e as cidades de Ceuta e Melilla.

<p>2. A diversidade xeográfica das paisaxes naturais de Europa: relevo, climas e hidrografía.</p>	<p>2. Identificar as principais unidades do relevo de Europa, os seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoas nun mapa.</p>	<p>2.1. Explica as características das principais unidades do relevo de Europa. 2.2. Localiza nun mapa as unidades do relevo de Europa. 2.3. Identifica no mapa os principais elementos do relevo litoral de Europa. 2.4. Clasifica os climas europeos e describe a vexetación asociada aos climas de Europa. 2.5. Sitúa nun mapa as vertentes ás que pertencen os principais ríos europeos. 2.6. Localiza en mapas os principais ríos de Europa. 2.7. Describe as características dos ríos europeos e españois e realiza unha comparación entre eles. 2.8. Explica as características das principais paisaxes de Europa e de España e establece comparacións entre eles valorando a súa diversidade.</p>
<p>3. A produción de bens e servizos.</p>	<p>3 Explicar as características que teñen no mundo actual as comunicacións, os medios de transporte e as novas actividades económicas relacionadas coa produción de bens e servizos, especificando os cambios que supuxeron para a vida humana.</p>	<p>3. 1.Describe cales son as actividades destinadas a ofrecer servizos á sociedade. 3.2. Identifica os principais produtos que exporta e importa Europa. 3.3. Explica como a introdución de novas actividades económicas relacionadas coa produción de bens e servizos supuxo cambios para a vida humana.</p>
<p>4. O consumo e a publicidade.</p>		<p>4.1. Valora con espírito crítico a función da publicidade e reconece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.</p>

<p>5. Educación financeira. O diñeiro. O aforro.</p> <p>6. A empresa</p>	<p>4. Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas, distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista.</p> <p>5. Tomar conciencia do valor do diñeiro e os seus usos mediante o consumo responsable e o sentido do aforro.</p> <p>6. Explicar as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden desenvolver distinguindo entre os distintos tipos de empresas.</p>	<p>4.2. Comenta imaxes ou anuncios publicitarios e reconece a diferenza entre a realidade dos produtos e a forma en que se anuncian.</p> <p>5.1. Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu orzamento a cada un deles.</p> <p>5.2. Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno orzamento persoal.</p> <p>5.3. Investiga sobre distintas estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.</p> <p>6.1. Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen as actividades que desenvolven.</p> <p>6.2. Describe diversas formas de organización empresarial.</p> <p>6.3. Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplo</p>
--	--	---

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolven: 4, e 5
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 3. Vivir en sociedade 1. 2. Demografía e poboación. Variables demográficas. Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación, distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación.</p> <p>Representación gráfica de datos demográficos: as pirámides de poboación. Poboación de Europa: distribución e evolución.</p> <p>3. Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de emigrantes a España, problemas actuais da poboación. Estudo dos movementos migratorios da familia.</p>	<p>1. Comprender e interpretar os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación.</p> <p>2. Distinguir as principais características española e europea, explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representádoas graficamente.</p> <p>3. Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes a España e identificar os problemas actuais da poboación.</p>	<p>Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.</p> <p>2.1. Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.</p> <p>2.2. Describe as principais características da poboación española e europea.</p> <p>2.3. Explica o proceso da evolución da poboación en España e en Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.</p> <p>2.4. Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.</p> <p>2. 5. Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.</p> <p>3.1. Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes a España.</p>

<p>4. Os sectores de produción: primario, secundario e terciario.</p>	<p>4. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes e recoñecer as principais actividades económicas de España e Europa.</p>	<p>3. 2. Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.</p> <p>4. 1. Describe as características dos sectores económicos e especifica as principais actividades que corresponden a cada un deles. 4.2. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.</p> <p>4.3. Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e as súas localizacións nos territorios correspondentes.</p> <p>4.4. Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes.</p>
---	--	--

<p>5. As actividades económicas e os sectores produtivos de España e Europa.</p> <p>6. A intervención humana no medio ambiente. Os problemas ambientais: a degradación, a contaminación e a sobreexplotación dos recursos. Conservación e protección do medio natural: a acumulación de residuos. A reciclaxe. O desenvolvemento territorial sustentable.</p>	<p>5. Comparar como se distribúe a poboación en cada un dos sectores económicos en Europa e España, explicando as similitudes e diferenzas.</p> <p>6. Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural identificando o uso sustentable dos recursos naturais e propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento territorial sustentable das sociedades, especificando os seus efectos positivos.</p>	<p>4.5. Explica as principais actividades económicas de España, en relación cos sectores de produción e as características do medio natural.</p> <p>5.6. Identifica as principais industrias de Europa, os produtos que fabrican, e especifica en que países se localizan.</p> <p>5.1. Explica como se distribúe a poboación en cada un dos sectores económicos en España.</p> <p>5.2. Explica como se distribúe a poboación en cada un dos sectores económicos en Europa.</p> <p>5.3. Analiza e interpreta distintos tipos de gráficos sobre a distribución da poboación por sectores económicos en España.</p> <p>5.4. Analiza e interpreta distintos tipos de gráficos sobre a distribución da poboación por sectores económicos en Europa.</p> <p>5.5. Interpreta gráficos sinxelos da poboación ocupada no sector servizos en España.</p> <p>5.6. Interpreta gráficos sinxelos da poboación ocupada no sector servizos en Europa.</p> <p>6.1. Describe e analiza o efecto da acción humana na conservación e transformación do medio natural.</p> <p>6.2. Diferencia o uso sustentable e o consumo insustentable dos recursos naturais.</p> <p>6. 3.Explica o uso sustentable dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.</p> <p>6.4. Explica algúns efectos da contaminación sobre as persoas, os animais, as plantas e as</p>
---	--	---

<p>7. O cambio climático: causas e consecuencias</p>	<p>7. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático</p>	<p>súas contornas, e expón alternativas para previla ou reducila.</p> <p>6.5. Distingue entre deforestación, sobreexplotación e contaminación e identifícaas como accións humanas que deterioran o medio natural.</p> <p>6.6. Propón e adopta medidas para conservar e protexer o medio natural e para previr e minimizar os desastres naturais.</p> <p>6.7. Valora a reciclaxe e a reutilización de distintos materiais.</p> <p>6.8. Distingue os diferentes tipos de residuos domésticos, sabe onde depositalos e identifica os tipos de colectores existentes para reciclar o lixo.</p> <p>6.9. Utiliza as TIC para obter información sobre as institucións gobernamentais e non-gobernamentais que traballan para protexer o medio natural.</p> <p>7.1. Explica as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo</p>
--	---	--

<p>TERCEIRO TRIMESTRE</p>	<p>Unidades didácticas en que se desenvolven: 6,7 e 8</p>
---------------------------	--

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 4. As pegadas do tempo</p> <p>1.O tempo histórico e a súa medida. Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. Realización dunha liña do tempo que recolla os acontecementos históricos máis relevantes que marcan as idades da historia.</p> <p>2. As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XIX. España na Idade Contemporánea: o século XIX. A guerra da Independencia e o labor das Cortes de Cádiz (1808-1813).</p>	<p>1. Utilizar nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos relevantes.</p> <p>2. Describir as grandes etapas políticas do século XIX en España, desde a guerra da Independencia ata a rexencia de María Cristina.</p>	<p>1.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.</p> <p>1.2.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.</p> <p>3. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.</p> <p>1.4. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.</p> <p>2.1. Elabora un eixe cronolóxico cos reinados e etapas políticas da España no século XIX.</p> <p>2.2. Describe as grandes etapas políticas da historia de España desde 1808 ata 1902.</p>

<p>3. A evolución política: desde o reinado de Fernando VII ata a rexencia de María Cristina (1814-1902).</p>	<p>3. Analizar as grandes transformacións económicas da España do século XIX, especificando as que se levaron a cabo na agricultura, a industria e os transportes.</p>	<p>2.3. Explica a guerra da Independencia e as súas consecuencias.</p> <p>2.4. Analiza a Constitución de Cádiz.</p> <p>2.5. Describe as principais diferenzas entre unha monarquía absoluta e unha monarquía parlamentaria.</p> <p>2.6. Identifica os principais grupos ou partidos políticos xurdidos ao longo do século XIX.</p> <p>2.7. Define o carlismo e explica as súas ideas principais.</p> <p>3.1. Explica as grandes transformacións sociais e económicas de España no século XIX.</p> <p>3.2. Analiza o proceso de industrialización de España e as súas diferenzas respecto dos países máis avanzados de Europa.</p> <p>3.3. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos e o uso do ferrocarril</p>
<p>4. As transformacións económicas e sociais do século XIX.</p>	<p>4. Explicar as características da nova sociedade de clases, comparándoa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.</p>	<p>4.1. Describe os distintos grupos que formaban a sociedade de clases.</p> <p>4.2. Explica as características principais da burguesía e a clase obreira no século XIX.</p>
<p>5. Arte e cultura da España do século XIX.</p>		<p>5.1. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da España do</p>

<p>6. España na Idade Contemporánea: os séculos XX e XXI. O reinado de Alfonso XIII e a ditadura de Primo de Rivera (1902-1931). A Segunda República e a Guerra Civil (1931-1939). A ditadura de Franco (1939-1975).</p> <p>7. A transición á democracia e a Constitución de 1978.</p>	<p>5. Diferenciar as correntes artísticas e culturais da España do século XIX, citando obras e autores representativos de cada unha delas.</p> <p>6. Describir as grandes etapas políticas do século XX en España, desde o reinado de Alfonso XIII ata os nosos días, explicando as características xerais de cada unha delas.</p>	<p>século XIX e cita os seus representantes máis significativos.</p> <p>6.1. Describe os principais feitos do reinado de Alfonso XIII, incluída a ditadura de Primo de Rivera.</p> <p>6.2. Explica as causas que levaron á proclamación da Segunda República, as súas reformas e os seus problemas.</p> <p>6.3. Identifica as causas e consecuencias da Guerra Civil.</p> <p>6.4. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.</p> <p>6.5. Explica a evolución de España durante o franquismo.</p> <p>6.6. Sitúa nunha liña do tempo os principais acontecementos históricos desde 1939 ata 1975.</p> <p>6.7. Explica en que se diferencia unha ditadura dunha democracia.</p> <p>6.8. Sitúa nunha liña do tempo os principais acontecementos históricos desde 1975 ata os nosos días.</p>
--	--	---

<p>8. A nosa historia recente. A organización política da España actual.</p>	<p>7. Analizar a Constitución de 1978 como base da nosa democracia, relacionándoa coa organización política da España actual.</p> <p>8. Respetar os dereitos humanos e as diferenzas existentes entre os sistemas de valores das distintas relixións ou grupos étnicos, aceptando o principio de igualdade e a necesidade dunha convivencia pacífica, tolerante e democrática entre todos os grupos humanos, e creando estratexias para resolver conflitos.</p>	<p>7.1. Identifica, respecta e valora a Constitución de 1978 como base da nosa democracia.</p> <p>7.2. Recoñece a democracia como a forma de goberno que vela polos dereitos de todos os cidadáns e explican como se constitúe un goberno democrático.</p> <p>7.3. Identifica e explica algúns artigos da Constitución española relativos aos dereitos e deberes dos cidadáns.</p> <p>7.4. Describe a organización actual do Estado español e a función das súas principais institucións.</p> <p>7.5. Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.</p> <p>8.1. Respetar os dereitos humanos e acepta o principio de igualdade, como base da democracia.</p> <p>8.2. Respetar as diferenzas existentes entre os sistemas de valores das distintas relixións ou grupos étnicos.</p> <p>8.3. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos</p>
--	---	---

<p>9. España na Unión Europea.</p>	<p>9. Describir o proceso de integración de España en Europa, explicando que é a Unión Europea, a súa historia, as súas principais institucións e os seus obxectivos políticos e económicos.</p>	<p>humanos e propón estratexias para resolver conflitos.</p> <p>9.1. Explica as consecuencias que tivo para España a súa pertenza á Unión Europea, desde o seu ingreso en 1986.</p> <p>9.6. Describe os principais problemas da España actual.</p>
<p>10. Arte e cultura da España dos séculos xx e XXI. O noso patrimonio histórico e cultural.</p>	<p>10. Diferenciar as correntes artísticas e culturais da España dos séculos xx e XXI, citando obras e autores representativos de cada unha delas.</p>	<p>10.1. Menciona en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da España dos séculos xx e XXI, e cita os seus representantes máis significativos.</p> <p>10.2. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico</p> <p>10.3. Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.</p> <p>10.4. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.</p>

<p>11.A Unión Europea A organización económica, social, política e territorial da Unión Europea.</p>	<p>11. Identificar a estrutura e os fins da Unión Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da U.E.</p>	<p>10. 5.Aprecia a herdanza cultural a escala locala, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.</p> <p>11.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos.</p> <p>11.2. Localiza nun mapa o seis países fundadores da CEE.</p> <p>11.3. Describe as características e funcións máis importantes das principais institucións da Unión Europea.</p> <p>11.4. Localiza nun mapa as sedes das principais institucións europeas.</p> <p>11.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros.</p> <p>11. 2.Identifica as principais institucións da Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro.</p>
--	--	---

Criterios de promoción de Sexto Curso Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CS	Utiliza con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados e reflexiona posteriormente sobre o proceso de aprendizaxe cunhas pautas dadas.
CS	Expón oralmente, de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área que manifesten a comprensión de textos orais e/ou escritos.
CS	Describe como é e de que forma se orixinou universo e explica os principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.
CS	Describe as características, compoñentes e movementos do sistema solar, identificando o Sol no centro do sistema solar e localizando os planetas segundo a súa proximidade.
CS	Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe de xiro e os polos xeográficos e asocia as estacións de ano ao seu efecto combinado.
CS	Asocia e explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre utilizándoos como unidades para medir o tempo.
CS	Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares.
CS	Compara, contrasta, examina e explica as distintas representacións da Terra: planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.
CS	Identifica e nomea fenómenos atmosféricos e describe as causas que producen a formación das nubes e as precipitacións.
CS	Razoa e explica a importancia de coidar a atmosfera e as consecuencias de non o facer.
CS	Explica cal é a diferenza entre tempo atmosférico e clima (p. ex., en mapas conceptuais).
CS	Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función e confecciona e interpreta gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións.
CS	Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan.

CS	Explica que é unha zona climática nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais.
CS	Define hidrosfera, identifica e nomea masas e cursos de auga, explicando como se forman as augas subterráneas, como afloran e como se accede a elas.
CS	Diferencia, nun mapa, cuncas e vertentes hidrográficas da súa comunidade autónoma, de España e de Europa.
CS	Identifica e nomea os tramos dun río e as características de cada un deles.
CS	Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes da súa comunidade autónoma, de España e Europa, valorando a súa diversidade.
CS	Recoñece e describe, mediante esquemas, os principais trazos do relevo, os ríos e o clima de Europa.
CS	Identifica as principais institucións de Galicia da súa comunidade autónoma e do Estado e describe as súas funcións e a súa organización.
CS	Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos os distintas CC. AA. e as cidades autónomas que forman España, así como as súas provincias.
CS	Define demografía, comprende os principais conceptos demográficos e calcúlaos a partir dos datos de poboación: natalidade, mortalidade, emigración e inmigración.
CS	Define poboación dun territorio, identifica os principais factores que inciden nela e defíneos correctamente.
CS	Describe os principais trazos (poboación activa, non activa, densidade, etc.) da poboación española e europea facendo unha comparación entre ambas.
CS	Explica o proceso da evolución da poboación de a súa comunidade autónoma, España e Europa e describe a incidencia que tiveron nela factores como a esperanza de vida ou a natalidade.
CS	Explica o éxodo rural, a emigración a Europa e a chegada de inmigrantes a España ao noso país.
CS	Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento e inmigración.

CS	Identifica e define materias primas e produto elaborado e asóciaos coas actividades mediante as que se obteñen.
CS	Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertence, por exemplo buscando información en Internet.
CS	Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en na súa comunidade autónoma, España e Europa, así como as súas localizacións nos territorios correspondentes.
CS	Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais analizando exemplos concretos.
CS	Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen as actividades que desenvolven.
CS	Describe diversas formas de organización empresarial, por exemplo cun organizador gráfico.
CS	Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e da economía, ilustrando as definicións con exemplos e coa axuda dun mapa mental.
CS	Explica normas básicas de circulación e as consecuencias derivadas do descoñecemento ou incumprimento destas.
CS	Define e relaciona o concepto de Prehistoria e o de historia, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia asociadas aos feitos que marcan os seus inicios e os seus finais, nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas, e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Explica e valora a importancia da escritura, a agricultura e a gandaría como descubrimentos que cambiaron profundamente as sociedades humanas e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia da súa comunidade autónoma e de España (Prehistoria, Idade Antiga, Idade Media, Idade Moderna e Idade Contemporánea) citando aos seus representantes máis significativos e situándoos no tempo nunha situación dada.
CS	Data a Idade Antiga e describe as características básicas da vida naquel tempo, en especial as referidas á romanización, e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Identifica e secuencia os trazos distintivos das culturas que conviviron nos reinos peninsulares durante a Idade Media, describindo a evolución política e os distintos modelos sociais, e comunícao oralmente e/ou por escrito.

CS	Explica as características da Idade Moderna e algúns dos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia neste período de tempo (monarquía dos Austrias, séculos XVI e XVII; os Borbóns, século XVIII) e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Explica os principais acontecementos que se produciron durante os séculos XIX e XX que determinan a nosa historia contemporánea e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Describe os trazos característicos da sociedade española actual a través dun texto dado e valora o seu carácter democrático e plural, así como a súa pertenza á Unión Europea.
CS	Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.
CS	Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, con precisión, analízaa, obtén conclusións, reflexiona sobre o proceso seguido e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Describe ordenadamente as fases en que se produce o ciclo da auga.
CS	Explica e argumenta o uso sustentable dos recursos naturais, propoñendo e adoptando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.
CS	Explica, analiza e argumenta as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.
CS	Identifica e localiza no tempo e no espazo algúns dos feitos fundamentais da historia de España, describindo as principais características de cada un deles, e comunícao oralmente e/ou por escrito.

Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA
6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CS	Identifica, nomea e describe nunha representación gráfica as capas da Terra.
CS	Identifica en imaxes os distintos aparellos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos e clasifícaos segundo a información que proporcionan.
CS	Interpreta sinxelos mapas meteorolóxicos distinguindo os seus elementos principais.
CS	Describe e sinala nun mapa os tipos de climas da súa comunidade autónoma e de España, así como as zonas ás que afecta cada un, interpretando e analizando climogramas de distintos territorios de España relacionándoos co clima ao que pertencen.
CS	Localiza e sitúa nun mapa as principais unidades do relevo da súa comunidade autónoma e de España, así como as súas vertentes hidrográficas.
CS	Sitúa nun mapa os mares, os océanos e os grandes ríos de España., así como os ríos da súa comunidade autónoma.
CS	Localiza e sitúa nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e os seus climas.
CS	Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en na súa comunidade autónoma e España e as zonas densamente poboadas.
CS	Describe a densidade de poboación da súa comunidade autónoma e de España e compáraa mediante gráficos (pirámides/diagramas de barras/diagramas circulares) coa media da Unión Europea.
CS	Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.
CS	Localiza e representa diferentes puntos da Terra empregando os paralelos, os meridianos e as coordenadas xeográficas.
CS	Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza algúns feitos situándoos como sucesivos a. C. ou d. C.
CS	Usa diferentes técnicas, ferramentas e recursos para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos, coa axuda de gráficas e/ou esquemas.

CS	Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en Galicia na súa comunidade autónoma e en España (Prehistoria, Idade Antiga, Idade Media, Idade Moderna e Idade Contemporánea).
CS	Identifica e localiza no tempo e no espazo algúns dos feitos fundamentais da historia de España, describindo as principais características de cada un deles, e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Analiza, relaciona e explica a forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas, por exemplo nun mapa mental.
CS	Describe ordenadamente as fases en que se produce o ciclo da auga.
CS	Explica e argumenta o uso sustentable dos recursos naturais, propoñendo e adoptando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.
CS	Explica, analiza e argumenta as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.
CS	Describe como é e de que forma se orixinou universo e explica os principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.
CS	Describe as características, compoñentes e movementos do sistema solar, identificando o Sol no centro do sistema solar e localizando os planetas segundo a súa proximidade.
CS	Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe de xiro e os polos xeográficos e asocia as estacións de ano ao seu efecto combinado.
CS	Asocia e explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre utilizándoos como unidades para medir o tempo.
CS	Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares.
CS	Compara, contrasta, examina e explica as distintas representacións da Terra: planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.
CS	Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función e confecciona e interpreta gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións.
CS	Diferencia, nun mapa, cuncas e vertentes hidrográficas de España e de Europa.

CS	Identifica e nomea os tramos dun río e as características de cada un deles.
CS	Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España e Europa, valorando a súa diversidade.
CS	Recoñece e describe, mediante esquemas, os principais trazos do relevo, os ríos e o clima de Europa.
CS	Define demografía, comprende os principais conceptos demográficos e calcúlaos a partir dos datos de poboación: natalidade, mortalidade, emigración e inmigración.
CS	Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIXITAL
6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CS	Utiliza as TIC (Internet, blogs, redes sociais, etc.) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados na aula, xulgando a relevancia destas e a credibilidade das fontes.
CS	Analiza informacións relacionadas coa área e elabora, interpreta e compara imaxes, táboas, gráficos, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións de traballo na casa e na aula.
CS	Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertence, por exemplo buscando información en Internet.

Perfil Competencia: COMPETENCIA APRENDER A APRENDER 6.º
Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CS	Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, con precisión, analízaa, obtén conclusións, reflexiona sobre o proceso seguido e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Analiza informacións relacionadas coa área e elabora, interpreta e compara imaxes, táboas, gráficos, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións de traballo na casa e na aula.
CS	Planifica, realiza traballos e presentacións a nivel individual e en grupo que supoñen a procura, selección, análise, contraste, interpretación e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico, en situacións de aula.
CS	Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.
CS	Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea, por exemplo mediante un organizador gráfico de causa efecto.
CS	Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.
CS	Investiga sobre distintas estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.
CS	Utiliza con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados e reflexiona posteriormente sobre o proceso de aprendizaxe cunhas pautas dadas.
CS	Analiza, relaciona e explica a forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas, por exemplo nun mapa mental.

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS
6.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
CS	Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo e mostra habilidades para a resolución pacífica de conflitos na aula.
CS	Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático (respectar quenda e opinión, escoitar o outro e argumentar, toma de decisións conxunta, etc.).
CS	Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos (aula, colexio, familia etc.) sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.
CS	Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social da aula e do colexio e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos.
CS	Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornas (escola, familia, barrio etc.).
CS	Valora e apoia a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos exercitando prácticas democráticas en situacións de toma de decisións.
CS	Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas en situacións de aula.
CS	Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.
CS	Explica e argumenta o uso sustentable dos recursos naturais, propoñendo e adoptando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.
CS	Explica, analiza e argumenta as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.
CS	Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución de 1978 e explica a importancia que ten a Constitución española para o funcionamento do Estado español.
CS	Identifica e comprende a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución española para cada un deles.

CS	Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos (p. ex., nun mapa conceptual) e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais.
CS	Respecta os restos históricos, valóraos como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental achéganos para o coñecemento do pasado.
CS	Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo nas saídas realizadas.
CS	Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertence, por exemplo buscando información en Internet.
CS	Explica os principais acontecementos que se produciron durante os séculos XIX e XX que determinan a nosa historia contemporánea e comunícaa oralmente e/ou por escrito.
CS	Describe os trazos característicos da sociedade española actual a través dun texto dado e valora o seu carácter democrático e plural, así como a súa pertenza á Unión Europea.
CS	Planifica, realiza traballos e presentacións a nivel individual e en grupo que supoñen a procura, selección, análise, contraste, interpretación e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico, en situacións de aula.
CS	Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos os distintas CC. AA. e as cidades autónomas que forman España, así como as súas provincias.
CS	Valora, partindo da realidade do Estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio, e especialmente en Galicia, como fonte de enriquecemento cultural.
CS	Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos, e explica en que consiste o mercado único e a zona euro.
CS	Define poboación dun territorio, identifica os principais factores que inciden nela e defíneos correctamente.
CS	Describe os principais trazos (poboación activa, non activa, densidade etc.) da poboación española e europea facendo unha comparación entre ambas.

CS	Explica o proceso da evolución da poboación de España e Europa e describe a incidencia que tiveron nela factores como a esperanza de vida ou a natalidade.
CS	Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea, por exemplo mediante un organizador gráfico de causa efecto.
CS	Explica o éxodo rural, a emigración a Europa e a chegada de inmigrantes a España.
CS	Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento e inmigración.
CS	Identifica e define materias primas e produto elaborado e asóciaos coas actividades mediante as que se obteñen.
CS	Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.
CS	Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa, así como as súas localizacións nos territorios correspondentes.
CS	Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais analizando exemplos concretos.
CS	Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen as actividades que desenvolven.
CS	Describe diversas formas de organización empresarial, por exemplo cun organizador gráfico.
CS	Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e da economía, ilustrando as definicións con exemplos e coa axuda dun mapa mental.
CS	Explica normas básicas de circulación e as consecuencias derivadas do descoñecemento ou incumprimento destas.
CS	Define e relaciona o concepto de Prehistoria e o de historia, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia asociadas aos feitos que marcan os seus inicios e os seus finais, nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas, e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Explica e valora a importancia da escritura, a agricultura e a gandaría como descubrimentos que cambiaron profundamente as sociedades humanas, e comunícao oralmente e/ou por escrito.

CS	Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de Galicia e de España (Prehistoria, Idade Antiga, Idade Media, Idade Moderna e Idade Contemporánea) citando aos seus representantes máis significativos, e situándoos no tempo nunha situación dada.
----	---

**Perfil Competencia: COMPETENCIA CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAL 6.º
Educación Primaria**

Área	Estándar de aprendizaxe
CS	Valora, partindo da realidade do Estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio, e especialmente en Galicia, como fonte de enriquecemento cultural.
CS	Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico de Galicia e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora apadriñando un elemento deste patrimonio.
CS	Aprecia a herdanza cultural a escala local, autonómica, nacional e europea como riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.
CS	Explica os principais acontecementos que se produciron durante os séculos XIX e XX que determinan a nosa historia contemporánea e comunícao oralmente e/ou por escrito.
CS	Describe os trazos característicos da sociedade española actual a través dun texto dado e valora o seu carácter democrático e plural, así como a súa pertenza á Unión Europea.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Trátase de elaborar unha relación, como neste exemplo, da diversidade de procedementos e instrumentos que permiten avaliar ao alumno/a nesta área.

	Procedementos			
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
I n s t r u m e n t o s	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno da clase do alumno. • PROXECTOS • Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabes, probas escritas individuais etc.). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e grupais. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Entrevistas. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listaxes de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Autoavaliación.

Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias do alumno de Sexto Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo. Aplicarase da seguinte maneira:

	<i>Criterios</i>
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grao de adquisición das aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por finalizado. • Valoración entre o traballo na clase e na casa. • Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningunha). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.

4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta etc.).	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso do vocabulario apropiado. • Comportamento.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal.	<ul style="list-style-type: none"> • Esfuerzo. • Interese. • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.
6. Arquivode traballo individual.	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Actualizado. • Razoamento da selección das producións que forman o arquivo.

Metodoloxía

A área de Ciencias Sociais, a partir do recoñecemento da propia identidade e do contorno máis próximo, inicia aos alumnos no coñecemento, na análise e na valoración do contorno físico, social e cultural.

O ensino da área toma, como base para futuras aprendizaxes, os coñecementos previos que os alumnos adquiriron en contacto co contorno. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que os rodea e entender os fenómenos que suceden ao seu ao redor, tanto os referentes á súa concepción de persoa e as súas relacións cos demais, como do coñecemento e coidado do contorno natural.

A observación sistemática en situacións diferentes e a experimentación adquiren un papel relevante na interpretación dos feitos e na explicación dos fenómenos ou relacións. Todo iso conduce á introdución do método científico.

A **integración das competencias e intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a. Isto conséguese coa realización de diferentes proxectos e traballos de investigación.

A través destes proxectos os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo, a selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que se van utilizar, e en relación coa elaboración e a presentación do proxecto, a súa corrección e, finalmente, a exposición, todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo que permite desenvolver a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as ideas propias.

O **uso das TIC** é un elemento para favorecer a construción de aprendizaxes con sentido, xa que nos permite motivar o alumno, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, facilitar a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de síntese e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que expoñen:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumno/a de Sexto Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias básicas propias da materia.
- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en proxectos, uso das TIC e actividades que traballan contidos fundamentais. Están secuenciados por niveis de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilitan a adquisición de competencias a todos os alumnos.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- . Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.
- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- . Establecerase un **procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal, Abalar...

Ensinanzas transversais de Sexto Curso

Educación para a igualdade entre sexos

- Valorar as propias calidades como persoa, coñecer as súas aptitudes e limitacións e valorar a pertenza ao xénero feminino ou masculino.

Educación do consumidor

- Desenvolver a capacidade para tomar posturas críticas, coherentes, responsables e solidarias, e manifestar actitudes positivas nas súas accións de compra, goce de bens ou uso de servizos.
- Valorar a necesidade de mellorar o uso e a reciclaxe das materias primas, reducir o consumo de enerxía e utilizar enerxías e materias alternativas noncontaminantes.
- Analizar e valorar o papel da publicidade na incitación ao consumo. *Educación moral e cívica*
- Coñecer o mecanismo de funcionamento dalgunhas organizacións sociais e políticas, defensa activa dos dereitos e deberes de cada membro da sociedade e valoración do diálogo como instrumento para solucionar os problemas da convivencia.
- Respecto polos restos histórico-artísticos presentes no medio. *Educación ambiental*
- Coñecer o medio natural como un sistema vivo no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el, cuestionalo e modificalo.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio e tomar conciencia da deterioración que causan nel estas intervencións.

Educación para a saúde. Educación sexual

- Establecer relacións equilibradas e construtivas coas persoas do seu contorno, nas actividades habituais e nas relacións de grupo, nun marco de aprecio e valoración.

Educación para a paz

- Tomar conciencia e rexeitar calquera tipo de discriminación no seu contorno cotiá e na sociedade.
- Cooperar co grupo, dialogar e resolver conflitos mostrando actitudes tolerantes e solidarias.

Educación para o lecer

- Desenvolver a capacidade de aproveitar o tempo de lecer en actividades que fomenten o desenvolvemento persoal.
- Demostrar actitudes positivas no desenvolvemento do tempo de lecer.

Atención á diversidade

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos/as, empregando estas estratexias:

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** Os contidos nucleares da unidade didáctica preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos.

- **AMPLIACIÓN:** Fichas fotocopiables con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización etc.
- **PLANS INDIVIDUAIS** dirixidos aos alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** Posibilita que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Por exemplo, o grupo-clase pode estar a traballar o relevo de Europa mentres que varios alumnos poden estar a reforzar o relevo de España, e simultaneamente outro/a pode estar a traballar a un nivel máis básico a comprensión dun texto. Deste xeito, nunha mesma clase posibilitábase traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
- **ENSINANZA CON TITOR.**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE**

Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propúxose unha serie de recursos **integrados** cos contidos e actividades de Ciencias Sociais para Sexto Curso, que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe: programas lim, j-clic...
<i>Ligazóns a Internet</i>	• Aproveitamento dos recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.
<i>Libro dixital interactivo</i>	• Libro proxectable que incorpora elementos de interactividade: actividades, ligazóns, animacións etc.

Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Lectura do libro de texto.
- Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas etc.).
- Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

Valores sociais e cívicos

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN PRIMARIA CEIP

AREALONGA

OBXECTIVOS DA ÁREA

1. Fomentar a autovaloración, o autocoñecemento, a autoconciencia emocional e a respectabilidade persoal, para desenvolver un autoconceito e un estilo persoal positivo.
2. Coñecer estratexias de regulación emocional e reestruturación cognitiva que lle permitan controlar e superar os sentimentos negativos e as situacións adversas dunha forma construtiva e pacífica.
3. Desenvolver a capacidade para tomar decisións e comprometerse cun mesmo e coas persoas que o rodean, para entender o valor da responsabilidade.
4. Mellorar a capacidade de emprendemento para afrontar retos diversos e poder innovar en ámbitos nos que se desenvolve habitualmente.
5. Incrementar a automotivación e a autonomía persoal a través da proposta de desafíos e a resolución de problemas.
6. Coñecer e tomar conciencia dos beneficios sociais e económicos que proporciona a iniciativa privada á sociedade na que vivimos.
7. Desenvolver habilidades de comunicación verbal e non verbal que permitan participar en actos comunicativos diversos, respectando o espazo dos interlocutores e evitando os elementos inhibidores da comunicación.
8. Utilizar o diálogo como medio que permita expresar, interpretar e conectar pensamentos e argumentos que favorezan a comunicación e o recoñecemento de elementos comúns de diversos puntos de vista.
9. Adquirir nocións básicas sobre a intelixencia interpersonal e o altruísmo, que fortalezan a cohesión grupal, a interacción social e actitudes desinteresadas cara ás persoas que o rodean.
10. Analizar as causas e as consecuencias de prexuízos de diversa índole para desenvolver o respecto e a tolerancia cara ás diferenzas persoais e sociais.
11. Analizar as directrices da Declaración Universal dos Dereitos Humanos en canto á liberdade de expresión, de opinión, de pensamento, de conciencia e de relixión, tomando conciencia da importancia da aplicación dos devanditos dereitos no ámbito escolar, familiar e social.

12. Resaltar a vulneración de dereitos e liberdades fundamentais a través da análise de feitos sociais discriminatorios, tales como o holocausto, os campos de concentración, o maltrato e as minorías étnicas.
13. Adquirir coñecementos e medidas básicas que favorezan a prevención e a actuación ante os accidentes que acontecen no ámbito escolar.
14. Desenvolver a cooperación e a interdependencia positiva para equilibrar as carencias individuais e potenciar actitudes colaboradoras que permitan afrontar retos comúns e crear lazos afectivos duradeiros.
15. Recoñecer e respectar os dereitos e deberes do alumnado para poñelos en práctica no centro escolar.
16. Aprender a resolver situacións de conflito realizando xuízos morais, utilizando unha linguaxe positiva e aplicando as fases da mediación formal, para transformar as devanditas situacións en oportunidades de aprendizaxe e crecemento persoal.
17. Entender o significado da responsabilidade e a xustiza social para poder detectar e analizar situacións de desigualdade social no seu ámbito máis próximo.
18. Tomar conciencia da importancia de exercer os dereitos e os deberes derivados do pagamento de impostos para gozar dos beneficios que nos achegan e previr desequilibrios económicos e sociais.
19. Adoptar unha actitude crítica ante as accións do home que non favorecen o respecto, a conservación do medio ou o equilibrio ecolóxico.

PRIMEIRO TRIMESTRE

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>A confianza e o respecto por un mesmo e polos demais.</p> <p>A asunción das propias posibilidades e limitacións.</p> <p>A forza de vontade: o esforzo como fundamento da mellora persoal.</p> <p>control das emocións como ferramenta persoal e social.</p> <p>A toma de decisións razoada e a superación das dificultades e frustracións.</p> <p>ámbito económico e o papel de diferentes persoas e sectores sociais.</p> <p>A elección independente, autónoma e responsable.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A resposta persoal, meditada e responsable a desafíos. 	<p>Consolidar unha forma persoal de ser respectable e digna.</p> <p>Asumir as calidades propias como un punto de partida para mellorar mediante o esforzo.</p> <p>Valorar a importancia da perseveranza na construción da personalidade.</p> <p>Mellorar na resistencia á frustración como algo conveniente para superar as dificultades da vida.</p> <p>Saber considerar retos para conseguir alcanzar metas positivamente valiosas individuais e colectivas.</p> <p>Adquirir capacidades que permitan decidir con independencia.</p> <p>Desenvolver a capacidade de resposta ante un ámbito social e económico moderno.</p> <p>Desenvolver un compromiso cun mesmo para resolver retos.</p>	<p>Explica a importancia de querer-se a un mesmo e de respectar aos demais.</p> <p>Actúa de xeito respectable e digno.</p> <p>Recoñece as súas calidades físicas e aprecia as súas virtudes.</p> <p>Traballa en equipo, valorando o esforzo individual e colectivo.</p> <p>Representa a súa personalidade de xeito positivo.</p> <p>Reflexiona sobre as dificultades e o mellor modo de solucionarlas.</p> <p>Recoñece, describe e aprecia estratexias de resiliencia.</p> <p>Entende as vantaxes de afrontar as tarefas dun modo racional.</p> <p>Compórtase responsablemente cos demais.</p> <p>Exercita a súa liberdade con respecto ás liberdades dos demais.</p> <p>Responsabilízase das decisións adoptadas con liberdade.</p> <p>Explica cales son os principais axentes e mecanismos económicos.</p> <p>Coñece diferenzas entre o privado e o público.</p> <p>Coñece e afronta desafíos morais.</p> <p>Recoñece e evita situacións conflitivas.</p>

SEGUNDO TRIMESTRE

<i>Contidos</i>	<i>Criterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>
<p>A comunicación e a expresión de sentimentos e emocións. diálogo e a argumentación das propias opinións.</p> <p>As habilidades de escoita e a empatía.</p> <p>A aceptación das diferenzas e a superación dos prexuízos. Os dilemas morais.</p> <p>recoñecemento dos dereitos humanos. A reflexión sobre a igualdade de dereitos e o respecto cara aos demais como mecanismo de mellora do clima de grupo.</p> <p>Os primeiros auxilios. A prevención de accidentes no contexto escolar. Os primeiros auxilios aos demais</p>	<p>Recoñecer e utilizar a linguaxe non verbal.</p> <p>Dialogar falando de xeito adecuado e ben fundamentado.</p> <p>Saber escoitar e sentir de xeito empático.</p> <p>Aceptar as diferenzas e recoñecer e rexeitar os prexuízos.</p> <p>Desenvolver aspectos da intelixencia interpersonal.</p> <p>Recoñecer os dereitos humanos e mostrarse tolerante cos demais.</p> <p>Realizar primeiros auxilios, en caso de necesidade, valorando a importancia de previr accidentes.</p>	<p>Recoñece con claridade e coherencia opinións e emocións non verbais.</p> <p>Recoñece mensaxes non verbais e a súa relación coa comunicación de emocións.</p> <p>Expón respectuosamente os seus argumentos.</p> <p>Expresa as súas opinións de forma eficaz e ben argumentada.</p> <p>Escoita e entende a comunicación poñéndose no lugar do outro.</p> <p>Recoñece o valor dunha escoita activa e positiva.</p> <p>Recoñece as diferenzas e valóraas positivamente.</p> <p>Detecta e axuíza negativamente os prexuízos.</p> <p>Utiliza a capacidade de empatizar e as diferentes habilidades sociais favorecendo o seu benestar individual e contribuíndo á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.</p>

TERCEIRO TRIMESTRE

<i>Contidos</i>	<i>Criterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>
<ul style="list-style-type: none"> • A solidariedade e a cooperación. • A resolución pacífica de problemas sociais. • A Constitución española e a democracia. • A sociedade democrática e a cidadanía. • O respecto e a conservación do medio. • Os perigos da rede. • Os valores morais e a boa conduta. 	<p>Resolver problemas en equipo mostrando condutas solidarias.</p> <p>Resolver os conflitos de xeito pacífico.</p> <p>Coñecer a Constitución española.</p> <p>Comprender o sentido da responsabilidade social.</p> <p>Contribuír á conservación do medio.</p> <p>Evitar os perigos da rede.</p>	<p>Recoñece o valor da solidariedade.</p> <p>Traballa en equipo de xeito eficaz.</p> <p>Resolve conflitos de xeito construtivo.</p> <p>Rexeita as actitudes violentas.</p> <p>Recoñece o avance que supuxo a Constitución española como fundamento do actual réxime democrático.</p> <p>Asume a Constitución como fonte dos dereitos e os deberes dos españois. Valora a importancia do sufraxio como fundamento do goberno dos países democráticos.</p> <p>Comprende e expón as vantaxes da actuación correcta.</p> <p>Fundamenta adecuadamente xuízos morais.</p> <p>Investiga a influencia humana no medio.</p> <p>Estima e actúa conforme a unha actitude ecoloxista.</p> <p>Coñece e evita perigos de Internet.</p>

Contribución da área ao desenvolvemento das Competencias Básicas

Na área de Valores Sociais e Cívicos incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático, facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Interactuar co ámbito natural de forma respectuosa.

- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano, fronte ao coidado saudable deste.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece a noso redor.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Comprender o sentido dos textos escritos.

- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente de xeito ordenado e claro calquera tipo de información.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, as normas ortográficas e as gramaticais para elaborar textos escritos.
- Manexar elementos de comunicación non verbal, en diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Compoñer distintos tipos de textos de forma creativa e con sentido literario.
- Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou de materias diversas.

Competencia dixital

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza nas expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito, referendado por unha norma suprema chamada Constitución española.
- Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo, e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

- Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.
- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou proxectos.
- Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución dos obxectivos.
- Encontrar posibilidades no contorno que outros non ven.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.

Aprender a aprender

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
  - Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
-
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
  - Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
  - Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
  - Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos • Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.
  - Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
  - Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

Procedementos e instrumentos de avaliación

	Procedementos			
	Escritos	Orais	Observación directa e sistemática	Outros
Instrumentos	<p>.Traballos diversos realizados polo alumnado na actividade diaria da clase.</p> <p>Arquivo individual (PROXECTOS)</p> <p>Actividades de avaliación (fichas fotocopiables, probas escritas individuais...).</p> <p>Traballos en grupo.</p> <p>Actividades interactivas.</p>	<p>Preguntas individuais e en grupo.</p> <p>Participación do alumno/a.</p> <p>Intervencións na clase.</p> <p>Postas en común.</p> <p>Entrevistas.</p> <p>Probas orais individuais.</p> <p>Exposicións orais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listas de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	<p>Autoavaliación.</p> <p>Bloc do profesor.</p>

Criterios Metodolóxicos

O alumnado ha de formarse na reflexión e a vivencia dos valores ao longo de toda a Educación Primaria; para iso, deberá familiarizarse con aspectos como o respecto dos dereitos humanos e as liberdades fundamentais, e así tomar conciencia da importancia de asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerante coas diferenzas.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se realicen estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesita, e así desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, o alumnado iníciase no desenvolvemento da estimulación do pensamento crítico, a asimilación de valores, a toma de decisións desde xuízos morais e a resolución de problemas, polo que deberá manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborador, como unha forma de adestrar diferentes habilidades, que desenvolvan a súa capacidade de crear espazos de convivencia pacífica e democrática, desde uns valores socialmente recoñecidos.

Estratexias metodolóxicas

Traballo reflexivo individual no desenvolvemento das actividades individuais.

Traballo en grupo cooperativo: agrupar os alumnos en grupos e utilizar as estruturas de traballo cooperativo para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara

Posta en común en gran grupo: despois do traballo individual ou grupal.

Círculos de aprendizaxe.

Exposición da profesora.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- . Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.

- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- . **Establecerase un procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal, Abalar...**

Recursos Didácticos

- Vídeos, cancións, contos, curtametraxes e películas.
- Encerado tradicional e dixital.
- Folios ou cartolinas pequenas e grandes.
- Lapis de cores e rotuladores.
- Tesoiras e pegamento.
- Material reciclable.
- Cordas ou la.
- Papel contínuo.
- Reprodutor de CD e música variada.

Medidas de atención á diversidade

Descrición do grupo despois da avaliación inicial.

Número de alumnos e alumnas.

Funcionamento do grupo.

Planificación de estratexias metodolóxicas.

Xestión de aula.

Estratexias de seguimento da eficacia de medidas.

Necesidades individuais

Alumnos e alumnas con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...)

MÚSICA 6° Primaria

Curso 2022-2023

CEIP Arealonga

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

1. OBXECTIVOS EN CLAVE DE COMPETENCIAS DE SEXTO CURSO

1. Comentar e formular opinións achega das manifestacións musicais en diferentes contextos escoitados e visualizados no aula. **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia musical)**
2. Coñecer, explorar e identificar nunha audición as posibilidades sonoras e expresivas dos instrumentos acústicos ao servizo da interpretación musical. **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia musical. Intelixencia visual-espacial)**
3. Ler e interpretar obras e fragmentos musicais identificando os elementos básicos da linguaxe musical. **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia musical. Intelixencia corporal-cinestésica)**
4. Coñecer os elementos musicais e corporais que configuran as danzas. **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia corporal-cinestésica)**
5. Interpretar obras musicais cantando ou con instrumentos, cunha actitude de respecto e colaboración cos demais. **(Competencias sociais e cívicas / Intelixencia interpersonal)**
6. Coñecer e identificar os elementos musicais que fan posible transformar ou versionar unha obra, e mostrar capacidade para utilizalos e xerar creacións propias. **(Aprender a aprender / Intelixencia intrapersonal)**
7. Desenvolver o sentido musical mediante o control corporal, creando unha coreografía e utilizando estruturas musicais de forma diferente. **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia musical. Intelixencia corporal-cinestésica)**

8. Explorar a morfología de diferentes instrumentos e utilizar a información obtida para saber como se empregan e poden identificarse, así como para crear instrumentos musicais propios **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia musical. Intelixencia visual-espacial)**
9. Buscar, seleccionar e organizar información sobre o patrimonio musical distintas épocas da historia e coñecela auditivamente (dende o Clasicismo aos nosos días). **(Conciencia e expresións culturais / Intelixencia musical)**
10. Definir e empregar términos específicos da linguaxe musical que mostren o carácter e o tempo dunha obra musical para improvisar ritmos sobre ela. **(Aprender a aprender / Intelixencia intrapersoal)**
11. Utilizar a voz e a frauta doce en fragmentos musicais para levar a cabo accións de mellora dos propios recursos. **(Aprender a aprender / Intelixencia intrapersoal)**
12. Coñecer as distintas profesións que interveñen en procesos artístico-musicais levados a escena para expresar ideas, opinións e sentimentos que favorezan o equilibrio emocional. **(Comunicación lingüística / Intelixencia lingüístico-verbal)**

2. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE DE SEXTO CURSO

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe

<p>Bloque 1. escoita.</p> <p>1.1.. Música contemporánea: instrumentos acústicos e electrónicos.</p> <p>1.2.. Agrupacións instrumentais. A música en diferentes contextos: grabacións, concertos, videoclips, cine, debuxos animados, internet, etc.</p>	<p>1.1. Coñecer, explorar e identificar nunha audición as posibilidades sonoras e expresivas dos instrumentos acústicos e electrónicos e outros dispositivos electrónicos ao servizo da interpretación musical.</p> <p>1.2. Comentar formulando opinións acerca das manifestacións musicais en diferentes contextos escoitados e visualizados na aula.</p>	<p>1.1.1. Identifica distintos instrumentos acústicos e electrónicos segundo o timbre.</p> <p>1.1.2. Entende a transformación da música a través de procedementos electrónicos.</p> <p>1.1.3. Investiga as posibilidades sonoras dun teclado electrónico.</p> <p>1.1.4. Coñece diferentes tipos de agrupacións instrumentais na música contemporánea.</p> <p>1.1.5. Distingue os parámetros do son en música contemporánea.</p> <p>1.2.1. Distingue aspectos característicos de diferentes estilos musicais, xéneros, compositores, contextos, etc.</p> <p>1.2.2. Goza como oínte de diferentes manifestacións musicais.</p> <p>1.2.3. Identifica as agresións acústicas e contribúe activamente á súa diminución e ao benestar persoal e colectivo.</p>
--	--	--

<p>Bloque 2. Interpretación musical.</p> <p>2.1. Elementos musicais.</p> <p>Terminoloxía básica.</p> <p>Linguaxe musical: signos de prolongación (calderón, puntillo e ligadura).</p> <p>Silencios de complemento e de preparación.</p> <p>Células rítmicas (dobre corchea e corchea).</p> <p>Alteracións propias (sostido, bemol, becuadro) e accidentais.</p> <p>Notas a contratempo e grupos de valoración especial.</p> <p>Figuras musicais: a síncopa. A frauta doce.</p> <p>Producións musicais nos medios audiovisuais e nas Tecnoloxías da Información e a Comunicación.</p> <p>2.2. A canción contemporánea.</p> <p>2.3. Creación de instrumentos musicais.</p>	<p>2.1. Analizar e comprender o significado dos elementos da linguaxe musical convencional expresándoo de xeito oral e por escrito.</p> <p>2.2. Buscar, seleccionar e organizar información sobre o patrimonio musical propio e doutras culturas.</p> <p>2.3. Explora a morfología de diferentes instrumentos musicais utilizando a información</p>	<p>2.1.1. Identifica e define os elementos da linguaxe musical: figuras, clave de sol, notas, alturas, matices, carácter, etc.</p> <p>2.1.2. Define e emprega termos específicos que mostran o carácter e o tempo dunha obra musical.</p> <p>2.2.1. Investiga e organiza a información sobre profesionais relacionados co mundo da música.</p> <p>2.2..2. Coñece algunhas manifestacións musicais propias da historia da música contemporánea.</p>
---	---	--

<p>2.4. A voz e os instrumentos de percusión</p>	<p>obtida para a creación de instrumentos musicais propios.</p> <p>2.4. Interpreta cantando e acompañando con instrumentos como solista e en grupo cancións de grupos musicais actuais mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.</p>	<p>2.3.1. Crea instrumentos musicais a partir de diferentes materiais e emprégaos para interpretar ou acompañar.</p> <p>2.4.1. Coñece o mecanismo da produción de voz.</p> <p>2.4.2. Canta cancións ou fragmentos musicais ao unísono ou a dous ou máis voces.</p> <p>2.4.3. Acompaña con diferentes instrumentos as cancións cantadas.</p> <p>2.4.4. Inventa cancións trasladando a música a un musicograma.</p>
<p>2.5. A frauta doce a a linguaxe musical convencional</p>	<p>2.5. Ler e interpretar obras e fragmentos musicais identificando os elementos básicos da linguaxe musical.</p>	<p>2.5.1. Le e interpreta cancións e fragmentos musicais escritos en linguaxe musical convencional.</p> <p>2.5.2. Identifica os elementos da linguaxe musical convencional.</p> <p>2.5.3. Interpreta coa frauta doce obras musicais ou fragmentos ata unha alteración con ou sen acompañamento.</p>
<p>Bloque 3. A música, o movemento e a danza. 3.1. A coreografía no baile moderno. Elementos básicos dunha danza: movemento, ritmo, expresión corporal, espazo e estilo.</p>	<p>3.1. Inventar e interpretar en grupo coreografías utilizando como base a música actual de xeito desinhibido e placentero mostrando confianza</p>	<p>3.1.1. Crea unha coreografía sinxela a partir dos recursos apresos en clase tomando como</p>

<p>3.2. Clasificación dos diferentes xéneros e estilos de danza.</p>	<p>nas propias posibilidades, mostrando actitudes de respecto cara aos demais.</p> <p>3.2. Coñecer e clasificar os diferentes xéneros e estilos de danza.</p>	<p>base a música actual, interpretando dita coreografía de xeito coordinado.</p> <p>3.1.2. Valora, respecta e confía nas súas posibilidades expresivas e as do grupo.</p> <p>.</p> <p>3.2.1. Recoñece as principais danzas clásicas.</p> <p>3.2.2. Analiza os elementos básicos nunha danza. Identifica os personaxes e figuras dun ballet.</p> <p>3.2.3. Clasifica as danzas folklóricas españolas.</p> <p>3.2.4. Enumera os bailes contemporáneos e compáraos con outras danzas clásicas.</p>
--	---	--

3. PERFIL COMPETENCIAL DA ÁREA DE SEXTO CURSO

Competencias clave	ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE
*EC	Identifica distintos instrumentos acústicos e electrónicos segundo o timbre.
*EC	Entende a transformación da música a través de procedementos electrónicos.
*EC	Investiga as posibilidades sonoras dun teclado electrónico.
*EC	Coñece diferente tipos de agrupacións instrumentais na música
*EC	contemporánea. Distingue os parámetros do son en música contemporánea.
*EC	Distingue aspectos característicos de diferentes estilos musicais, xéneros, compositores, contextos, etc.
*AA	Goza como oínte de diferentes manifestacións musicais.
*AA	Identifica as agresións acústicas e contribúe activamente á súa diminución e ao benestar persoal e colectivo.
*EC	Identifica e define os elementos da linguaxe musical: figuras, clave de sol, notas, alturas, matices, carácter, etc.
*EC	Define e emprega termos específicos que mostran o carácter e o tempo dunha obra musical.
*AA	Investiga e organiza a información sobre profesionais relacionados co mundo da música.
*EC	Coñece algunhas manifestacións musicais propias da historia da música contemporánea.
*EC	Crea instrumentos musicais a partir de diferentes materiais e emprégao para interpretar ou acompañar.
*CCL	Le e interpreta cancións e fragmentos musicais escritos en linguaxe musical convencional.
*EC	Identifica os elementos da linguaxe musical convencional.
*EC	Interpreta coa fruta doce obras musicais ou fragmentos en tonalidades
*EC	maiores e menores ata unha alteración con ou sen acompañamiento. Crea unha coreografía sinxela a partir dos recursos apresetados en clase tomando como base a música actual, interpretando dita coreografía de xeito coordinado.
*AA	Valora e respecta as posibilidades expresivas do grupo.
*AA	Confía nas súas propias posibilidades e nas dos demais.
*EC	Recoñece as principais danzas clásicas.
*EC	Analiza os elementos básicos nunha danza. Identifica os personaxes e figuras dun ballet.
*EC	Clasifica as danzas folklóricas españolas.
*EC	Enumera os bailes contemporáneos e compáraos con outras danzas clásicas.

4. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Trátase de elaborar unha relación, como neste exemplo, da *diversidad de procedementos e instrumentos que permiten *evaluar ao alumno/a nesta área.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN				
	ESCRITOS	ORAIS	OBSERVACIÓN DIRECTA E SISTEMÁTICA	OUTROS
<i>l n s t* r u m e n t o s</i>	<ul style="list-style-type: none"> Tarefas diversas do alumno/a realizadas na actividade diaria de clase. Actividades diversas de avaliación do alumno/a (*fichas fotocopiabes, proba escrita, etc.). Traballos en equipo. Actividades TIC *interactivas. <i>Dossier</i> individual. Valoración da formulación e dos procesos seguidos, así como do resultado obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> Preguntas individuais e colectivas. Diálogo. Exposición oral. Proba oral individual. Representacións artísticas individuais ou colectivas. Observación e valoración do grado de participación de cada alumno/a e da calidade das súas intervencións. 	<ul style="list-style-type: none"> Listas de control. Registros anecdóticos persoais. Rexistro de incidencias. Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> Traballo de Competencias e Intelixencias múltiples. Rexistro do grupo-clase. Informe de avaliación.

5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

<p>1. Traballo autónomo (aula, outros espazos)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grado de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía musical. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por finalizado. • Valoración do traballo realizado en clase e en casa. • Creatividade.
<p>2. Creacións propias individuais e colectivas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e dos resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo investido e do tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Tempo de realización. • Destrezas.
<p>3. Actividades TIC</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de internet de xeito responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha). • Grado de creatividade das actividades propostas. • Interese, *motivación.
<p>4. Participación e seguemento das clases (intervencións orais, tipo de resposta, etc.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturado. • Uso de vocabulario específico musical apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo e perseveranza. • Interese.
<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grado de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal acerca do traballo e de como se levou a cabo.

	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de reflexión crítica sobre as creacións elaboradas, propias e dos demais.
6. <i>Dossier</i> de traballo individual	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Actualizado.
7. Actividades	<ul style="list-style-type: none"> • Caligrafía musical clara. • Orde e limpeza na resolución de exercicios. • Actualizado.
8. Coidado do material	<ul style="list-style-type: none"> • Grado de coidado dos instrumentos musicais do aula. • Orde e colaboración na preparación dos instrumentos musicais en clase. • Orde e colaboración na recollida dos instrumentos musicais en clase. • Grado de responsabilidade sobre os instrumentos e os elementos necesarios para a práctica musical na aula.

6.METODOLOXÍA

A área de Educación artística ten o propósito de favorecer o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Do mesmo xeito que ocorre con outras linguaxes, o ser humano utiliza tanto a linguaxe plástica como o musical para comunicarse cos seus semellantes.

A área de Educación musical se subdivide en tres bloques. O primeiro refírese a escoita, para que os alumnos indaguen nas posibilidades do son; o segundo bloque comprende o desenvolvemento de habilidades para a interpretación musical, e o terceiro está destinado ao desenvolvemento de capacidades expresivas e creativas por medio do coñecemento e a práctica da danza.

Os contidos da área de Música relaciónanse entre si estreitamente, pois os procedementos que se utilizan e póñense en práctica facilitan esta interrelación.

O proceso de aprendizaxe recorre, nun primeiro momento, a métodos inductivos que parten sempre da experiencia e o recoñecemento previo dos alumnos. As actividades iniciais serven para motivar ao alumno/a en relación con cuestións concretas de música e crear aprendizaxes significativas.

Para garantir a utilidade da aprendizaxe e a implicación dos alumnos, téñense en conta, ademais das esixencias do currículo, as motivacións e necesidades dos nenos. A selección de cancións, audicións, danzas, temas, películas, musicais, programas informáticos, así como os exemplos e as propostas, pretenden facer amena a clase de Música.

Os métodos deductivos e o traballo cooperativo, convértense no punto de chegada e a culminación da aprendizaxe.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias que suscitan:

- A motivación inicial e a evocación de coñecementos previos.
- A progresiva incorporación de contidos cun alto grado de siñificación lóxica e funcional, de modo que resulten aplicables a outras experiencias alleas á mera aprendizaxe e que promovan a súa aplicación en novas situacións.
- As actividades secuenciadas por niveis de dificultade que facilitan o traballo das Competencias segundo os diferentes estilos cognitivos dos alumnos.
- A diversidade do tipo de actividades.

Os recursos dixitais de diferente índole, con soportes en CD e DVD, enlaces a internet, páxinas web... Estes recursos inclúen actividades integradas na secuencia de aprendizaxe en todos os apartados de cada unidade: Actividade inicial, Linguaxe musical, Voz e cancións, Instrumentos, Audición, Música e compositores, Actividades sobre Competencias e Intelixencias múltiples.

6.1. METODOLOXÍA NO ENSINO NON PRESENCIAL

No caso de ensino non presencial se traballará a través da aula virtual do centro, e páxinas web. A avaliación será continua e centraráse na consecución dos estándares mínimos que na presente programación figuran marcados en negrita (nos apartados “Contidos, criterios e estándares ” e “Perfil competencial da área musical”). Os recursos dixitais serán de utilización preferente nas actividades propostas. En canto a comunicación coas familias, se fará en horario escolar e a través da plataforma Abalar, correo electrónico, whatsapp etc.

7. ENSINOS TRANSVERSAIS DE SEXTO CURSO

Educación para a saúde

- Apreciar como imprescindibles os hábitos de hixiene bucal para alcanzar unha correcta emisión da voz.
- Valorar a práctica do exercicio físico, non só como fonte de saúde, senón tamén como hábito indispensable para unha boa execución instrumental, vocal e de danza.
- Valorar o silencio ou a falta de ruído como fonte de saúde física e mental.

Educación para a paz

- Apreciar e respectar a diversidade de estilos e gustos musicais da sociedade actual.
- Utilizar a linguaxe musical para establecer vínculos de amizade e de comunicación cos demais.
- Rexeitar mensaxes que inciten á violencia, á discriminación ou á insolidaridade.

Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos

- Recoñecer a capacidade de cada un dos compañeiros e compañeiras para desempeñar tarefas comúns; respectar e valorar as opinións alleas.
- Mostrar predisposición ao traballo colectivo para a resolución de proxectos e actividades artísticas en agrupacións heteroxéneas de nenos/as.
- Mostrar unha actitude crítica ante situacións artísticas nas que se produza calquera tipo de discriminación sexual.
- Estar disposto/á respectar a igualdade de oportunidades para ambos sexos en calquera situación da vida cotiá e nas formas de expresión.
- Non caer en estereotipos que vinculen unha determinada actividade musical cun determinado sexo.
- Utilizar un vocabulario adecuado e preciso en mensaxes verbales e non verbales, que non sexa discriminatorio en función do sexo ao que se refira.

Educación do consumidor

- Mostrar unha actitude crítica ante os produtos musicais que saen ao mercado.
- Coñecer a existencia e o contido básico da lei do consumidor, así como as asociacións que defenden os intereses dos consumidores.
- Aprender a discernir o esencial do superfluo nun produto musical; valorar e aceptar o primeiro.

Educación ambiental e educación vial

- Concienciarse achega de que un dos maiores problemas medioambientales é a chamada contaminación acústica, producida polo exceso de volume sonoro e a variedade de ruídos e sons de frecuencias excesivamente agudas.
- Valorar criticamente o efecto dalgunhas actividades humanas que deterioran o medio ambiente e as medidas que se toman para o seu control.
- Ser consciente da importancia de circular pola vía pública sen auriculares, xa que diminúen a capacidade auditiva, distraen a atención e son causa dalgúns accidentes de circulación.

Educación sexual

- Mostrar interese por coñecer, respectar e apreciar aos compañeiros e compañeiras indistintamente.
- Rexeitar os modelos masculino e feminino que, de forma convencional, creou o mundo da música.
- Aproveitar as actividades en grupo que propón a materia para desinhibirse e valorar o contacto corporal como un acto comunicativo e natural independente das diferenzas sexuais.

Educación moral e cívica

- Aceptar os gustos musicais dos demais.
- Valorar a diversidade de estilos musicais da sociedade actual como un feito cultural e artístico enriquecedor.
- Expoñer xuízos, dialogar e manifestar opinións propias sobre cuestións musicais, respectando as regras da comunicación e sen ferir a sensibilidade dos demais.
- Participar nas actividades culturais e musicais aténdose ás normas de convivencia democrática.

Educación nas novas tecnoloxías

- Manifestar interese por coñecer os avances da tecnoloxía que facilitan e melloran os traballos musicais e de información.
- Valorar e utilizar as novas tecnoloxías na reprodución da música e na edición de partituras.

Educación responsable do lecer e o tempo libre

- Identificar os diferentes aspectos do lecer: descanso, xogo, diversión, actividade libre, etc.
- Entender o tempo libre como un espazo de creatividade que favorece unha relación coa contorna enriquecedora para a formación e o autoaprendizaxe.
- Valorar o tempo libre e a importancia da actividade física e deportiva no lecer.

8. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Relación dos diversos materiais e recursos *didácticos para abordar a área de Música de Segundo Curso.

- Láminas de cancións
- Láminas de *compositores
- Murais
- CD audio do profesor
- Memoria USB
- Material funxible
- Material manipulable e experimental propio do área
- Recursos educativos (Internet)
- Ordenador
- Actividades interactivas, contos animados, karaokes, vídeos, películas...

9. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, así como de intereses e capacidades dos alumnos:

- ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA)
- PROFUNDIZACIÓN:
- COMPETENCIAS E INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, ou movemento, a representación plástica, a dramatización...
- PLANS INDIVIDUAIS: Diríxense aos alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN

10. ESTRATEXIAS PARA INCORPORAR AS TIC NO AULA

As TIC incorpóranse na aula a través dunha serie de recursos integrados nos contidos e as actividades de Música, aos que complementan e amplían.

Actividades TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe. • Actividades interactivas. • Karaokes. • Vídeos.
Enlaces a Internet	<ul style="list-style-type: none"> • Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades, e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.

11. ESTRATEXIAS PARA ESTIMULAR O INTERÉS POLA LECTURA E O HÁBITO DE LER, ASÍ COMO PARA DESENVOLVER A EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

Lectura <ul style="list-style-type: none">
• Utilizar estratexias de comprensión e axilidade lectoras:
• Lectura silenciosa.
• Descifrar grafías musicais convencionais e non convencionais.
• Utilizar a formación de escalas en fragmentos musicais.
• Ler comprensivamente textos informativos relacionados con conceptos da linguaxe musical, instrumentos e diferentes usos da música.
• Ler comprensivamente textos informativos sobre compositores.
Expresión Ou/E <ul style="list-style-type: none">
• Expresar as aprendizaxes adecuadamente, de forma oral e escrita e co vocabulario preciso.
<ul style="list-style-type: none">
• Recitar letras de cancións.
• Coidar a dicción e a emisión nas expresións artísticas relacionadas coa voz e coa interpretación con frauta.

12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Relación das actividades complementarias e extraescolares planificadas polo centro e vinculadas á área de Música:

- Participación en Festival de Nadal, Festival de Letras Galegas, Festival de fin de curso...
- Asistencia a xornadas, obras de teatro, concertos, audicións, etc., que se consideren interesantes desde o punto de vista do área.
- Participación en talleres...
- Visualización, escenificación e representación de obras musicais.
- Participación na revista do centro.
- Composición e interpretación de creacións artísticas.

13. PROCEDEMENTOS PARA VALORAR O AXUSTE ENTRE A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA E OS RESULTADOS

ADECUACIÓN DA PLANIFICACIÓN		RESULTADOS ACADÉMICOS	PROPOSTAS DE MELLORA
Preparación da clase e os materiais didácticos	Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.		
	Existe unha distribución temporal equilibrada.		
	O desenvolvemento da clase adecúase ás características do grupo.		
Utilización dunha metodoloxía adecuada	Se terán en conta aprendizaxes siñificativas.		
	Considérase a interdisciplinabilidade (en actividades, tratamento dos contidos, etc.).		
	A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumno/a.		
Regulación da práctica docente	Grado de seguemento dos alumnos.		
	Validez dos recursos utilizados en clase para as aprendizaxes.		
Avaliación das aprendizaxes e información que deles se dá aos alumnos e ás familias	Os criterios para unha avaliación positiva atópanse vinculados aos obxectivos e os contidos.		
	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas variables da aprendizaxe.		
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía das actividades planificadas.		
	Os criterios de avaliación e os de cualificación déronse a coñecer:		
	<ul style="list-style-type: none"> • aos alumnos. • ás familias. 		

Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.		
	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.		
	As medidas e os recursos foron suficientes.		
	Aplícanse medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.		

Plástica

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN PRIMARIA

CEIP AREALONGA

Obxectivos en clave de Competencias de 6º EP

- Analizar manifestacións artísticas e valorar a súa diversidade. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
- Utilizar técnicas, recursos e materiais diversos. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
- Presentar e explicar as propias producións artísticas. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
- Construír obras novas partindo de información previa. (Sentido de iniciativa e espírito emprendedor / Intelixencia intrapersonal)
- Xerar ideas e propostas para a planificación e o deseño de obras colectivas. (Sentido de iniciativa e espírito emprendedor / Intelixencia intrapersonal)
- Participar nas iniciativas do grupo cooperando como parte dun proxecto común. (Competencias sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal)
- Coñecer manifestacións artístico-escénicas de relevancia social. (Competencias sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal)
- Asimilar os elementos básicos da linguaxe publicitaria. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
- Comprender o carácter multidisciplinar e artístico da publicidade, e a súa función social. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia interpersoal)
- Obter e procesar información a través de medios dixitais. (Competencia dixital / Intelixencia lóxico-verbal)
- Debuxar figuras xeométricas empregando instrumentos de debuxo técnico. (Competencia matemática / Intelixencia visual-espacial)
- Empregar artisticamente o potencial plástico das figuras xeométricas. (Competencia matemática / Intelixencia visual-espacial)
- Ler, valorar e interpretar composicións artísticas. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
- Empregar creativamente distintos elementos para crear composicións harmónicas. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
- Descubrir e valorar as posibilidades artísticas dos obxectos cotiáns. (Conciencia e expresións culturais / Intelixencia visualespacial)

2. Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de avaliación y Estándares de aprendizaxe avaliáveis de 6º EP

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 2. Debuxo xeométrico</p> <p>1. Rectas paralelas e perpendiculares.</p>	<p>1. Trazar rectas paralelas e perpendiculares coa escuadra e o cartabón.</p>	<p>1.1. Traza grupos de rectas paralelas coa escuadra e o cartabón.</p> <p>1.2. Traza rectas perpendiculares a outra pasando por puntos interiores e exteriores á recta dada.</p> <p>1.3. Realiza composicións utilizando trazas compostas por rectas paralelas e perpendiculares.</p>
<p>2. Suma e resta de ángulos.</p>	<p>2. Sumar e restar ángulos utilizando a escuadra e o cartabón.</p>	<p>2.1. Suma ángulos de 30º, 45º, 60º e 90º utilizando a escuadra e o cartabón.</p>
<p>4. Medida en milímetros.</p>	<p>4. Medir os elementos dunha figura plana utilizando como unidade de medida o milímetro e copiar o debuxo utilizando os instrumentos de debuxo (regra, escuadra, cartabón e compás).</p>	<p>4.1. Mide as partes dunha figura plana e reproducéa utilizando os instrumentos propios de debuxo.</p> <p>4.2. Coida e aprecia a limpeza e a precisión na elaboración de debuxos xeométricos.</p>
<p>5. Clasificación de triángulos atendendo aos seus lados e os seus ángulos. Clasificación de cuadriláteros.</p>	<p>5. Coñecer a clasificación dos cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados.</p>	<p>5.1. Identifica e clasifica os cuadriláteros.</p> <p>5.2. Debuxa cadrados e rectángulos dadas as súas medidas.</p>
<p>6. División da circunferencia en partes iguais.</p>	<p>6. Coñecer o procedemento gráfico para a división da circunferencia en partes iguais pares (3, 4, 6 e 8) utilizándoo para a creación de estrelas e rosetones.</p>	<p>5.3. Realiza unha rede modular cadrada na que posteriormente crea un módulo con rectas e curvas que reproduce ao longo da rede.</p> <p>6.1. Coñece e utiliza o procedemento gráfico para a división da circunferencia en 3, 4, 6 e 8 partes.</p>

<p>7. Escalas.</p> <p>Bloque 3. Expresión artística</p> <p>1. A cor: características da cor (ton, luminosidade e saturación). As gamas monocromáticas. Cores complementarias.</p> <p>2. Realidade e abstracción na arte.</p> <p>3. Técnicas pictóricas: o rotulador.</p>	<p>7. Coñecer e comprender o termo de escala aplicándoo e cambiando de escala nun debuxo sinxelo.</p> <p>1. Define e identifica as características da cor (ton, luminosidade e saturación) de forma oral e por escrito, e utilizaas nas súas creacións variando de maneira intencionada as cores utilizadas.</p> <p>2. Comprende a arte abstracta como unha forma de expresión distinta á que ofrece a representación figurativa.</p> <p>3. Coñece as posibilidades gráficas e a técnica do uso de rotuladores.</p>	<p>6.2. Compón estrelas e rosetones a partir da división gráfica da circunferencia.</p> <p>7.1. Coñece e comprende o termo de escala. 7.2. Modifica a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso dunha cuadrícula.</p> <p>1.1. Define as características da cor. 1.2. Señala as características dunha cor que lle foi mostrado. 1.3. Realiza variacións dunha cor atendendo á súa luminosidade e a súa saturación. 1.4. Realiza composicións cunha gama cromática. 1.5. Coñece o concepto e identifica as parellas de cores complementarias.</p> <p>2.1. Investiga sobre a arte abstracta, a súa orixe e os seus artistas máis representativos. 2.2. Compón obras abstractas coa intención de transmitir ideas e emocións.</p> <p>3.1. Utiliza as calidades expresivas dos rotuladores nas súas composicións.</p>
--	---	--

<p>2. O cinema de animación na actualidade.</p> <p>3. Os videoxogos: historia, xéneros, ferramenta didáctica.</p>	<p>2. Coñecer a evolución do cinema de animación e as principais tendencias actuais.</p> <p>3. Identificar os diferentes tipos de videoxogos, a súa historia e os xéneros recoñecéndooos como ferramentas para a aprendizaxe.</p>	<p>e non permite a súa difusión sen o seu consentimento.</p> <p>2.1. Recoñece a evolución do cinema de animación e as principais tendencias actuais.</p> <p>3.1. Entende a evolución histórica dos videoxogos. 3.2. Clasifica os diferentes tipos de videoxogos polo seu xénero. 3.3. Coñece as posibilidades didácticas dos videoxogos e utilízalas para o autoaprendizaje</p>
---	---	--

TERCEIRO TRIMESTRE		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 3. Expresión artística</p> <p>1. A cor: características da cor (ton, luminosidade e saturación). As gamas monocromáticas. Cores complementarias.</p> <p>2. Realidade e abstracción na arte.</p> <p>3. Técnicas pictóricas: o rotulador.</p>	<p>1. Define e identifica as características da cor (ton, luminosidade e saturación) de forma oral e por escrito, e utilízalas nas súas creacións variando de maneira intencionada as cores utilizadas.</p> <p>2. Comprende a arte abstracta como unha forma de expresión distinta á que ofrece a representación figurativa.</p> <p>3. Coñece as posibilidades gráficas e a técnica do uso de rotuladores.</p>	<p>1.1. Define as características da cor. 1.2. Sinala as características dunha cor que lle foi mostrado. 1.3. Realiza variacións dunha cor atendendo á súa luminosidade e a súa saturación. 1.4. Realiza composicións cunha gama cromática. 1.5. Coñece o concepto e identifica as parellas de cores complementarias.</p> <p>2.1. Investiga sobre a arte abstracta, a súa orixe e os seus artistas máis representativos. 2.2. Compón obras abstractas coa intención de transmitir ideas e emocións.</p> <p>3.1. Utiliza as calidades expresivas dos rotuladores nas súas composicións.</p>

3. Criterios de promoción de Sexto curso

Perfil Competencia: COMPETENCIA CONCIENCIA Y EXPRESIÓN CULTURAL

6.º Educación Primaria

Área	Estándar	ADQUIRIDO (Sí / No)
EVP	Reconoce los diferentes temas de la fotografía en un contexto próximo (aula, colegio...).	
EVP	Clasifica obras plásticas por su temática y/o su autor y época.	
EVP CS	Conoce alguna de las profesiones de los ámbitos artísticos y disfruta como público en la observación de sus producciones.	
EVP	Reconoce las imágenes fijas y en movimiento en su entorno y las clasifica según pautas establecidas.	
EVP LCL	Explica de forma oral el proceso empleado para la creación, el montaje y la difusión de una película de animación, realizado tanto con la técnica tradicional como la técnica actual.	
EVP	Elabora obras tridimensionales con diferentes materiales planificando el proceso y eligiendo los materiales y la solución más adecuada a sus propósitos en su producción final.	
CS EVP	Reconoce, respeta y valora las manifestaciones artísticas más importantes del patrimonio cultural y artístico español.	
CS EVP	Aprecia las posibilidades que ofrecen los museos de conocer las obras de arte que en ellos se exponen y conoce y observa las normas de comportamiento durante sus visitas a museos y salas de exposiciones.	

5. Procedementos e instrumentos de avaliación

Trátase de elaborar unha relación da diversidade de procedementos e instrumentos que permiten avaliar ao alumno/a nesta área.

	Procedementos			
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
In st ru m en to s	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno de clase do alumno. • Actividades de avaliación (libro, fichas, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> Preguntas individuais e grupales. Participación do alumno/a. Intervención na clase. Postas en común. Entrevistas. Probas orais individuais. Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> Escalas. Listas de control. Rexistros anecdóticos persoais. Rexistros de incidencias. Ficha de rexistro individual 	<ul style="list-style-type: none"> • Plantilla de avaliación. • Autoavaliación.

6. Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das Competencias do alumno de 6º Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo.

	<i>Criterios</i>
1. Traballo (aula, outros autónomo espazos).	Realización sen axuda externa. Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. Orde e limpeza na presentación. Caligrafía. Destrezas. Revisión do traballo antes de dalo por finalizado. Valoración entre o traballo en clase e en casa. Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	Valoración da aprendizaxe dos contidos. Valoración dos procesos seguidos e resultados. Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. Valoración tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade. Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. Caligrafía legible. Tempo de realización. Destrezas.
3. Actividades TIC.	Uso adecuado e guiado do computador e dalgunha ferramenta telemática. Utilización da internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningunha). Grao de elaboración da resposta. Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta...).	Nivel e calidade das intervencións. Mensaxe estruturada. Uso de vocabulario apropiado. Comportamento. Esforzo. Interese.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal.	Capacidade de traballo cooperativo. Grao de comunicación cos compañeiros. Resolución de conflitos.

	Interese, motivación. Creatividade. Iniciativa. Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.
6. <i>Dossier</i> de traballo individual.	Presentación clara e ordenada. Actualizado. Razoamento da selección das producións que forman o dossier.

7. Metodoloxía

A área de Educación artística ten o propósito de favorecer a percepción e a expresión estética do alumnado e de posibilitar a apropiación de contidos imprescindibles para a súa formación xeral e cultural.

A Educación artística involucra aspectos sensoriais, intelectuais, sociais, emocionais, afectivos e estéticos, desencadeando mecanismos que permiten desenvolver capacidades que inflúen na formación integral do alumnado.

A área de Educación artística está integrada por dúas linguaxes: plástico e musical. Ambos se articulan á súa vez en dous eixos, percepción e expresión. O primeiro inclúe todos aqueles aspectos relacionados co desenvolvemento de capacidades de recoñecemento sensorial, visual, auditivo e corporal. O segundo refírese á expresión de ideas e sentimentos mediante o coñecemento e a utilización de distintos códigos e técnicas artísticas.

A percepción refírese á observación dos elementos plásticos que debe centrarse na interpretación, a indagación e a análise da contorna natural. A expresión remite á exploración dos elementos propios da linguaxe plástica e visual, ao tratamento dos materiais e ás diversas posibilidades de expresar o percibido e sentido, axustándose a unha planificación no proceso de elaboración.

A área de Plástica, a partir do recoñecemento da propia identidade cultural e da contorna máis próxima, inicia aos alumnos no coñecemento, a análise e a valoración da contorna física, social, cultural e artístico.

A ensino da área toma, como base para futuras aprendizaxes, os coñecementos previos que os alumnos adquiriron en contacto coa contorna. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que os rodea e entender os fenómenos que suceden ao seu ao redor. Dado o carácter interdisciplinario, débese insistir no protagonismo de todas as ciencias que configuran a área de Plástica.

A integración das competencias e intelixencias múltiples na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita, hipótese, comprobación, conclusións, resolución de problemas...) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a.

O alumno/para ten que poñer en práctica as competencias e as intelixencias múltiples vinculadas cos contidos. Durante o proceso, o alumno/para debe planificar o seu traballo, exporse opcións diversas e, sobre todo, contrastar e compartir as súas aprendizaxes cos do resto do grupo.

As actividades cooperativas pretenden propiciar a participación de todos os alumnos/as no desenvolvemento dun proxecto colectivo. Todos os nenos e nenas, sexan cales sexan as súas habilidades, poderán participar dunha forma ou outra nas actividades propostas.

A conxunción do traballo individual e o colectivo, das actividades en clase, da reflexión e a resolución práctica contribúe a asentar o coñecemento integrado e globalizado do medio social, natural, cultural e artístico que o envolve.

O uso das TIC en Plástica facilita a obtención e a análise da información, a observación de procesos e procedementos, así como a manipulación/elaboración de actividades, e dótaos dun compoñente lúdico e motivacional.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas, a partir de secuencias de aprendizaxe que expoñen:

Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.

Progresiva e coidada incorporación de novos contidos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumno/a, que favorecen a súa comprensión. Este feito posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias básicas propias da materia.

Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias básicas e intelixencias múltiples: traballo individual, en grupo, traballo cooperativo en equipo, uso das TIC e actividades que traballan contidos fundamentais. Están secuenciados por niveis de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias, e facilitan a adquisición de competencias básicas a todos os alumnos.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- . Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.

- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- . Establecerase un procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal, Abalar...

8. Ensinanzas transversais de 6º EP

Educación para a igualdade entre sexos

- Recoñecer distintas profesións evitando calquera estereotipo sexista.
- Representar o corpo humano mediante debuxos non estereotipados.

Educación do consumidor

- Explorar e incorporar ás súas producións as posibilidades estéticas dos materiais non artísticos (elementos naturais, obxectos de refugallo, reciclables...).
- Descubrir o potencial expresivo dos obxectos cotiáns, practicando a súa reutilización e reciclaxe. ***Educación ambiental***
- Admirar a beleza do medio natural e percibir o seu valor como fonte de inspiración e recreación artística.
- Entender a importancia de coñecer, disfrutar e preservar o patrimonio arquitectónico.

Educación para a saúde e saúde laboral

- Reflexionar sobre os diferentes modos de comportamento das persoas ante a saúde e adquirir hábitos de vida física e psíquicamente sá.

Educación moral e cívica

- Desenvolver os proxectos do curso de forma cooperativa, respectando e enriquecéndose coas aportacións do grupo.
- Respectar a diversidade expresiva.

Educación responsable do ocio e tempo libre

- Valoración do tempo libre e a importancia da actividade física e deportiva como actividade de lecer.
- Posibilidades de lecer que ofrecen determinadas ferramentas dixitais, como Google Earth.

9. Atención á diversidade

Propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e de capacidades dos alumnos.

Adaptación curricular (básica): Os contidos nucleares preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de Competencias por parte dos alumnos.

Profundización: Fichas con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do nivel, etc.

Competencias e intelixencias múltiples: Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, o movemento, a representación plástica, a dramatización...

Plans individuais dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).

Actividades multinivel: Posibilita que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Deste xeito, posibilitase traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.

Ensino tutorado.

Traballos de investigación

Lecturas e consultas de forma libre.

10. Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propñemos unha serie de recursos integrados cos contidos de Plástica para sexto Curso, que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Enlaces a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: búsqueda de imáxes, información ou curiosidades, e selección e organización para transformalo en coñecemento.

11. Estratexias para estimular o interés e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrit

Lectura:

Lectura do libro de texto.

Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).

Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla). Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción, revisión. Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.

Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

EDUCACIÓN FÍSICA

6º NIVEL EDUCACIÓN PRIMARIA

CEIP AREALONGA

CURSO 2022/2023

1.- INTRODUCCIÓN.

2.- CONTRIBUCIÓN DA EDUCACIÓN FÍSICA AO CURRÍCULO EN XERAL.

- OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN PRIMARIA.
- COMPETENCIAS CLAVE.

3.-DISTRIBUCIÓN DE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE.

- TEMPORALIZACIÓN, MÍNIMOS ESIXIBLES E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES.

4.- AVALIACIÓN.

5.- PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

6.- METODOLOXÍA E MATERIAIS CURRICULARES.

7.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

- CRITERIOS E PROCEDEMENTOS PARA A REALIZACIÓN DE ADAPTACIÓNS CURRICULARES.

8.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

9.- ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR DO CENTRO.

10.- ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICs.

11.- ELEMENTOS TRANSVERSAIS.

12.- CRITERIOS PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.

1.- INTRODUCCIÓN.

A área de Educación Física ten como finalidade principal mellorar a competencia motriz do alumnado, entendida esta como un conxunto de coñecementos, procedementos, actitudes e sentimentos que interveñen nas múltiples interaccións que realiza un individuo no seu medio e cos demais e que permite que o alumnado supere os diferentes problemas motrices propostos tanto nas sesión de Educación física como na súa vida cotiá; sempre de forma coherente e en concordancia ao nivel de desenvolvemento psicomotor, prestando especial sensibilidade á atención a diversidade nas aulas, utilizando estratexias inclusivas e sempre buscando a integración dos coñecementos, os procedementos, as actitudes e os sentimentos vinculados á conduta motora fundamentalmente.

2.- CONTRIBUCIÓN DA EDUCACIÓN FÍSICA AO CURRÍCULO EN XERAL.

- **CONTRIBUCIÓN A CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN PRIMARIA.**

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

- e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.**
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual
- n) Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

Dende a Educación Física co noso traballo diario **contribuímos a consecución de todos eles pero especialmente relaciónase ca nosa área o obxectivo K.**

- **CONTRIBUCIÓN DA EDUCACIÓN FÍSICA AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE.**

A competencia motriz, que non está recollida como unha das competencias clave, é fundamental para o desenvolvemento das 7 que se especifican no currículo da Educación Primaria, especialmente as Competencias Social e Cívica, Aprender a Aprender, Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor, Conciencia e Expresións Culturais e Matemática e Científico Tecnolóxica.

Na educación primaria, o alumnado explorará o seu potencial motor á vez que desenvolve todas as súas capacidades. Isto implica mobilizar toda unha serie de habilidades motrices, actitudes e valores en relación co corpo, en diversas situacións de ensino-aprendizaxe, nas que a experiencia individual e colectiva permitan adaptar a conduta motriz a diferentes contornas.

Nesta etapa, as competencias adquiridas deben permitir comprender o seu corpo, as súas posibilidades e desenvolver as habilidades motrices básicas con complexidade crecente a medida que se progresa nos sucesivos cursos. As propias actividades axudan ademais a desenvolver a relación cos demais, o respecto, a atención especial á igualdade de xénero, entendendo as diferenzas en canto as capacidades psicofísicas entre as nenas e os nenos, os condicionantes dos estereotipos sociais, a colaboración, o traballo en equipo, o xogo limpo, a resolución de conflitos, o recoñecemento do esforzo para lograr metas, a aceptación de regras establecidas e o desenvolvemento da iniciativa individual.

A Educación física ao longo da educación primaria ten no xogo o máis importante recurso como situación de aprendizaxe e ferramenta didáctica polo seu carácter motivador.

Debemos destacar os xogos tradicionais galegos que xunto coas danzas e bailes propias de Galicia, supoñen un elemento importante de transmisión do noso patrimonio artístico e cultural ademais de fomentar as relacións interxeracionais.

A proposta curricular de E.F. permitirá organizar as aprendizaxes do alumnado ao longo do paso polo sistema educativo, tendo en conta o seu nivel madurativo, a lóxica interna das diversas actividades e aqueles elementos que afectan de maneira transversal a todos os bloques como son as capacidades físicas e coordinativas, os valores sociais e individuais e a educación para a saúde.

3.-DISTRIBUCIÓN DE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE NA PROGRAMACIÓN.

Os marcados para cada nivel no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia para a área de Educación Física, adaptados nos casos de NEAE.

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	6º PRIMARIA		
NIVEL	6º PRIMARIA	ÁREA	Educación Física (EF)

Criterio de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Aprendizaxes imprescindibles para superar a área en negraña (Mínimos de área)	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	Comp. Clave
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Contidos comúns en Educación Física							
EF-B1.1	6º-EFB1.1.1 - Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.		X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.</p>	CSC CAA CSIEE
EF-B1.1	6º-EFB1.1.2 - Explica aos seus compañeiros e		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas.	CCL

	compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento.				INSTRUMENTOS: Exposición dun tema.	CAA CSC
EF-B1.1	6º-EFB1.1.3 - Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.</p>	CSC CAA CSIEE
EF-B1.1	6º-EFB1.1.4 - Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.</p>	CSC CSIEE CAA
EF-B1.2	6º-EFB1.2.1 - Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións. Actividades interactivas. Recursos audiovisuais.</p>	CD CAA
EF-B1.2	6º-EFB1.2.2 - Presenta os seus traballos	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións	CCL

	atendendo as pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza, e utilizando programas de presentación.				dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballos de busca, pasatempos, textos escritos, debuxos...	CD CAA
EF-B1.2	6º-EFB1.2.3 - Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.	CCL CSC
EF-B1.3	6º-EFB1.3.1 - Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica.	CSC CAA
EF-B1.3	6º-EFB1.3.2 - Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica.	CSIEE CAA CCEC
EF-B1.3	6º-EFB1.3.3 - Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CSIEE

					INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA
EF-B1.3	6º-EFB1.3.4 - Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
EF-B1.3	6º-EFB1.3.5 - Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CAA
EF-B1.3	6º-EFB1.3.6 - Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Rexistro anecdótico.	CSC CAA
Bloque 2: O corpo: imaxe e percepción						
EF-B2.1	6º-EFB2.1.1 - Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico	CSC CAA

					(anecdótico).	
EF-B2.1	6º-EFB2.1.2 - Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.</p>	CSC CAA CSIEE
Bloque 3: Habilidades motrices						
EF-B3.1	6º-EFB3.1.1 - Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica HMB.</p>	CSC CCEC CAA CSIEE
EF-B3.1	6º-EFB3.1.2 - Adapta a habilidade motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica HMB</p>	CSC CCEE CAA CSIEE
EF-B3.1	6º-EFB3.1.3 - Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p>	CSC CCEE CAA CSIEE

	artístico-expresivas, aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes.				INSTRUMENTOS: Rúbrica HMB	
EF-B3.1	6º-EFB3.1.4 - Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica HMB	CSC CCEE CAA CSIEE
EF-B3.1	6º-EFB3.1.5 - Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica Equilibrio	CSC CAA CSIEE
EF-B3.1	6º-EFB3.1.6 - Realiza e propón actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas posibilidades.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica HMB.	CSC CAA CSIEE
Bloque 4: Actividades físicas artístico expresivas						
EF-B4.1	6º-EFB4.1.1 - Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCEC CSC CAA

	ou en grupos.				INSTRUMENTOS: Escala de observación.	
EF-B4.1	6º-EFB4.1.2 - Representa ou expresa de forma creativa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC CSC CAA
EF-B4.1	6º-EFB4.1.3 - Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía establecida.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC CAA CSC CSIEE
EF-B4.1	6º-EFB4.1.4 - Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais, plásticos ou verbais.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica.	CCEC CAA CSC
EF-B4.2	6º-EFB4.2.1 - Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas.		X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.	CMCT CSC CAA
EF-B4.2	6º-EFB4.2.2 - Recoñece a importancia do		X		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos	CMCT

	desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.				alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.	CAA CSC
Bloque 5: Actividade física e saúde						
EF-B5.1	6º-EFB5.1.1 - Interésase por mellorar as capacidades físicas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Rúbrica.	CSIEE CAA
EF-B5.1	6º-EFB5.1.2 - Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).	X			PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.	CSC CAA CMCT
EF-B5.1	6º-EFB5.1.3 - Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.	CSC CAA CMCT

					INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.	
EF-B5.1	6º-EFB5.1.4 - Adopta e promove hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CAA CSIEE CMCT
EF-B5.1	6º-EFB5.1.5 - Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática, valorando a súa función preventiva.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CAA CSIEE
EF-B5.2	6º-EFB5.2.1 - Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba de capacidade motriz.	CAA CSIEE CSC
EF-B5.2	6º-EFB5.2.2 - Identifica a súa frecuencia cardíaca e respiratoria, en distintas intensidades de esforzo.	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba de capacidade motriz.	CAA CMCT CSC
EF-B5.2	6º-EFB5.2.3 - Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CAA CSIEE

					INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CSC
EF-B5.2	6º-EFB5.2.4 - Identifica o seu nivel comparando os resultados obtidos en probas de valoración das capacidades físicas e coordinativas cos valores correspondentes á súa idade	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos.	CAA CMCT CSC
EF-B5.3	6º-EFB5.3.1 - Explica e recoñece as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios.	X			PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.	CCL CAA CSC CMCT
Bloque 6: Os xogos e actividades deportivas						
EF-B6.1	6º-EFB6.1.1 - Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica.	CSC CSIEE CAA
EF-B6.1	6º-EFB6.1.2 - Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CAA CSIEE CSC

					INSTRUMENTOS: Rúbrica HMB.	
EF-B6.2	6º-EFB6.2.1 - Expón as diferenzas, características e/ou relacións entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades natureza.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CCL CCEE CAA CSC
EF-B6.2	6º-EFB6.2.2 - Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.</p>	CCEC CAA CSC
EF-B6.2	6º-EFB6.2.3 - Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase. Rexistro anecdótico.</p>	CCEC CAA CSC
EF-B6.3	6º-EFB6.3.1 - Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios.	X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en</p>	CMCT CSC CAA

					común.	
EF-B6.3	6º-EFB6.3.2 - Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.	X			<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea e posta en común.</p>	CMCT CAA CSC
EF-B6.3	6º-EFB6.3.3 - Distingue na práctica de xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba específicas.</p>	CMCT CAA CSC
EF-B6.3	6º-EFB6.3.4 - Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba específicas.</p>	CMCT CCL CSC CAA
EF-B6.4	6º-EFB6.4.1 - Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CSC CAA

EF-B6.4	6º-EFB6.4.2 - Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase e rexistro anecdótico.</p>	CSC CAA
---------	---	--	--	---	--	------------

4.- AVALIACIÓN.

Os proceso **de avaliación** deseñase de forma que permita determinar o nivel competencial acadado polo alumnado na avaliación continua, sempre **adecuándose as modalidades xa citadas de ensino presencial e non presencial** no caso de ter que realizarse.

A raíz dos estándares a traballar por trimestre, os criterios globais para a avaliación establécense en tres apartados do seguinte xeito:

Estándares en relación ao trato cos demais compañeiros, respecto de normas, materiais, espazos utilizados: (40%)

Estándares relativos a esforzo e participación persoal nas sesións e nas actividades propostas: (30%)

E mediante diferentes actividades e probas das unidades realizadas que valoran as habilidades motrices do alumnado: (30%)

No caso de ensino non presencial, a avaliación centrarase en conseguir acadar os estándares mínimos de aprendizaxe marcados en negra para superar a area.

5.- PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Os procedementos para a avaliación do alumnado estarán baseados fundamentalmente en:

- Observación directa. Rexistro anecdótico de situacións/conflictos.
- Escalas de valoración e rúbricas.
- Probas obxectivas motrices de carácter práctico
- Asembleas e postas en común.
- Lista de control.
- traballos escritos
- Traballo diario nas sesións

6.- METODOLOXÍA E MATERIAIS CURRICULARES.

Nas sesións empregarase unha metodoloxía dinámica e participativa. A Educación Primaria organízase en áreas con carácter global e integrador. A Educación Física non debe estar ao marxe das demais áreas e ten que relacionarse con elas, co o obxectivo de darlle unha maior coherencia e significación o aprendizaxe dos alumnos e alumnas.

Utilizaremos o xogo e as actividades lúdicas como recurso metodolóxico na maioría das sesións, xa que é o contexto idóneo para o aprendizaxe, e moi indicado para conseguir os obxectivos propostos dunha forma lúdica e pracenteira a calquera idade, e moito máis en Educación Primaria.

Non se pode falar dunha metodoloxía ideal, xa que debe de escollerse en función do contexto sobre o que se actúa e tendo en conta aspectos que inflúen como os obxectivos a conseguir, os contidos a tratar, o material do que se dispón... Optaremos, sempre que se poida, por enfocar as actividades a utilización de estilos que impliquen cognitivamente o alumnado. Entre os máis utilizados estarán o mando directo modificado, asignación de tarefas, aprendizaxe por retos, ensino recíproco, ensino por grupos reducidos, descubrimento guiado e resolución de problemas.

Dispoñemos de material de diversa tipoloxía, pero neste curso procuraremos non utilizar moito material compartido nas sesións ou de utilízalo para traballar algún contido en concreto, centrarnos tamén na importancia dunha correcta desinfección entre usos.

Pequeno material: Aros, pelotas, balóns brandos, picas, cordas, conos, pelotas escuma, petos, corda longa, ladrillos, pelotas de tenis, balóns de balonmán e fútbol, etc.

Alternativo: Casete, báscula, metro, xices, ficha de anotacións, disco voador, globos, papel continuo, tesoiras, fita adhesiva, pinturas de cores, pas de praia, pratos de plástico, periódicos, chapas...

Fixo ou grande: Bancos suecos, colchón, plinto, colchóns, etc.

Organización de espazos e tempos:

Pola peculiaridade das sesión de Educación Física que se realizan nuns espazos determinados e da situación epidemiolóxica que estamos a pasar neste curso 2020-2021, a organización de espazos e tempos é moi relevante. Dentro das sesión contabilizamos o tempo de hixiene de mans e desinfección de material no caso de necesitarse e tamén nos tempos de traslado do grupo clase aos espazos nos que impartimos a área (ximnasio e pavillón dependendo do día).

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

- Traballaremos preferentemente a través da plataforma EVA EDIXGAL xa que está implantada nos niveles de 5º e 6º do centro. Alí determinaremos as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas (mínimos das areas / competencias) e seguindo a avaliación continua.

- A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negriña) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, auto-aprendizaxes, practicas individuais ou xogos adaptados a modalidade necesitada no momento. Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para incidir nas diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel para contribuír ao proceso de avaliación continua.
- Os recursos educativos de apoio garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial coidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- O procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente realizarase utilizando, preferentemente, as plataformas on-line corporativas. (AbalarMóbil, Edixgal ou Webex)

Concretar:

1. Obxectivo ou finalidades da comunicación: titorías co alumnado, titorías cas familias, axuda co contido...
2. Temporalización das comunicacións coas familias e alumnado será dependendo nas necesidades, establecendo horarios determinados, por quendas individuais ou en grupos de alumnado, cas familias, etc...

7.- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

O decreto 229/11 do 7 de decembro polo que se regula a atención á diversidade concibe a atención educativa á diversidade como o conxunto de medidas e accións deseñadas para adecuar a resposta educativa ás características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. Os eixos principais desta programación serán a equidade e a igualdade entendendo isto como darlle a cada persoa os apoios necesarios en función das súas necesidades e flexibilizar as actuacións para adaptalas ao alumnado e ao contexto.

En colaboración co Departamento de Orientación e dos titores correspondentes deseñaranse as actividades propostas atendendo ás necesidades do alumnado en todos os casos seguindo as súas indicacións. Os apoios produciranse en todos os casos seguindo o principio de inclusión dentro do contexto ordinario, facendo as adaptacións curriculares se fose preciso.

Tentarase ofrecer unha atención individualizada ao alumnado segundo as súas necesidades e o seu ritmo de aprendizaxe, propoñendo actividades de reforzo e/ou consolidación para dar resposta ás diversas situacións que xurdan nas sesións.

- CRITERIOS E PROCEDEMENTOS PARA A REALIZACIÓN DE ADAPTACIÓNS CURRICULARES.

Nas sesións de Educación Física seguiranse algunhas pautas cos nenos e nenas que teñan adaptacións:

- Realizando demostracións prácticas dos xogos o tarefas.
- Variando tempos e espazos de xogo.
- Explicar con vocabulario sinxelo e apoios visuais no caso de dúbidas.

- Incidir no traballo en equipo e na cooperación dos compañeiros e compañeiras co fin de acadar os obxectivos marcados.
- Adaptando os xogos, as normas, ou os materiais das actividades co fin de resolver as diferencias individuais na práctica con rapaces ou rapazas con algún problema específico (asma, problema motor...)

Ao longo do curso poden , poden xurdir patoloxías temporais como fracturas, distensións musculares ou articulares, feridas ou indisposicións puntuais que impiden a realización de actividades físicas nalgúnhas sesión da forma normal. Durante este tempo o alumnado que as padeza realizará tarefas, tales como a inclusión e xestión da sesión, a busca de información relacionada coa U.D. que se está a traballar, completar modelos de sesión coas actividades realizadas polos compañeiros/as, etc.

Creo conveniente resaltar que si froito da avaliación continua e da observación directa e sistemática nas sesións detectamos que apareza algunha NEAE, poñeremos en marcha o procedemento previsto no noso centro para actuar ante a diversidade, que está recollido no Proxecto Educativo; que consistirá en avisar ao titor, e posteriormente ó Departamento de Orientación para que lle realicen unha avaliación psicopedagóxica, froito de la cal se propoñerá a medida de atención a la diversidade (MAD) más adecuada en cada caso.

8.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Organizaranse para cada curso escolar e incluíranse na Programación Xeral Anual.

O centro participará no deporte escolar dentro do programa xogade, practicando tanto deportes tradicionais como alternativos co fin de que o alumnado aprenda valores relacionados cas actividades grupais e ca competición (xogo limpo, respecto de normas etc.)

Este ano, tamén se levarán a cabo todas aquelas actividades deportivas que se poidan facer no centro, aproveitando as modalidades do programa xogade Móvete mais e coñezo o meu clube, dentro das cales tentaremos incluír visitas de diferentes clubes deportivos ó centro para promocionar diferentes deportes e tamén actividades deportivas como o día da bicicleta ou o día da diversidade funcional.

De cara ó último trimestre levaremos a cabo unha actividade deportiva de convivencia coa colaboración do clube de triatlón Vilagarcía e tamén das familias do alumnado, esta actividade levarase a cabo dentro do horario lectivo e, ese día o alumnado participante acudirá en bicicleta ó centro, unha vez alí sairemos coas bicicletas e percorrерemos diferentes rúas da cidade, así como o seu paseo marítimo, implicando a toda a comunidade educativa e fomentando no alumnado o uso da bicicleta como medio de transporte para acudir ó centro, así como tamén animálos a levar un estilo de vida moito mais activo e saudable en compañía das súas familias.

Esta actividade estará incluída tanto na modalidade móvete mais, así como na da coñezo o meu clube, englobadas ámbalas dúas no programa xogade

9.- ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR DO CENTRO.

Está establecido segundo o horario do centro, un tempo de 20 minutos de duración despois do tempo de lecer, no cal o alumnado se dedica á lectura. Procurarase prover aos nenos e nenas de libros relacionados con esta materia para a súa práctica de lectura.

Dende as sesións de Educación Física realizaremos algunha actividade específica de busca de información, momentos de lectura nas sesións, dramatización de contos na unidade de dramatizacións, etc...

Este ano o tema entorno ao que xira o centro é a saúde e a hixiene persoal e ten especial relación ca práctica de actividades deportivas e artísticas. Todo isto ten especial relación ca nosa área polo que dende ela tamén contribuiremos ao seu traballo.

10.- ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICs.

Consideramos moi importante o achegamento das tecnoloxías da información e comunicación aos nenos como parte esencial para o seu desenvolvemento e a súa maduración autónoma no mundo actual. Por iso, nas nosas clases non faltarán nunca elementos tales como o computador, a Pizarra Dixital Interactiva, o Reprodutor de DVD, o televisor ou a internet. É un dos noso obxectivos que os nenos e nenas aprendan no manexo destas tecnoloxías, as consideren útiles e as empreguen e integren nas súas vidas co fin de facilitar o seu crecemento, chegando a seren seres máis autónomos e cidadáns activos da nosa sociedade.

Estaremos en contacto co equipo de dinamización destas tecnoloxías e levaremos tamén a cabo as propostas que xurdan e se plasmen no plan de integración das TICs da PXA do centro. Ademais este ano, en quinto nivel, comezamos co proxecto **EDIXGAL** no centro e temos recursos da nosa área dispoñibles para mellorar a través da Educación Física a competencia dixital nun grao máis.

Dende a área de Educación Física contribuiremos con xogos e actividades interactivas de fácil acceso relacionados ca área e cas sesións, e a utilización de dispositivos informáticos de gravación e edición. **Os recursos dixitais serán de utilización preferente** e as actividades educativas deseñadas poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un **carácter eminentemente práctico** para potenciar a aplicación dos contidos. Incidir nas diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel para contribuír ao proceso de avaliación continua.

Tamén poderemos ter un seguimento persoal co alumnado a través dos 'mensaxes' dentro da plataforma EVA EDIXGAL ca que traballan habitualmente e cas familias ca utilización da aplicación AbalarMóbil.

11.- ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Para a nosa programación tivemos en conta o chamado Plan Valora desenvolvido pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria en conxunto con outras organizacións, nun intento de fomentar a educación en valores democráticos.

É moi importante que tratemos temas transversais nas nosas leccións debido a que este é un modo de educar aos nosos alumnos/as en algúns temas importantes da nosa sociedade.

Algúns dos temas transversais que traballaremos coa nosa programación son:

- Educación moral e cívica
- Educación para a igualdade de oportunidades entre sexos
- Educación vial
- Educación para a saúde
- Educación medioambiental
- Educación para a paz
- Educación para a convivencia
- Educación multiculturalidad

Ademais de ter en conta todo isto, levaranse a cabo aquelas directrices expresadas no plan de convivencia do centro, reflexadas na PXA do mesmo.

12.- CRITERIOS PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.

Non é sinxelo propoñer unha programación ideal que se adapte a cada neno e nena, e máis cando é tan grande a diversidade entre eles. Nas nosas aulas nunca atoparemos dous rapaces ou rapazas coas mesmas necesidades, inquietudes ou actitudes, por poñer un exemplo. Por isto, a nosa programación pretende ser o máis aberta e flexible posible, susceptible de ser modificada cando as circunstancias así o esixan.

Realizaremos unha auto-avaliación na que debemos ter en conta indicadores de logro como os seguintes:

- El grado de adecuación dos obxectivos didácticos e selección de contidos.
- Pertinencia das actividades propostas e na secuencia seguida na súa realización.
- Congruencia entre obxectivos didácticos e metodoloxía.
- Estratexias didácticas que respondan a distintos intereses e ritmos de aprendizaxe.
- Adecuación de los materiais empregados y da estrutura y organización de la clase.
- Nivel de interacción con e entre os alumnos/as e o clima establecido na clase.

Lengua Castellana y Literatura

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN

PRIMARIA CEIP

AREALONGA

Objetivos en clave de Competencias de 6° de EP

- Comprender textos orales, reconociendo ideas principales y secundarias e identificando ideas y valores no explícitos, y expresarse oralmente de forma adecuada en los diferentes contextos en los que se desenvuelve el alumno/a con vocabulario preciso y estructura coherente. (*Comunicación lingüística*).
- Leer y comprender textos de tipología diversa (narrativos, descriptivos, informativos, instructivos, argumentativos, científicos, de la vida cotidiana, literarios de diferentes géneros), y desarrollar hábitos de lectura como instrumento para mejorar la eficacia lectora, adquirir conocimiento, y como ocio y disfrute. (*Comunicación lingüística*).
- Comprender e interpretar informaciones de trayectos y planos, horarios comerciales, calendarios, etc., efectuando los razonamientos numéricos y geométricos necesarios. (*Matemática*).
- Utilizar los conocimientos sobre la lengua y las normas del uso lingüístico para escribir distintos tipos de textos según la finalidad y hablar de forma adecuada, coherente y correcta, sabiendo razonar y explicar los procesos seguidos. (*Comunicación lingüística; Aprender a aprender*).
- Crear textos, coherentes y cohesionados, con diferentes intenciones comunicativas, utilizando recursos diversos (diccionario, biblioteca, TIC...), aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, el orden y la presentación. (*Comunicación lingüística; Aprender a aprender*).
- Relacionarse y expresarse a través de la lengua de manera adecuada en la actividad social y cultural, adoptando una actitud respetuosa y de cooperación, para tomar conciencia de los propios sentimientos e ideas y para controlar la propia conducta. (*Sociales y cívicas*).
- Utilizar las TIC con eficacia y responsabilidad para obtener información y presentar sus producciones. (*Digital*).
- Obtener información y opiniones de los medios de comunicación social y de las TIC, y saberlas interpretar y valorar. (*Conciencia y expresiones culturales; Digital*).
- Aproximarse a obras relevantes de la tradición literaria. Comprender textos literarios de géneros diversos, así como las convenciones específicas del lenguaje literario. (*Comunicación lingüística; Ciencia y tecnología*).

- Participar en representaciones y lecturas dramatizadas de textos literarios. (*Conciencia y expresiones culturales*).
- Mostrar capacidad crítica ante la lectura de textos. (*Comunicación lingüística; Aprender a aprender*).
- Valorar la realidad plurilingüe de España y del mundo como muestra de riqueza cultural. (*Conciencia y expresiones culturales; Sociales y cívicas*).
- Reflexionar sobre los diferentes usos sociales de las lenguas para evitar los estereotipos lingüísticos que suponen juicios de valor y prejuicios clasistas, racistas o sexistas. (*Sociales y cívicas*).
- Elaborar proyectos —individuales y en grupo— relacionados con el área, siguiendo un plan de trabajo. (*Sentido de la iniciativa y espíritu emprendedor; Sociales y cívicas*).
- Tomar conciencia del propio aprendizaje y reflexionar sobre posibles estrategias para emprender nuevos aprendizajes. (*Sentido de la iniciativa y espíritu emprendedor*).

2. Secuencia y temporalización de Contenidos, Criterios de evaluación y Estándares de aprendizaje evaluables de 6º EP.

COMUNES A LOS TRES TRIMESTRES		
<i>Contenidos</i>	<i>Criterios de evaluación</i>	<i>Estándares de aprendizaje</i>
<p>Bloque 1. Comunicación oral: hablar y escuchar</p> <p>1. Situaciones de comunicación, espontáneas o dirigidas, utilizando un discurso ordenado y coherente.</p> <p>2. Comprensión y expresión de mensajes verbales y no verbales.</p> <p>3. Estrategias y normas para el intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización del discurso; escucha; respeto al turno de palabra; papel del moderador</p>	<p>1. Participar en situaciones de comunicación, dirigidas o espontáneas, respetando las normas de la comunicación: turno de palabra, organizar el discurso, escuchar e incorporar las intervenciones de los demás.</p> <p>2. Integrar y reconocer la información verbal y no verbal de los discursos orales.</p> <p>3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situaciones con vocabulario preciso y estructura coherente.</p>	<p>1.1. Emplea la lengua oral con distintas finalidades (académica, social y lúdica) y como forma de comunicación y de expresión personal (sentimientos, emociones...) en distintos ámbitos.</p> <p>1.2. Transmite las ideas con claridad, coherencia y corrección.</p> <p>1.3. Escucha atentamente las intervenciones de los compañeros y sigue las estrategias y normas para el intercambio comunicativo, mostrando respeto y consideración por las ideas, los sentimientos y las emociones de los demás.</p> <p>1.4. Aplica las normas socio-comunicativas: escucha activa, espera de turnos, participación respetuosa, adecuación a la intervención del interlocutor y ciertas normas de cortesía.</p> <p>2.1. Emplea conscientemente recursos lingüísticos y no lingüísticos para comunicarse en las interacciones orales.</p>

<p>entonación adecuada, y respeto por los sentimientos, experiencias, ideas, opiniones y conocimientos de los demás.</p> <p>4., 5., 6. Sentido global del texto. Ideas principales y secundarias. Ampliación del vocabulario. Bancos de palabras. Valoración de los contenidos transmitidos por el texto. Deducción de las palabras por el contexto. Reconocimiento de ideas no explícitas. Resumen oral.</p> <p>7. Audición y reproducción de textos breves, sencillos y que estimulen el interés del alumnado. Dramatizaciones de textos literarios adaptados a la edad y de producciones propias.</p>	<p>4. Comprender mensajes orales y analizarlos con sentido crítico.</p> <p>5. Ampliar el vocabulario para lograr una expresión precisa, utilizando el diccionario como recurso básico.</p> <p>6. Comprender el sentido global de los textos orales, reconociendo las ideas principales y secundarias, e identificando ideas o valores no explícitos.</p> <p>7. Memorizar y reproducir textos breves y sencillos cercanos a sus gustos e intereses, utilizando con corrección y creatividad las distintas estrategias de comunicación oral que han estudiado.</p>	<p>3.1. Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas: articulación, ritmo, entonación y volumen.</p> <p>3.2. Expresa sus propias ideas comprensiblemente, sustituyendo elementos básicos del modelo dado.</p> <p>3.3 Participa activamente en la conversación contestando preguntas y haciendo comentarios relacionados con el tema de la conversación</p> <p>3.4. Participa activamente y de forma constructiva en las tareas de aula.</p> <p>4.1. Muestra una actitud de escucha activa.</p> <p>4.2. Comprende la información general en textos orales de uso habitual.</p> <p>4.3. Interpreta el sentido de elementos básicos del texto necesarios para la comprensión global (léxico, locuciones).</p> <p>5.1. Utiliza un vocabulario adecuado a su edad en sus expresiones para las diferentes funciones del lenguaje.</p> <p>5.2. Utiliza el diccionario de forma habitual en su trabajo escolar.</p> <p>5.3. Diferencia por el contexto el significado de las correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas).</p> <p>6.1. Identifica el tema del texto.</p> <p>6.2. Es capaz de obtener las ideas principales de un texto.</p> <p>6.3. Resume un texto distinguiendo las ideas principales y las secundarias.</p>
--	--	---

<p>8., 9. Expresión y producción de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos argumentativos, expositivos, instructivos, informativos y persuasivos. Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc.</p> <p>10., 11. Estrategias para utilizar el lenguaje oral como instrumento de comunicación y aprendizaje: escuchar, recoger datos y preguntar. Participación en encuestas y entrevistas. Comentario oral y juicio personal.</p>	<p>8. Comprender textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos y argumentativos, etc.</p> <p>9. Producir textos orales breves y sencillos de los géneros más habituales y directamente relacionados con las actividades del aula, imitando modelos (narrativos, descriptivos argumentativos, expositivos, instructivos, informativos y persuasivos).</p> <p>10. Utilizar de forma efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender, siendo capaz de escuchar activamente, de recoger datos pertinentes a los objetivos de comunicación, de preguntar y repreguntar, de participar en encuestas y entrevistas, y de expresar oralmente y con claridad el propio juicio personal, de acuerdo a su edad.</p> <p>11. Valorar los medios de comunicación social como instrumento de aprendizaje y de acceso a informaciones y experiencias de otras personas.</p>	<p>7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios o no literarios cercanos a sus gustos e intereses, utilizando con corrección y creatividad las distintas estrategias de comunicación oral que han estudiado.</p> <p>8.1. Actúa en respuesta a las órdenes o instrucciones dadas para llevar a cabo actividades diversas.</p> <p>8.3. Utiliza la información recogida para llevar a cabo diversas actividades en situaciones de aprendizaje individual o colectivo.</p> <p>9.2. Recuerda algunas ideas básicas de un texto escuchado y las expresa oralmente en respuesta a preguntas directas.</p> <p>9.3. Organiza y planifica el discurso adecuándose a la situación de comunicación y a las diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir, informarse y dialogar), utilizando los recursos lingüísticos pertinentes.</p> <p>10.1. Utiliza de forma efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender, escuchando activamente y recogiendo datos pertinentes a los objetivos de la comunicación.</p> <p>11.1. Resume entrevistas, noticias, debates infantiles, etc., procedentes de la radio, la televisión o Internet.</p> <p>11.2. Transforma en noticias hechos cotidianos cercanos a su realidad, ajustándose a la estructura</p>
---	--	--

<p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer</p> <p>1. Recursos gráficos en la comunicación escrita. Consolidación del sistema de lectoescritura.</p> <p>2., 3., 4. Comprensión de textos leídos en voz alta y en silencio. Audición de diferentes tipos de textos.</p> <p>5. Estrategias para la comprensión lectora de textos: título; ilustraciones; palabras clave; capítulos; relectura; anticipación de hipótesis y comprobación; síntesis; estructura del texto; tipos de textos; contexto; diccionario; sentido global del</p>	<p>1. Leer en voz alta diferentes textos con la fluidez y la entonación adecuadas.</p> <p>2. Comprender distintos tipos de textos adaptados a su edad, utilizando la lectura como medio para ampliar el vocabulario y fijar la ortografía correcta.</p> <p>3. Leer en silencio diferentes textos valorando el progreso en la velocidad y la comprensión.</p> <p>4. Resumir un texto leído reflejando la estructura y destacando las ideas principales y secundarias.</p> <p>5. Utilizar estrategias para la comprensión de textos de diversa índole.</p>	<p>y el lenguaje propios del género e imitando modelos.</p> <p>11.3. Realiza entrevistas dirigidas.</p> <p>11.4. Prepara reportajes sobre temas de intereses cercanos, siguiendo modelos.</p> <p>1.1. Lee en voz alta diferentes tipos de textos apropiados a su edad con la velocidad, fluidez y entonación adecuadas.</p> <p>1.2. Descodifica con precisión y rapidez todo tipo de palabras.</p> <p>2.1. Entiende el mensaje de manera global e identifica las ideas principales y las secundarias de los textos leídos, a partir de la lectura de un texto en voz alta.</p> <p>3.1. Lee en silencio y con la velocidad adecuada textos de diferente complejidad.</p> <p>3.2. Realiza lecturas en silencio resumiendo brevemente los textos leídos.</p> <p>4.1. Capta el propósito de los textos leídos o escuchados. Identifica las partes de la estructura organizativa de los textos y analiza su progresión temática.</p> <p>4.2. Elabora resúmenes de textos leídos. Identifica los elementos característicos de los diferentes tipos de textos.</p> <p>4.3. Reconoce algunos mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.</p> <p>4.4. Produce esquemas a partir de textos expositivos.</p>
--	--	---

texto; ideas principales e ideas secundarias; resumen.

6. Gusto por la lectura.
Hábito lector.

7., 8. Lectura de diferentes textos como fuente de información, de deleite y de diversión. Identificación y valoración crítica de los mensajes y valores transmitidos por el texto.

6. Leer por propia iniciativa diferentes tipos de textos.

7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para recoger información, ampliar conocimientos y aplicarlos en trabajos personales.

8. Concentrarse en entender e interpretar el significado de los textos leídos.

5.1. Interpreta el valor del título y las ilustraciones. 5.2. **Marca las palabras clave de un texto que ayudan a la comprensión global.**

5.3. Activa conocimientos previos ayudándose de ellos para comprender un texto.

5.4. Realiza inferencias y formula hipótesis.

5.5. Comprende la información contenida en los gráficos, estableciendo relaciones con la información que aparece en el texto asociada a ellos.

5.6. **Interpreta esquemas de llave y de números y mapas conceptuales sencillos.**

6.1. Tiene programado un tiempo semanal para leer diferentes textos.

6.2. Lee voluntariamente textos propuestos por el docente.

7.1. Es capaz de consultar diferentes fuentes bibliográficas y textos de soporte informático para obtener datos e información y llevar a cabo trabajos individuales o en grupo.

8.1. Deduce el significado de palabras y expresiones con ayuda del contexto.

8.2. Comprende textos periodísticos y publicitarios. Identifica su intención comunicativa. Diferencia entre información, opinión y publicidad.

8.3. Infiere, interpreta y formula hipótesis sobre el contenido. Sabe relacionar los elementos lingüísticos con los no lingüísticos en los textos periodísticos y publicitarios.

8.4. Establece relaciones entre las ilustraciones y los contenidos del texto, plantea hipótesis, realiza

<p>9., 10. Uso de la biblioteca para la búsqueda de información y utilización de esta como fuente de aprendizaje. Crítica de los mensajes y valores transmitidos por un texto sencillo. Selección de libros según el gusto personal. Plan lector.</p> <p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir</p> <p>1. Normas y estrategias para la producción de textos: planificación (función, destinatario, estructura...).</p> <p>Revisión y mejora del texto. Aplicación de las normas ortográficas y de los signos de puntuación (punto, coma, punto y coma, guion, dos puntos, raya, signos de entonación, paréntesis y comillas). Acentuación. Caligrafía. Orden y presentación. Dictados.</p> <p>2., 3. Cohesión del texto: enlaces, sustituciones léxicas, mantenimiento del tiempo verbal y puntuación.</p>	<p>9. Utilizar las TIC de modo eficiente y responsable para la búsqueda y el tratamiento de la información.</p> <p>10. Llevar a cabo el plan lector que dé respuesta a una planificación sistemática de mejora de la eficacia lectora y que fomente el gusto por la lectura.</p> <p>1. Producir textos con diferentes intenciones comunicativas con coherencia, respetando su estructura y aplicando las reglas ortográficas, cuidando la caligrafía, el orden y la presentación.</p> <p>2. Aplicar todas las fases del proceso de escritura en la producción de textos escritos de distinta índole (planificación, textualización, revisión y</p>	<p>predicciones e identifica en la lectura el tipo de texto y la intención comunicativa.</p> <p>8.5. Interpreta el lenguaje figurado, metáforas, personificaciones, hipérbolos y juegos de palabras en textos publicitarios.</p> <p>9.1. Sabe utilizar los medios informáticos para obtener información.</p> <p>9.2. Es capaz de interpretar la información y de resumirla.</p> <p>10.1. Utiliza la biblioteca para localizar un libro determinado con seguridad y autonomía, aplicando las normas de funcionamiento de una biblioteca.</p> <p>10.2. Expone los argumentos de lecturas realizadas, dando cuenta de algunas referencias bibliográficas: autor, editorial, género e ilustraciones.</p> <p>10.3. Selecciona lecturas con criterio personal y expresa el gusto por la lectura de diversos géneros literarios como fuente de entretenimiento, manifestando su opinión sobre los textos leídos.</p> <p>1.2. Escribe textos usando el registro adecuado, organizando las ideas con claridad, enlazando enunciados en secuencias lineales cohesionadas y respetando las normas gramaticales y ortográficas.</p> <p>1.3. Escribe diferentes tipos de textos, encaminados a desarrollar su capacidad creativa en la escritura, adecuando el lenguaje a las características del género en cuestión siguiendo modelos.</p>
---	--	--

<p>4., 5., 6. Creación de textos utilizando el lenguaje verbal y el lenguaje no verbal con intención informativa: carteles publicitarios, anuncios y tebeos.</p> <p>7., 8. Plan de escritura.</p>	<p>reescritura), utilizando esquemas y mapas conceptuales; aplicando estrategias de tratamiento de la información; redactando sus textos con claridad, precisión y corrección; revisándolos para mejorarlos, y evaluando, con la ayuda de guías, las producciones propias y las ajenas.</p> <p>3. Utilizar el diccionario como recurso para resolver dudas sobre la lengua, el uso o la ortografía de las palabras.</p> <p>4. Elaborar proyectos individuales o colectivos sobre diferentes temas del área.</p> <p>6. Favorecer a través del lenguaje la formación de un pensamiento crítico que impida discriminaciones y prejuicios.</p> <p>7. Llevar a cabo el plan de escritura que dé respuesta a una planificación sistemática de</p>	<p>2.1. Resume el contenido de textos propios del ámbito de la vida personal y del ámbito escolar, recogiendo las ideas fundamentales, evitando parafrasear el texto y utilizando una expresión personal.</p> <p>2.2. Aplica correctamente los signos de puntuación y las reglas de acentuación y ortográficas.</p> <p>2.3. Reproduce textos dictados con corrección. 2.4. Emplea estrategias de búsqueda y selección de la información: tomar notas y elaborar esquemas, guiones y mapas conceptuales.</p> <p>3.1. Utiliza habitualmente el diccionario en el proceso de escritura.</p> <p>4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados y organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, periódicos, revistas, etc.).</p> <p>4.2. Presenta un informe de modo ordenado y claro, utilizando soporte papel y digital, sobre problemas o situaciones sencillas, recogiendo información de diferentes fuentes (directas, libros, Internet), siguiendo un plan de trabajo y expresando conclusiones.</p> <p>4.3. Elabora un informe siguiendo un guion establecido que suponga la búsqueda, la selección y organización de la información de textos de carácter científico, geográfico o histórico.</p>
---	---	--

Bloque 4. Conocimiento de la lengua

5., 6. Las variedades de la lengua. Conocimiento general de realidad plurilingüe de España y su valoración como fuente de enriquecimiento personal y como una muestra de la riqueza de nuestro patrimonio histórico y cultural.

mejora de la eficacia escritora y que fomente la creatividad.

8. Utilizar las tecnologías de la información y de la comunicación de modo eficiente y responsable para presentar sus producciones.

5. Utilizar programas educativos digitales para realizar tareas y avanzar en el aprendizaje

6. Conocer la variedad lingüística de España y del español como fuente de enriquecimiento cultural. Mostrar respeto tanto hacia las lenguas y dialectos que se hablan en España, como hacia el español de América.

6.1. Expresa por escrito opiniones, reflexiones y valoraciones argumentadas.

7.1. Planifica y redacta textos siguiendo unos pasos:

Planificación, redacción, revisión y mejora.

Determina con antelación cómo será el texto, su extensión, el tratamiento autor-lector, la presentación, etc.

Adapta la expresión a la intención, teniendo en cuenta al interlocutor y el asunto de que se trata.

Presenta los escritos con limpieza, claridad, precisión y orden. Reescribe el texto.

7.2. Valora su propia producción escrita, así como la producción escrita de sus compañeros.

8.1. Usa con eficacia las TIC para escribir, presentar los textos y buscar información.

8.2. Utiliza Internet y las TIC (reproductor de vídeo, reproductor de DVD, ordenador, reproductor de CD-audio, cámara de fotos digital y grabadora de audio) como recursos para la realización de tareas diversas tales como escribir y modificar un texto, crear tablas y gráficos, etc.

5.1. Utiliza distintos programas educativos digitales como apoyo y refuerzo del aprendizaje.

<p>Bloque 5. Educación literaria 1., 2., 3., 4. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. Identificación de recursos literarios. Dramatización y lectura dramatizada de textos literarios. Valoración de los textos literarios como vehículo de comunicación y como fuente de conocimiento de otros mundos, tiempos y culturas, y como disfrute personal.</p>	<p>2. Integrar la lectura expresiva y la comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos y dramáticos en la práctica escolar, reconociendo e interpretando algunos recursos del lenguaje literario (metáforas, personificaciones, hipérbolos y juegos de palabras) y diferenciando las principales convenciones formales de los géneros.</p>	<p>6.1. Conoce y valora la variedad lingüística de España y el español de América. 6.2. Reconoce e identifica algunas de las características relevantes (históricas, socioculturales, geográficas y lingüísticas) de las lenguas oficiales en España. 2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual. 2.2. Interpreta el lenguaje figurado, metáforas, personificaciones, hipérbolos y juegos de palabras en textos literarios.</p>
--	--	---

PRIMER TRIMESTRE		
Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje

<p>Bloque 1. Comunicación oral: hablar y escuchar 8., 9. Expresión y producción de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos e informativos. Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, etc.</p> <p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer 2. Comprensión de textos según su tipología. Lectura de distintos tipos de texto: descriptivos e instructivos.</p> <p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir 1. Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, descripciones, textos y poemas.</p> <p>Bloque 4. Conocimiento de la lengua 1. La palabra.</p>	<p>8. Comprender textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, etc.</p> <p>9. Producir textos orales breves y sencillos de los géneros más habituales y directamente relacionados con las actividades del aula, imitando modelos narrativos, descriptivos e informativos.</p> <p>2. Comprender distintos tipos de textos adaptados a su edad, utilizando la lectura como medio para ampliar el vocabulario y fijar la ortografía correcta.</p> <p>1. Producir textos con diferentes intenciones comunicativas con coherencia, respetando su estructura, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, el orden y la presentación.</p> <p>1. Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática (categorías gramaticales), el vocabulario (formación y</p>	<p>8.2. Responde de forma correcta a preguntas concernientes a la comprensión literal, interpretativa y crítica del texto, e infiere el sentido de elementos no explícitos en los textos orales.</p> <p>9.1. Reproduce comprensiblemente textos orales sencillos y breves, imitando modelos.</p> <p>2.2. Muestra comprensión, con cierto grado de detalle, de diferentes tipos de textos no literarios (narrativos y descriptivos) y de textos de la vida cotidiana.</p> <p>1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios del ámbito de la vida cotidiana (diarios, cartas, correos electrónicos, etc.), imitando textos modelo.</p> <p>1.1. Conoce y reconoce todas las categorías gramaticales por su función en la lengua:</p>
---	---	---

<p>Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (<i>nombre, adjetivo y determinantes</i>).</p> <p>Características y uso de cada clase de palabra.</p> <p>La sílaba. Diptongos, triptongos e hiatos.</p> <p>2., 3. Vocabulario: palabras homónimas, polisémicas, parónimas, sinónimos, antónimos, palabras compuestas, primitivas y derivadas. Extranjerismos. Frases hechas.</p> <p>4., 5. Las relaciones gramaticales</p> <p>Reconocimiento y explicación reflexiva de las relaciones que se establecen entre el sustantivo y el resto de los componentes del grupo nominal.</p> <p>Reconocimiento y uso de algunos conectores textuales (de orden, contraste y explicación) y de los principales mecanismos de referencia interna,</p>	<p>significado de las palabras y campos semánticos), así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.</p> <p>2. Desarrollar las destrezas y competencias lingüísticas a través del uso de la lengua.</p> <p>3. Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p> <p>4. Desarrollar estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<p>presentar, sustituir y expresar características del nombre; expresar acciones o estados; enlazar o relacionar palabras u oraciones, etc.</p> <p>1.3. Diferencia familias de palabras.</p> <p>2.1. Conoce, reconoce y usa palabras polisémicas, extranjerismos y frases hechas.</p> <p>2.2. Reconoce palabras compuestas, prefijos y sufijos, y es capaz de crear palabras derivadas.</p> <p>2.3. Identifica y clasifica los diferentes tipos de palabras en un texto.</p> <p>2.4. Reconoce los conectores básicos necesarios que dan cohesión al texto (anáforas, deixis, elipsis, sinónimos y conectores).</p> <p>3.1. Conoce la estructura del diccionario y lo usa para ampliar su vocabulario y como consulta ortográfica y gramatical de cualquier palabra (derivados, plurales, formas verbales, sinónimos, etc.).</p> <p>3.2. Selecciona la acepción correcta, según el contexto, de entre las varias que le ofrece el diccionario.</p> <p>3.3. Conoce las normas ortográficas y las aplica en sus producciones escritas.</p> <p>4.1. Señala las características que definen a las diferentes clases de palabras: clasificación y uso para construir el discurso en los diferentes tipos de producciones.</p> <p>4.2. Utiliza correctamente las normas de la concordancia de género y de número en la expresión oral y escrita.</p>
---	---	---

tanto gramaticales (sustituciones pronominales) como léxicos (elipsis y sustituciones mediante sinónimos e hiperónimos).

Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía.

Reglas de acentuación.

Bloque 5. Educación literaria

3., 4., 5. Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, la entonación y la dicción adecuados.

Creación de textos literarios en prosa o en verso, valorando el sentido estético y la creatividad: cuentos, poemas, adivinanzas, canciones, etc.

3. Conocer y valorar los recursos literarios de la tradición oral: poemas.

4. Producir, a partir de modelos dados, textos literarios en prosa o en verso, con sentido estético y creatividad: poemas.

5. Participar con interés en dramatizaciones de textos literarios adaptados a su edad y de producciones propias o de los compañeros, utilizando adecuadamente los recursos básicos de los intercambios orales y de la técnica teatral.

4.3. Aplica correctamente las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto.

4.5. Aplica las reglas de uso de la tilde.

4.6. Utiliza una sintaxis adecuada en las producciones escritas propias.

3.1. Distingue algunos recursos retóricos y métricos propios de los poemas.

3.2. Utiliza sinónimos en textos literarios.

4.1. Crea textos literarios (poemas) a partir de pautas o modelos dados, utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos y rítmicos en dichas producciones.

5.1. Realiza dramatizaciones, individualmente y en grupo, de textos literarios apropiados o adecuados a su edad, así como de textos de producción propia.

5.2. Memoriza y reproduce textos orales breves y sencillos, poemas, etc.

SEGUNDO TRIMESTRE		
Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje
<p>Bloque 1. Comunicación oral: hablar y escuchar 8., 9. Expresión y producción de textos orales según su tipología: narrativos, expositivos e instructivos. Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, informativos, etc.</p> <p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer 2. Comprensión de textos según su tipología. Lectura de distintos tipos de texto: expositivos, instructivos y literarios.</p> <p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir 1. Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narraciones, textos expositivos, diálogos, entrevistas y encuestas.</p> <p>Bloque 4. Conocimiento de la lengua 1. La palabra.</p>	<p>8. Comprender textos orales según su tipología: narrativos, informativos, etc.</p> <p>9. Producir textos orales breves y sencillos de los géneros más habituales y directamente relacionados con las actividades del aula, imitando modelos narrativos, expositivos, instructivos e informativos.</p> <p>2. Comprender distintos tipos de textos adaptados a su edad, utilizando la lectura como medio para ampliar el vocabulario y fijar la ortografía correcta.</p> <p>1. Producir textos con diferentes intenciones comunicativas con coherencia, respetando su estructura, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, el orden y la presentación.</p> <p>1. Aplicar los conocimientos básicos sobre la estructura de la lengua, la gramática (categorías gramaticales), el vocabulario (formación y</p>	<p>8.2. Responde de forma correcta a preguntas concernientes a la comprensión literal, interpretativa y crítica del texto, e infiere el sentido de elementos no explícitos en los textos orales.</p> <p>9.1. Reproduce comprensiblemente textos orales sencillos y breves, imitando modelos.</p> <p>2.2. Muestra comprensión, con cierto grado de detalle, de diferentes tipos de textos no literarios (expositivos y narrativos) y de textos de la vida cotidiana.</p> <p>1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios del ámbito de la vida cotidiana (diarios, cartas, correos electrónicos, etc.), imitando textos modelo.</p> <p>1.1. Conoce y reconoce todas las categorías gramaticales por su función en la lengua:</p>

<p>Reconocimiento de las distintas clases de palabras y explicación reflexiva de su uso en situaciones concretas de comunicación (<i>verbo, pronombres y palabras invariables</i>). Características y uso de cada clase de palabra. Conjugación de los verbos regulares e irregulares más frecuentes.</p> <p>3. Recursos derivativos: prefijos y sufijos en la formación de nombres, adjetivos y verbos.</p> <p>4., 5. Las relaciones gramaticales. Reconocimiento y explicación reflexiva de las relaciones que se establecen entre el sustantivo y el resto de los componentes del grupo nominal. Reconocimiento y uso de algunos conectores textuales (de orden, contraste y explicación) y de los principales mecanismos de referencia interna, tanto gramaticales (sustituciones pronominales) como léxicos (elipsis y sustituciones mediante sinónimos e hiperónimos). Ortografía: utilización de las reglas básicas de ortografía. Signos de puntuación.</p>	<p>significado de las palabras y campos semánticos), así como las reglas de ortografía para favorecer una comunicación más eficaz.</p> <p>3. Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p> <p>4. Desarrollar estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.</p>	<p>presentar, sustituir y expresar características del nombre; expresar acciones o estados; enlazar o relacionar palabras u oraciones, etc. 1.2. Conjuga y usa con corrección todos los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales de los modos indicativo y subjuntivo de todos los verbos.</p> <p>3.1. Conoce la estructura del diccionario y lo usa para ampliar su vocabulario y como consulta ortográfica y gramatical de cualquier palabra (derivados, plurales, formas verbales, sinónimos, etc.). 3.2. Selecciona la acepción correcta, según el contexto, de entre las varias que le ofrece el diccionario. 3.3. Conoce las normas ortográficas y las aplica en sus producciones escritas.</p> <p>4.1. Señala las características que definen a las diferentes clases de palabras: clasificación y uso para construir el discurso en los diferentes tipos de producciones. 4.2. Utiliza correctamente las normas de la concordancia de género y de número en la expresión oral y escrita. 4.3. Aplica correctamente las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto. 4.4. Usa con corrección los signos de puntuación. 4.5. Aplica las reglas de uso de la tilde.</p>
---	--	--

<p>Bloque 5. Educación literaria</p> <p>1., 3., 4. Conocimiento de los cuentos tradicionales: cuentos maravillosos, cuentos de fórmulas, de animales...</p> <p>Distinción entre cuento y leyenda.</p> <p>Conocimiento de leyendas españolas y de otros países.</p> <p>Creación de textos literarios en prosa o en verso, valorando el sentido estético y la creatividad: cuentos.</p>	<p>1. Apreciar el valor de los textos literarios y utilizar la lectura como fuente de disfrute e información, considerándola como un medio de aprendizaje y enriquecimiento personal de máxima importancia.</p> <p>3. Conocer y valorar los recursos literarios de la tradición oral: cuentos.</p> <p>4. Producir, a partir de modelos dados, textos literarios en prosa o en verso con sentido estético y creatividad: cuentos.</p>	<p>4.6. Utiliza una sintaxis adecuada en las producciones escritas propias.</p> <p>1.1. Reconoce y valora las características fundamentales de textos literarios narrativos y dramáticos.</p> <p>3.2. Utiliza sinónimos en textos literarios.</p> <p>4.1. Crea textos literarios (cuentos) a partir de pautas o modelos dados, utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos y rítmicos en dichas producciones.</p>
--	--	---

TERCER TRIMESTRE		
Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje
<p>Bloque 1. Comunicación oral: hablar y escuchar 8., 9. Expresión y producción de textos orales según su tipología: narrativos y argumentativos. Comprensión de textos orales según su tipología: narrativos, argumentativos, etc.</p> <p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer 2. Comprensión de textos según su tipología. Lectura de distintos tipos de texto: narrativos y argumentativos.</p> <p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir 1. Producción de textos para comunicar conocimientos, experiencias y necesidades: narrativos y argumentativos.</p> <p>5. Creación de textos utilizando el lenguaje verbal y el lenguaje no verbal con intención informativa: carteles publicitarios, anuncios y tebeos.</p>	<p>8. Comprender textos orales según su tipología: narrativos, argumentativos, etc.</p> <p>9. Producir textos orales breves y sencillos de los géneros más habituales y directamente relacionados con las actividades del aula, imitando modelos narrativos y argumentativos.</p> <p>2. Comprender distintos tipos de textos adaptados a su edad, utilizando la lectura como medio para ampliar el vocabulario y fijar la ortografía correcta.</p> <p>1. Producir textos con diferentes intenciones comunicativas con coherencia, respetando su estructura, aplicando las reglas ortográficas y cuidando la caligrafía, el orden y la presentación.</p> <p>5. Buscar una mejora progresiva en el uso de la lengua, explorando cauces que desarrollen la sensibilidad, la creatividad y la estética.</p>	<p>8.2. Responde de forma correcta a preguntas concernientes a la comprensión literal, interpretativa y crítica del texto, e infiere el sentido de elementos no explícitos en los textos orales.</p> <p>9.1. Reproduce comprensiblemente textos orales sencillos y breves, imitando modelos.</p> <p>2.2. Muestra comprensión, con cierto grado de detalle, de diferentes tipos de textos no literarios (narrativos y argumentativos) y de textos de la vida cotidiana.</p> <p>1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios del ámbito de la vida cotidiana (diarios, cartas, correos electrónicos, etc.), imitando textos modelo.</p> <p>5.1. Pone interés y se esfuerza por escribir correctamente de forma personal.</p>

Bloque 4. Conocimiento de la lengua

2., 3. Vocabulario.
Arcaísmos y neologismos.

4., 5. Las relaciones gramaticales.

Reconocimiento y explicación reflexiva de las relaciones que se establecen entre el sustantivo y el resto de los componentes del grupo nominal. Reconocimiento y observación reflexiva de los constituyentes oracionales: la oración simple; sujeto y predicado.

Reconocimiento y uso de algunos conectores textuales (de orden, contraste y explicación) y de los principales mecanismos de referencia interna, tanto gramaticales (sustituciones pronominales) como léxicos (elipsis y sustituciones mediante sinónimos e hiperónimos).

2. Desarrollar las destrezas y competencias lingüísticas a través del uso de la lengua.

3. Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.

4. Desarrollar estrategias para mejorar la comprensión oral y escrita a través del conocimiento de la lengua.

2.1. Conoce, reconoce y usa neologismos.
2.5. Identifica las oraciones como unidades de significado completo. Reconoce la oración simple, y diferencia sujeto y predicado.

3.1. Conoce la estructura del diccionario y lo usa para ampliar su vocabulario y como consulta ortográfica y gramatical de cualquier palabra (derivados, plurales, formas verbales, sinónimos, etc.).

3.2. Selecciona la acepción correcta, según el contexto, de entre las varias que le ofrece el diccionario.

3.3. Conoce las normas ortográficas y las aplica en sus producciones escritas.

4.1. Señala las características que definen a las diferentes clases de palabras: clasificación y uso para construir el discurso en los diferentes tipos de producciones.

4.2. Utiliza correctamente las normas de la concordancia de género y de número en la expresión oral y escrita.

4.3. Aplica correctamente las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto.

4.4. Usa con corrección los signos de puntuación.

4.5. Aplica las reglas de uso de la tilde.

4.6. Utiliza una sintaxis adecuada en las producciones escritas propias.

Bloque 5. Educación literaria

1., 4., 5. Lectura comentada de obras teatrales. Comprensión, memorización y recitado de poemas con el ritmo, la entonación y la dicción adecuados.

1. Apreciar el valor de los textos literarios, utilizar la lectura como fuente de disfrute e información y considerarla como un medio de aprendizaje y enriquecimiento personal de máxima importancia.

3. Conocer y valorar los recursos literarios de la tradición oral.

4. Producir, a partir de modelos dados, textos literarios en prosa o en verso con sentido estético y creatividad: fragmentos teatrales.

5. Participar con interés en dramatizaciones de textos literarios adaptados a la edad y de producciones propias o de los compañeros, utilizando adecuadamente los recursos básicos de los intercambios orales y de la técnica teatral.

1.1. Reconoce y valora las características fundamentales de los textos dramáticos.

3.2. Utiliza sinónimos, comparaciones, metáforas, personificaciones e hipérbolos en textos literarios.

4.1. Crea textos literarios (pequeñas obras teatrales) a partir de pautas o modelos dados, utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos y rítmicos en dichas producciones.

5.1. Realiza dramatizaciones, individualmente y en grupo, de textos literarios apropiados o adecuados a su edad y de textos de producción propia.

4. Criterios de promoción de 6º EP

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA
6.º Educación Primaria

LCL	Emplea la lengua oral en tertulias, debates, entrevistas, exposiciones o presentaciones con distintas finalidades (académica, social y lúdica) y como forma de comunicación y de expresión personal (sentimientos, emociones...) en distintos ámbitos.
LCL	Trasmite las ideas con claridad, coherencia y corrección, exponiéndolas según la situación de comunicación de forma espontánea o tras una planificación previa (ámbito familiar, social, escolar y lúdico).
LCL	Reconoce y emplea conscientemente recursos lingüísticos (entonación, tono de voz, ritmo del discurso, vocabulario rico y estructura de lo comunicado) y no lingüísticos (lenguaje gestual y corporal, elementos visuales y sonoros) para comunicarse en las interacciones orales.
LCL	Se expresa con una pronunciación y una dicción correctas (articulación, ritmo, entonación y volumen) cuando narra hechos ocurridos o experiencias personales, historias, relatos, trama de libros o películas y cuando justifica el punto de vista propio. Expone temas concretos de interés o de estudio desarrollando alguno de sus aspectos y terminando con una valoración final.
LCL	Expresa sus propias ideas comprensiblemente, con orden y coherencia. Justifica su punto de vista explicando los pros y los contras de lo expuesto, sustituyendo elementos básicos del modelo dado.
LCL	Participa activamente en las situaciones interactivas de comunicación en el aula, contestando preguntas y haciendo comentarios relacionados con el tema de la conversación (tertulias, debates, entrevistas, exposiciones, diálogos y conversaciones).
LCL	Participa activamente y de forma constructiva incorporando aportaciones y construyendo un conocimiento común en las tareas del aula.
LCL	Muestra una actitud de escucha activa, incorporando a sus conocimientos aquellos elementos más significativos del mensaje escuchado.
LCL	Comprende y extrae la información general de textos orales de uso habitual (noticias, discursos, avisos, anuncios, horarios, instrucciones, normas...).
LCL	Interpreta el sentido de elementos básicos del texto necesarios para la comprensión global (léxico, locuciones).
LCL	Utiliza en sus expresiones un vocabulario adecuado a su edad teniendo en cuenta las diferentes funciones del lenguaje.
LCL	Diferencia por el contexto el significado y las correspondencias fonema-grafía (palabras homófonas, homónimas, parónimas y polisémicas).
LCL	Identifica el tema del texto.
LCL	Obtiene las ideas principales de un texto.
LCL	Resume un texto distinguiendo las ideas principales y las secundarias.

LCL	Reconoce textos orales según su tipología: narrativos, descriptivos, informativos, instructivos, argumentativos, etc.
LCL	Reproduce de memoria breves textos literarios o no literarios cercanos a sus gustos e intereses utilizando con corrección y creatividad distintas estrategias de comunicación.
LCL	Utiliza con corrección y creatividad las distintas técnicas y estrategias de comunicación oral que han estudiado.
LCL	Actúa en respuesta a las órdenes o instrucciones dadas para llevar a cabo actividades diversas.
LCL	Responde de forma correcta a preguntas concernientes a la comprensión literal, interpretativa y crítica del texto, atendiendo a elementos explícitos y no explícitos.
LCL	Reproduce comprensiblemente textos orales sencillos y breves imitando modelos narrativos, descriptivos argumentativos, expositivos, instructivos, informativos y persuasivos.
LCL	Recuerda ideas básicas de un texto escuchado y las expresa oralmente en respuesta a preguntas directas.
LCL	Organiza y planifica el discurso adecuándose a la situación de comunicación y a las diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir, informarse y dialogar) utilizando los recursos lingüísticos pertinentes.
LCL	Utiliza de forma efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha activamente, recoge datos pertinentes, participa en encuestas y entrevistas y expresa oralmente con claridad el propio juicio.
LCL	Resume entrevistas, noticias, debates infantiles, tertulias, mesas redondas, etc., procedentes de la radio, la televisión, la prensa escrita o Internet. Extrae información general y específica de estas propuestas, se plantea objetivos de escucha y responde a ellos, e incorpora la información obtenida a su proceso de aprendizaje (empleando lo aprendido en otras situaciones, enriqueciendo sus producciones, etc.).
LCL	Realiza entrevistas dirigidas.
LCL	Lee en voz alta diferentes tipos de textos apropiados a su edad con la velocidad, la fluidez y la entonación adecuadas.
LCL	Descodifica con precisión y rapidez todo tipo de palabras.
LCL	Entiende el mensaje de manera global e identifica las ideas principales y las secundarias de los textos leídos a partir de la lectura de un texto en voz alta.
LCL	Muestra comprensión, con cierto grado de detalle, de diferentes tipos de textos no literarios (expositivos, narrativos, descriptivos y argumentativos) y de textos de la vida cotidiana.
LCL	Lee en silencio y con la velocidad adecuada textos de diferente complejidad.
LCL	Realiza lecturas en silencio comprendiendo los textos leídos (resume, extrae, infiere, deduce, opina, argumenta...).
LCL	Identifica las partes de la estructura organizativa de los textos, analiza su progresión temática y capta su propósito e intención comunicativa.
LCL	Elabora resúmenes de textos leídos identificando los elementos característicos de los diferentes tipos de textos.

LCL	Reconoce algunos mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.
LCL	Produce esquemas a partir de textos expositivos.
LCL	Interpreta el valor del título y las ilustraciones.
LCL	Marca las palabras clave de un texto que ayudan a la comprensión global.
LCL	Comprende la información contenida en los gráficos, estableciendo relaciones con la información que aparece en el texto asociada con ellos.
LCL	Interpreta esquemas de llave y de números y mapas conceptuales sencillos.
LCL	Dedica un tiempo semanal a leer diferentes textos.
LCL	Lee voluntariamente textos propuestos por el docente.
LCL	Deduce el significado de palabras y expresiones con ayuda del contexto.
LCL	Comprende textos periodísticos y publicitarios, identificando su intención comunicativa. Diferencia entre información, opinión y publicidad.
LCL	Interpreta el lenguaje figurado, metáforas, personificaciones, hipérboles y juegos de palabras en textos publicitarios.
LCL	Interpreta correctamente la información y es capaz de resumirla.
LCL	Expone los argumentos de lecturas realizadas dando cuenta de algunas referencias bibliográficas: autor, editorial, género, ilustraciones...
LCL	Escribe en diferentes soportes textos propios del ámbito de la vida cotidiana (diarios, opiniones y entradas en blogs, cartas, correos electrónicos, noticias y periódicos) sin modelo de referencia.
LCL	Escribe textos usando el registro adecuado, organizando las ideas con claridad, enlazando enunciados en secuencias lineales cohesionadas y respetando las normas gramaticales y ortográficas, sin modelo de referencia.
LCL	Resume el contenido de textos propios del ámbito de la vida personal y del ámbito escolar, recogiendo las ideas fundamentales, evitando parafrasear el texto y utilizando una expresión personal.
LCL	Aplica correctamente los signos de puntuación y las reglas de acentuación y ortográficas.
LCL	Reproduce textos dictados con corrección.
LCL	Emplea estrategias de búsqueda y selección de la información: tomar notas y elaborar esquemas, guiones y mapas conceptuales.
LCL	Presenta trabajos e informes de modo ordenado y claro, utilizando soporte papel y digital, sobre problemas o situaciones sencillas, recogiendo información de diferentes fuentes (directas, libros, Internet), siguiendo un plan de trabajo y expresando conclusiones.
LCL	Expresa por escrito opiniones, reflexiones y valoraciones argumentadas.
LCL	Planifica y redacta textos siguiendo unos pasos: planificación, redacción, revisión y mejora. Determina con antelación cómo será el texto,

	su extensión, el tratamiento autor-lector, la presentación, etc. Adapta la expresión a la intención, teniendo en cuenta al interlocutor y el asunto de que se trata. Presenta con limpieza, claridad, precisión y orden los escritos. Reescribe el texto.
LCL	Valora su propia producción escrita, así como la producción escrita de sus compañeros.
LCL	Usa con eficacia las nuevas tecnologías para escribir, presentar los textos y buscar información.

LCL	Conoce y reconoce todas las categorías gramaticales por su función en la lengua: presentar, sustituir y expresar características del nombre; expresar acciones o estados; enlazar o relacionar palabras u oraciones, etc.
LCL	Conjuga y usa con corrección todos los tiempos simples y compuestos en las formas personales y no personales de los modos indicativo y subjuntivo de todos los verbos.
LCL	Diferencia familias de palabras.
LCL	Conoce, reconoce y usa sinónimos y antónimos, palabras polisémicas y homónimas, arcaísmos, extranjerismos y neologismos, frases hechas, siglas y abreviaturas.
LCL	Reconoce palabras compuestas, prefijos y sufijos, y es capaz de crear palabras derivadas.
LCL	Identifica y clasifica los diferentes tipos de palabras en un texto.
LCL	Reconoce los conectores básicos necesarios que dan cohesión al texto (anáforas, deixis, elipsis, sinónimos y conectores).
LCL	Identifica las oraciones como unidades de significado completo. Reconoce la oración simple, y diferencia sujeto y predicado.
LCL	Conoce la estructura del diccionario y lo usa para buscar el significado de cualquier palabra (derivados, plurales, formas verbales, sinónimos, etc.).
LCL	Selecciona la acepción correcta, según el contexto, de entre las varias que le ofrece el diccionario.
LCL	Conoce las normas ortográficas y las aplica en sus producciones escritas.
LCL	Señala las características que definen a las diferentes clases de palabras: clasificación y uso para construir el discurso en los diferentes tipos de producciones.
LCL	Utiliza correctamente las normas de la concordancia de género y de número en la expresión oral y escrita.
LCL	Aplica correctamente las normas de acentuación y clasifica las palabras de un texto.
LCL	Usa con corrección los signos de puntuación.
LCL	Aplica las reglas de uso de la tilde.
LCL	Utiliza una sintaxis adecuada en las producciones escritas propias.
LCL	Conoce y valora la variedad lingüística de España y el español de América.
LCL	Reconoce las características fundamentales de textos literarios narrativos, poéticos y dramáticos, considerándolos como medio de

	aprendizaje.
LCL	Realiza lecturas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual.
LCL	Interpreta el lenguaje figurado, metáforas, personificaciones, hipérbolos y juegos de palabras en textos literarios.
LCL	Distingue algunos recursos retóricos y métricos propios de los poemas.
LCL	Utiliza comparaciones, metáforas, aumentativos, diminutivos y sinónimos en textos literarios.
LCL	Crea textos literarios (cuentos, poemas, canciones y pequeñas obras teatrales) a partir de pautas o modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos y rítmicos en dichas producciones.
LCL	Realiza dramatizaciones individualmente y en grupo de textos literarios apropiados o adecuados a su edad y de textos de producción propia.
LCL	Memoriza y reproduce textos orales breves y sencillos, como cuentos, poemas, canciones, refranes, adivinanzas y trabalenguas.
LCL	Pone interés y se esfuerza por escribir correctamente de forma personal, creativa y con sensibilidad.

**Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA Y COMPETENCIAS BÁSICAS EN
CIENCIA Y TECNOLOGÍA
6.º Educación Primaria**

LCL	Interpreta esquemas de llave y de números y mapas conceptuales sencillos.
-----	---

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIGITAL 6.º Educación Primaria

LCL	Utiliza los medios informáticos para obtener información.
LCL	Elabora y presenta cuestionarios, esquemas, resúmenes, mapas conceptuales y descripciones de forma clara y visual, apoyándose en las nuevas tecnologías.
LCL	Utiliza Internet y las TIC (reproductor de vídeo, reproductor de DVD, ordenador, reproductor de CD-audio, cámara de fotos digital y grabadora de audio) como recursos para la realización de tareas diversas tales como escribir y modificar un texto, crear tablas y gráficos, etc.
LCL	Utiliza distintos programas educativos digitales como apoyo y refuerzo del aprendizaje.
LCL	Utiliza habitualmente fuentes en formato papel y digital (diccionario, Internet...) en el proceso de la escritura.
LCL	Usa con eficacia las nuevas tecnologías para escribir, presentar los textos y buscar información.
LCL	Escribe en diferentes soportes textos propios del ámbito de la vida cotidiana (diarios, opiniones y entradas en blogs, cartas, correos electrónicos, noticias y periódicos) sin modelo de referencia.

**Perfil Competencia: COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER
6.º Educación Primaria**

LCL	Utiliza de forma habitual distintos recursos (diccionario, textos, Internet...) para su enriquecimiento.
LCL	Utiliza la información recogida para llevar a cabo diversas actividades en situaciones de aprendizaje individual o colectivo.
LCL	Activa conocimientos previos ayudándose de ellos para comprender un texto.
LCL	Realiza inferencias y formula hipótesis.
LCL	Es capaz de consultar diferentes fuentes bibliográficas y textos de soporte informático para obtener datos e información y llevar a cabo trabajos individuales o en grupo.
LCL	Infiere, interpreta y formula hipótesis sobre el contenido. Sabe relacionar los elementos lingüísticos con los no lingüísticos en los textos periodísticos y publicitarios.
LCL	Establece relaciones entre las ilustraciones y los contenidos del texto, plantea hipótesis, realiza predicciones e identifica en la lectura el tipo de texto y la intención comunicativa.

LCL	Utiliza la biblioteca para localizar un libro determinado con seguridad y autonomía, aplicando las normas de funcionamiento de una biblioteca.
LCL	Selecciona lecturas con criterio personal y expresa el gusto por la lectura de diversos géneros literarios como fuente de entretenimiento, manifestando su opinión sobre los textos leídos.
LCL	Utiliza habitualmente fuentes en formato papel y digital (diccionario, Internet...) en el proceso de la escritura.
LCL	Elabora trabajos e informes de modo ordenado y claro, siguiendo un guion establecido que suponga la búsqueda, selección y organización de la información de textos de carácter científico, geográfico o histórico.
LCL	Resume entrevistas, noticias, debates infantiles, tertulias, mesas redondas, etc., procedentes de la radio, la televisión, la prensa escrita o Internet. Extrae información general y específica de estas propuestas, se plantea objetivos de escucha y responde a ellos, e incorpora la información obtenida a su proceso de aprendizaje (empleando lo aprendido en otras situaciones, enriqueciendo sus producciones, etc.).
LCL	Emplea estrategias de búsqueda y selección de la información: tomar notas y elaborar esquemas, guiones y mapas conceptuales.
LCL	Elabora y presenta cuestionarios, esquemas, resúmenes, mapas conceptuales y descripciones de forma clara y visual, apoyándose en las nuevas tecnologías.

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN SENTIDO DE LA INICIATIVA Y ESPÍRITU EMPRENDEDOR

6.º Educación Primaria

LCL	Transforma en noticias hechos cotidianos cercanos a su realidad, ajustándose a la estructura y el lenguaje propios del género e imitando modelos.
LCL	Prepara reportajes sobre temas de intereses cercanos, siguiendo modelos.
LCL	Escribe diferentes tipos de textos, encaminados a desarrollar su capacidad creativa en la escritura, adecuando el lenguaje a las características del género en cuestión (diarios, opiniones y entradas en blogs, cartas, correos electrónicos, noticias y periódicos).
LCL	Presenta trabajos e informes de modo ordenado y claro, utilizando soporte papel y digital, sobre problemas o situaciones sencillas, recogiendo información de diferentes fuentes (directas, libros, Internet), siguiendo un plan de trabajo y expresando conclusiones.
LCL	Planifica y redacta textos siguiendo unos pasos: planificación, redacción, revisión y mejora. Determina con antelación cómo será el texto, su extensión, el tratamiento autor-lector, la presentación, etc. Adapta la expresión a la intención, teniendo en cuenta al interlocutor y el asunto de que se trata. Presenta con limpieza, claridad, precisión y orden los escritos. Reescribe el texto.

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIALES Y CÍVICAS

6.º Educación Primaria

LCL	Escucha atentamente las intervenciones de los compañeros y sigue las estrategias y normas para el intercambio comunicativo, mostrando respeto y consideración por las ideas, sentimientos y emociones de los demás.
LCL	Aplica las normas socio-comunicativas: espera de turnos, escucha activa, participación respetuosa, adecuación a la intervención del interlocutor y ciertas normas de cortesía.
LCL	Pone interés y se esfuerza por escribir correctamente de forma personal, creativa y con sensibilidad.
LCL	Reconoce e identifica algunas de las características relevantes (históricas, socioculturales, geográficas y lingüísticas) de las lenguas oficiales en España.
LCL	Valora su propia producción escrita, así como la producción escrita de sus compañeros.

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN CONCIENCIA Y EXPRESIÓN CULTURALES

6.º Educación Primaria

LCL	Conoce y valora la variedad lingüística de España y el español de América.
LCL	Realiza lecturas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptaciones de obras clásicas y literatura actual.

5. Procedimientos e instrumentos de evaluación

Procedimientos e instrumentos que permiten evaluar al alumno/a en esta área:

					Procedimientos							
					<i>Escritos</i>		<i i="" orales<=""></i>		<i>Observación directa y sistemática</i>		<i>Otros</i>	
Ins t ru me nt os												• Tareas diversas realizadas por el alumnado en la actividad diaria de la clase.
												• Cuaderno de clase del alumno.
												• Dossier individual(PROYECTOS).
												• Actividades de evaluación (libro, fichas, pruebas escritas individuales...).
												• Trabajos de grupo.
											• Resolución de ejercicios y problemas.	
											• Actividades interactivas.	
											• Portfolio, e-portfolio.	
											• Preguntas individuales y grupales.	
											• Participación del alumno/a.	
											• Intervenciones en la clase.	
											• Puestas en común.	
											• Entrevistas.	
											• Pruebas orales individuales.	
											• Exposiciones orales.	
											• Escalas.	
											• Listas de control.	
											• Registros anecdóticos personales.	
											• Registros de incidencias.	
											• Ficha de registro individual.	
											• Plantilla de evaluación.	
											• Autoevaluación.	
											• Blog del profesor.	

6. Criterios de calificación

La calificación estará relacionada con el grado de adquisición de las Competencias del alumno/a de Sexto Curso de EP, a través de todas las actividades que lleve a cabo.

		<i>Criterios</i>
1.	Trabajo autónomo (aula, espacios). otros	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sin ayuda externa. • Estimación del tiempo invertido para resolver una actividad. • Grado de adquisición de aprendizajes básicos. • Orden y limpieza en la presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión del trabajo antes de darlo por finalizado. • Valoración entre el trabajo en clase y en casa. • Creatividad.
2.	Pruebas orales y escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración del aprendizaje de los contenidos. • Valoración de los procesos seguidos y de los resultados. • Expresión oral del procedimiento seguido al resolver una actividad. Coherencia y adecuación. • Valoración tiempo invertido-tiempo necesario para resolver una actividad. • Orden, limpieza y estructura del trabajo presentado. • Caligrafía legible. • Tiempo de realización. • Destrezas.
3.	Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado y guiado del ordenador y de alguna herramienta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable y con ayuda, para buscar información sencilla o resolver una actividad. • Tipo de participación (autónoma, con apoyo, ninguna). • Grado de elaboración de la respuesta. • Interés, motivación.
4.	Participación y seguimiento de las clases (intervenciones orales, tipo de	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel y calidad de las intervenciones.

<p>respuesta...).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mensaje estructurado. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamiento. • Esfuerzo.
<p>5. Trabajo cooperativo. Valoración individual y grupal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interés. • Capacidad de trabajo cooperativo. • Grado de comunicación con los compañeros. • Resolución de conflictos. • Interés, motivación. • Creatividad. • Iniciativa. • Opinión personal del trabajo y cómo se ha llevado a cabo.
<p>6. Dossier de trabajo individual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara y ordenada. • Actualizado. • Razonamiento de la selección de las producciones que forman el dossier.

7. Metodología

El área de Lengua debe perseguir que el alumno/a adquiera un sistema de signos, pero también su significado cultural y el modo en que las personas integran la realidad. Que el lenguaje le sirva de instrumento de regulación de la convivencia, de expresión de ideas, sentimientos y emociones, y de regulación de la propia conducta. También debe perseguir que el alumnado sea capaz de construir una representación del mundo compartida y pueda comunicarla. En definitiva, que sea capaz de desenvolverse con facilidad en diferentes situaciones de la vida y, especialmente, en la escuela, empleando los textos académicos para el aprendizaje y desarrollo de las demás asignaturas.

La enseñanza del área debe partir del uso de la lengua que los alumnos ya han adquirido al iniciar la etapa. Partiendo de ello se deberá ampliar la Competencia en Comunicación lingüística de forma que sean capaces de interactuar en todos los ámbitos sociales en los que participan.

El uso social de la lengua en contextos familiares, privados, públicos y escolares debe ser el hilo conductor de los contenidos del área.

Hay que entender la lengua desde una perspectiva global, ya que los distintos bloques de contenidos en que se articula el área no pueden corresponder a la práctica docente, sino que esta debe afrontarse relacionando los distintos bloques pues todos ellos están muy relacionados.

La **integración** de las **Competencias** y las **Inteligencias múltiples** en el área supone insistir más en las herramientas esenciales del aprendizaje (comprensión y expresión oral y escrita) y poner en práctica estrategias didácticas que consideren las diferentes posibilidades de adquisición del alumno/a.

A través de proyectos los alumnos pueden desarrollar sus capacidades en torno a la planificación del trabajo, la selección de un tema de interés, de los contenidos y de los materiales que se van a utilizar, así como respecto a la elaboración y presentación del proyecto, su corrección y, finalmente, la exposición... Todo bajo un prisma de colaboración e intercambio entre iguales. En definitiva, predomina el trabajo cooperativo que permite desarrollar la capacidad de discusión, la comunicación, el intercambio de ideas, el respeto y la comprensión de las opiniones ajenas, y la reflexión sobre las ideas propias.

El **uso de las TIC** es un elemento para favorecer la construcción de aprendizajes con sentido, ya que nos permite motivar al alumno, contextualizar el contenido objeto de aprendizaje, facilitar la relación del nuevo aprendizaje con contextos reales, favorecer la transferencia, generalizar y ampliar el contenido, y facilitar la elaboración de síntesis y la transferencia del conocimiento.

La metodología utilizada promueve la construcción de aprendizajes significativos a partir de secuencias de adquisición de conocimientos que plantean lo siguiente:

- Evocación de conocimientos previos para abordar los nuevos contenidos.

- Progresiva y cuidada incorporación de nuevos contenidos, a través de ejemplos extraídos de situaciones cotidianas y contextualizadas para el alumno/a de Sexto Curso, que favorecen su comprensión. Esto posibilita la transferencia de aprendizajes a la vida cotidiana, conectando con la adquisición de las Competencias propias de la materia.
- Ejercicios y actividades diversificadas que contemplan Competencias e Inteligencias múltiples: trabajo individual y en grupo, trabajo cooperativo en **Proyectos**, uso de las TIC y actividades que trabajan contenidos fundamentales. Están secuenciados por niveles de dificultad, abordan diversidad de estilos cognitivos e inteligencias y facilitan la adquisición de Competencias a todos los alumnos.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- . Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.

- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- . Establecerase un **procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal, Abalar...

8. Enseñanzas transversales.

Educación para la igualdad entre los sexos

- Reconocer situaciones habituales en las que se produzca cualquier tipo de discriminación y fomentar el rechazo e intentar conseguir una visión del mundo libre de estereotipos sexistas.
- Reflexionar y opinar sobre la igualdad de oportunidades.

Educación del consumidor

- Interpretar y comprender mensajes propagandísticos y publicitarios. —
Analizar el papel de la publicidad en la incitación al consumo.

Educación ambiental

- Conocer el medio como un sistema vivo donde el ser humano es un elemento más, capaz de actuar sobre él, de cuestionarlo y modificarlo, aportando ideas y posibles soluciones para su mejora y mantenimiento.
- Comprender y producir mensajes orales y escritos que versen sobre temas relacionados con el mantenimiento del medio ambiente. —
Aportar ideas y posibles soluciones que comporten un compromiso personal para la mejora y conservación del medio ambiente.

Educación para la salud.

- Conocer y practicar hábitos elementales de higiene, alimentación y cuidado personal que mejoran la calidad de vida.
- Conocer y apreciar los aspectos biológicos, emocionales y sociales de la sexualidad, y concebir la sexualidad como muestra de plena comunicación entre las personas y de afecto hacia los demás.

Educación para la paz

- Conocer, comprender y aplicar las normas que rigen el intercambio comunicativo sabiendo respetar y aceptar las aportaciones de los demás. —
Comprometerse en la defensa de los derechos humanos y en la superación de todo tipo de discriminaciones y situaciones de insolidaridad, así como mostrar respeto y ser tolerante con la diversidad de lenguas existentes.

Educación moral y cívica

- Valorar el diálogo como instrumento para solucionar los problemas de convivencia y para transmitir ideas, pensamientos y opiniones, respetando los juicios y las opiniones de los demás.
- Respetar las reglas propias del intercambio comunicativo.
- Tomar conciencia de la necesidad de un comportamiento ético y responsable al informar.
- Valorar la diversidad lingüística del Estado como un hecho cultural enriquecedor.

9. Atención a la diversidad

Propuestas para trabajar la atención a la diversidad de niveles, estilos y ritmos de aprendizaje, de intereses y de capacidades de los alumnos.

Atención a la diversidad

- **Adaptación curricular (básica):** Los contenidos nucleares de la unidad didáctica se presentan de forma más pautada, con mayor apoyo gráfico, siguiendo una secuencia de aprendizaje que facilita la adquisición de Competencias por parte de los alumnos.
- **Adaptación curricular (ampliación):** Fichas con actividades de mayor dificultad por su resolución, por el tratamiento de otros contenidos relacionados con los del ciclo, etc.
- **Competencias e inteligencias múltiples:** Se contempla la diversidad de estilos cognitivos y de inteligencias en aprendizajes con la lectura, el movimiento, la representación plástica, la dramatización...
- **Planes individuales** dirigidos a alumnos que lo requieren (extranjeros, incorporación tardía, necesidades educativas especiales y superdotación).
- **Actividades multinivel:** Posibilitan que los alumnos encuentren, respecto al desarrollo de un contenido, actividades que se ajustan a su nivel de competencia curricular, a sus intereses, habilidades y motivaciones. Por ejemplo, el grupo clase puede estar trabajando el género masculino y femenino, mientras que varios alumnos pueden estar reforzando los artículos *el/la* y, simultáneamente, otros pueden estar trabajando a un nivel más básico la comprensión de un texto. De este modo, en una misma clase se posibilita trabajar a diferentes niveles, según las habilidades de cada alumno/a.
- **Enseñanza tutorada.**
- **Trabajos de investigación.**
- **Lecturas y consultas de forma libre.**

10. Estrategias para incorporar las TIC en el aula

Para incorporar las TIC en el aula se proponen una serie de recursos **integrados** con los contenidos y las actividades

<i>Actividades TIC</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades integradas en las secuencias de aprendizaje.
<i>Enlaces a Internet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprovechamiento de recursos educativos en Internet: búsqueda de imágenes, información o curiosidades, y selección y organización para transformar estos elementos en conocimiento.
<i>Libro Digital Interactivo</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Libro proyectable que incorpora elementos de interactividad: actividades, enlaces, animaciones...
<i>CDI</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Cuaderno digital con recursos interactivos

11. Estrategias para estimular el interés y el hábito de la lectura, y desarrollar la expresión oral y escrita

Lectura:

- Lectura del libro de texto.
- Otros textos escritos: cortos, de tipología diferente (informativo, descriptivo, cuentos, poemas...).
- Textos en soporte digital (Internet y aplicaciones informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orales complementados y acompañados de imágenes o audios.

Expresión:

- Exposición oral y escrita en trabajos individuales, actividades en grupo, en razonamientos o intervenciones: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral y escrita de los aprendizajes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel y en pantalla.

Lingua Galega e Literatura

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN PRIMARIA CEIP

AREALONGA

Obxectivos en clave de Competencias do Sexto curso

- Relacionarse e expresarse a través da lingua de maneira adecuada na actividade escolar, social e cultural, adoptando unha actitude respectuosa e de cooperación, para tomar conciencia dos propios sentimentos e ideas e para controlar a propia conduta. (Competencias sociais e cívicas)
- Ler e comprender textos de tipoloxía diversa (narrativos, informativos, instrutivos, teatrais, audiovisuais, científicos, xornalísticos, literarios de diferentes xéneros...), e desenvolver hábitos de lectura como instrumento para mellorar a eficacia lectora, para adquirir coñecemento e por lecer. (Comunicación lingüística).
- Utilizar as TIC con eficacia e responsabilidade para obter información e presentar as súas producións. (Dixital).
- Utilizar de maneira dirixida as TIC, valorándoas como fonte de información, comunicación e aprendizaxe. (Dixital)
- Obter información e opinións dos medios de comunicación social e das TIC e sabelas interpretar e valorar. (Conciencia e expresións culturais, Competencia dixital).
- Comprender e interpretar informacións de facturas, informes, instrucións, traxectos e planos, guías turísticas, webs especializadas, mapas lingüísticos, gráficos, experimentos..., e efectuar os razoamentos numéricos e xeométricos necesarios valorando a súa utilidade e aplicación na sociedade. (Competencia matemática)
- Utilizar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para escribir distintos tipos de textos, segundo a finalidade, e para falar de forma adecuada, coherente e correcta, aplicando as regras ortográficas e gramaticais, coidando a orde e a presentación e sabendo razoar e explicar os procesos seguidos. (Comunicación lingüística, Aprender a aprender)
- Aproximarse e comprender obras literarias de distintos xéneros, así como as convencións específicas da linguaxe literaria. (Comunicación lingüística, Competencias básicas en ciencia e tecnoloxía).
- Elaborar composicións creativas (carteis, audiovisuais...) explorando as técnicas e os recursos das varias linguaxes artísticas para comunicar mensaxes. (Conciencia e expresións culturais)
- Participar en situacións comunicativas expresando as súas ideas e emocións, practicando a participación activa, para favorecer os espazos de interacción e de crecemento, identificando e valorando diferentes puntos de vista dunha realidade para actuar de forma positiva e aberta. (Sociais e cívicas)
- Valorar a realidade plurilingüe de España e do mundo como mostra de riqueza do patrimonio histórico e cultural. (Conciencia e expresións culturais,

Competencias sociais e cívicas)

- Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas. (Conciencia e expresións culturais, Competencias sociais e cívicas)
- Reflexionar sobre os diferentes usos sociais das linguas para formar un pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos. (Competencias sociais e cívicas)
- Desenvolver capacidades emprendedoras ante un problema, poñendo en práctica as propias reflexións e as dos outros como fonte de dinamización social e como medio para compartir puntos de vista, ideas e esforzos. (Sentido de iniciativa e espírito emprendedor)
- Xestionar as propias capacidades e coñecementos como base para a propia formación. (Aprender a aprender)
- Reflexionar sobre a propia aprendizaxe co obxectivo de tomar conciencia das súas capacidades valorando propostas de mellora. (Aprender a aprender)

Temporización de contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliáveis

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		Unidades didácticas nas que se desenvolven: da 1 á 12
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e distinguindo, de maneira xeral, información de opinión, e elaboración dun resumo.</p> <p>2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe.</p>	<p>1. Comprender textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos xerais máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos.</p> <p>2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.</p> <p>3. Interpretar correctamente a retransca, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas cales estes resulten bastante evidentes.</p>	<p>1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de Internet, identifica o tema e elabora un resumo.</p> <p>1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión.</p> <p>2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.</p> <p>bora textos orais sinxelos imitando modelos de calquera medio de comunicación.</p>

<p>3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.</p> <p>4. Interpretación elemental en textos orais da retranca, da ironía e de dobres sentidos.</p> <p>5. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao</p>	<p>4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p> <p>5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.</p>	<p>interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.</p> <p>4.1. Participa adecuadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.</p> <p>que unha exposición da clase e extrae, de maneira global, as ideas máis destacadas.</p> <p>4.3. Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.</p> <p>participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.</p> <p>identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.</p> <p>respetando as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. respecta as opinións dos demais.</p>
---	--	--

<p>de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).</p> <p>6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas).</p> <p>7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).</p>	<p>6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p> <p>7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.</p> <p>8. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación.</p>	<p>especta as quendas de palabra nos de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.intercambios orais.</p> <p>especta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade</p> <p>mprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión. présase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. rticipa na conversa formulando e contestando preguntas.</p> <p>7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.</p> <p>abora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados.</p> <p>mprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.</p> <p>mosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.</p>
---	---	--

<p>8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade, incorporación das intervencións das demais persoas e formulación de preguntas coherentes.</p> <p>9. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información.</p> <p>10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (miradas e posturas corporais).</p> <p>11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.</p> <p>12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>13. Uso, de maneira xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.</p>	<p>9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal.</p> <p>10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.</p> <p>12. Usar, de maneira xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.</p> <p>13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.</p>	<p>abora textos sinxelos propios dos medios de comunicación.</p> <p>9.1. Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.</p> <p>10.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.</p> <p>nterésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.</p> <p>sa, de maneira xeral, unha linguaxe non sexista.</p> <p>sa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.</p> <p>13.1. Recoñece textos orais sinxelos pertencentes a diferentes variedades dialectais moi evidentes da lingua galega.</p>
---	---	--

<p>14. Recoñecemento e valoración, de maneira global, das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.</p> <p>15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.</p> <p>BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias.</p>	<p>14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.</p> <p>1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dobres sentidos bastante evidentes.</p>	<p>13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.</p> <p>14.1. Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación...</p> <p>Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.</p> <p>1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.</p>
---	--	--

<p>2. Comprensión de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia e na entrevista para obter información xeral, localizando informacións destacadas.</p> <p>3. Comprensión de textos sinxelos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).</p>	<p>2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes.</p> <p>3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e esquematizar e resumir o seu contido.</p> <p>4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura.</p>	<p>1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo).</p> <p>1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.</p> <p>interpreta personificacións, hipérboles, ironías e dobres sentidos en textos. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas). Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferencia, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente. prega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.</p> <p>Realiza unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.</p> <p>interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoa co contido do texto que acompaña.</p> <p>Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias. Realiza o resumo dun texto sinxelo.</p>
---	---	--

<p>4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, identificando e interpretando, con especial atención os datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.</p>	<p>5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo.</p>	<p>duce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. 4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a ensión integral, cando é preciso.</p>
<p>5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo.</p>	<p>6. Realizar diferentes tipos de lectura.</p>	<p>5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade.</p>
<p>6. Uso de certas estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).</p>	<p>7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.</p>	<p>utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade. utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.</p>
<p>7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.</p>	<p>8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.</p>	<p>aliza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas. scodifica con precisión e rapidez as palabras. textos en voz alta con fluidez e precisión. textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados. en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información... lecturas dramatizadas de textos.</p>
		<p>a a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.</p>

<p>8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.</p> <p>9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual.</p> <p>10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.</p> <p>11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando certo coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas.</p> <p>12. Comezo no uso das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para</p>	<p>9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.</p> <p>10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.</p> <p>11. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p> <p>12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega.</p>	<p>8.2. Usa a biblioteca de centro con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.</p> <p>usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía.</p> <p>9.1. Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.</p> <p>10.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.</p> <p>11.1 Selecciona persoalmente as lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades.</p> <p>Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.</p> <p>identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega. alora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.</p>
--	--	--

<p>obter información e modelos para a produción escrita.</p> <p>13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.</p> <p>14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias.</p> <p>15. Desenvolvemento da autonomía lectora, amosando capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.</p> <p>16. Análise de textos sinxelos escritos en diferentes variedades, bastante evidentes, da lingua galega.</p>	<p>1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.</p>	<p>anifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guións. abora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados. iliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).</p>
<p>UE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR</p> <p>1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas,</p>		

<p>puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.</p> <p>2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, notas, invitacións e mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros.</p>	<p>2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.</p> <p>3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.</p>	<p>plica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista. escribe e presenta textos propios elaborando borradores. a o dicionario durante a elaboración de textos.</p> <p>2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións</p> <p>2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios moi sinxelos.</p> <p>2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.</p> <p>2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado.</p> <p>2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.</p>
---	--	--

<p>3. Composición de textos de información e de opinión sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista e no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas.</p> <p>4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, resumos, esquemas, descricións e explicacións).</p> <p>5. Redacción de textos breves e sinxelos: carteis publicitarios, anuncios, cómics, poemas, cancións e anécdotas.</p> <p>6. Uso das TIC, con certa autonomía, na busca de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.</p>	<p>4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade.</p> <p>5. Usar as TIC, con certa autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.</p> <p>6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.</p> <p>7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.</p>	<p>3.1. Elabora textos escritos propios do ámbito académico (cuestionarios, resumos, descricións, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información.</p> <p>4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas.</p> <p>4.2. Escribe textos sinxelos de carácter creativo.</p> <p>4.3. Aprecio polos usos creativos da linguaxe.</p> <p>.</p> <p>5.1. Busca e selecciona a información en diferentes fontes e soportes dixitais.</p> <p>5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía.</p> <p>5.3. Utiliza, habitualmente, correctores de textos.</p> <p>5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentacións elementais.</p>
---	--	--

<p>7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.</p> <p>8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica.</p> <p>9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.</p> <p>BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA</p>	<p>1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p>	<p>facilitar a comprensión dos textos escritos de grafías e paratextuais para creativa.</p> <p>normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado... en calquera soporte.</p> <p>7.2 comunicación. . Valora a lingua escrita como medio de</p> <p>1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua:</p>
--	---	--

<p>1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.</p> <p>2. Coñecemento xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos.</p> <p>3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para xulgar sobre a</p>	<p>2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p> <p>3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.</p> <p>4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión.</p>	<p>substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición.</p> <p>1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.</p> <p>1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.</p> <p>1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo.</p> <p>1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome.</p> <p>2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p> <p>2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x.</p> <p>3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendo unha valoración dos resultados.</p>
---	---	---

<p>corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.</p> <p>4. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado.</p> <p>5. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición...), así como algúns elementos de cohesión, en relación coa composición de textos.</p> <p>6. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, e do papel semántico do suxeito (axente, paciente e causa).</p> <p>7. Transformación de oracións sinxelas de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.</p>	<p>5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.</p> <p>7.1 Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo indirecto.</p>	<p>3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.</p> <p>3.3. Respecta, de forma xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.</p> <p>4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición.</p> <p>4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, sinónimos...</p> <p>5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.</p> <p>5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha noutra.</p>
---	--	--

<p>8. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, para mellorar a produción de textos.</p> <p>9. Uso eficaz do dicionario, en papel ou electrónico, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.</p> <p>10. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p> <p>11. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.</p> <p>12. Coñecemento xeral das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua</p>	<p>9.. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.</p> <p>10. Ampliar o vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, frases feitas, siglas e abreviaturas</p> <p>12. Coñecer, de forma xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.</p>	<p>7.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto.</p> <p>10.1. Usa adecuadamente o dicionario en papel ou dixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica.</p> <p>102. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras.</p> <p>103. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p>
---	--	---

<p>dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.</p> <p>13. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.</p> <p>BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA</p> <p>1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refróns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos e cantigas), así como da literatura galega en xeral.</p> <p>Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación,</p>	<p>13. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado.</p> <p>1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.</p> <p>2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.</p>	<p>12.1. Coñece, de xeito xeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.</p> <p>12.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.</p> <p>13.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.</p> <p>1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refróns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos e cantigas) e da literatura galega en xeral.</p> <p>1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p> <p>2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras</p>
---	---	--

<p>fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p> <p>3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela).</p> <p>4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.</p> <p>5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos.</p>	<p>3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes.</p> <p>4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados.</p> <p>5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios.</p> <p>6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.</p>	<p>clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.</p> <p>2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.</p> <p>3.1. Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.</p> <p>3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.</p> <p>3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.</p> <p>3.4. Identifica os temas recorrentes na literatura.</p> <p>4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas.</p> <p>5.1. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios.</p>
---	--	---

<p>6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.</p> <p>matización e lectura dramatizada de textos literarios.</p> <p>ración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.</p> <p>9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas.</p> <p>mparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.</p>		<p>6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.</p> <p>7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.</p> <p>7.2. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p>
---	--	--

PRIMEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: 1, 2, 3 e 4
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>ción de textos orais e audiovisuais de produción propia (exposicións, descrições de situacións ou procesos, de emocións, entrevistas, debates...), con preparación previa, utilizando diferentes recursos expresivos e adaptando a entoación, o ton de voz ou o xesto á situación comunicativa, incluso coa posibilidade de facelo ante unha cámara.</p> <p>ción e corrección das interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>ensión de textos segundo a súa tipoloxía.</p>	<p>ender e producir textos orais sinxelos segundo a súa tipoloxía e expoñer temas de produción propia oralmente (exposicións, procesos, comentarios de actualidade, entre outros) con preparación previa, e adaptando a entoación, o ton de voz ou o xesto á situación comunicativa. Utilización de material gráfico.</p> <p>ar e corrixir as interferencias lingüísticas no uso da lingua oral. ender distintos tipos de texto adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p>	<p>ase oralmente en diferentes situacións. a intervencións orais (expositivas, narrativas, dialogadas...), previamente preparadas, cun discurso ordenado, coherente e intelixible.</p> <p>ta e corrixir interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>-Comprende distintos tipos de textos adaptados á idade e utiliza a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p> <p>-Amosa comprensión, con certo grao de detalle, de diferentes tipos de textos non literarios (expositivos, narrativos...) e de textos da vida cotiá.</p>

<p>-Coñecemento do funcionamento das bibliotecas, incluídas as virtuais, para saber onde se poden atopar libros adecuados á idade, temas de interese propio, información sobre os autores...</p>	<p>-Coñecer o funcionamento das bibliotecas, incluídas as virtuais, para saber onde se poden atopar libros adecuados á idade, temas de interese propio, información sobre os autores...</p>	<p>de o funcionamento das bibliotecas, incluídas as virtuais, para saber onde se poden atopar libros adecuados á idade, temas de interese propio, información sobre os autores...</p>
<p>BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR</p>		
<p>-Escritura de textos producidos en diferentes situacións e que respondan a diferentes intencións que, sempre que faga falta, teñen que ter apoio visual ou auditivo: narracións, explicacións, descricións, cartas, diálogos, noticias, reportaxes, críticas cinematográficas.</p>	<p>- Escribir textos funcionais, narrativos, literarios e audiovisuais coherentes —á man e facendo uso das TIC— moi construídos, con riqueza de linguaxe, partindo do proceso de pensar, escribir ou elaborar e revisar.</p>	<p>textos funcionais, narrativos, literarios e audiovisuais coherentes —á man e facendo uso das TIC— moi construídos, con riqueza de linguaxe, partindo do proceso de pensar, escribir ou elaborar e revisar.</p>
<p>ción e corrección das interferencias lingüísticas nas producións escritas.</p>	<p>-Detectar e corrixir interferencias lingüísticas nas producións escritas.</p>	<p>a e corrixir interferencias lingüísticas nas producións escritas.</p>
<p>BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA</p>		
<p>ctores para enlazar oracións (e, pero, porque, senón, aínda que, con todo...): coñecemento e uso.</p>	<p>-Coñecer e usar os conectores para enlazar oracións.</p>	<p>e e usa os conectores de xeito adecuado nas producións propias.</p>
	<p>-Recoñecer e comprender a categoría gramatical do verbo.</p>	<p>ñece e comprende as categorías gramaticais: verbo. que entre texto, parágrafo e oración.</p>

<p>ñecemento, uso e explicación da categoría gramatical do verbo. ción entre texto, parágrafo e oración.</p> <p>-Recoñecemento e explicación das relacións que se establecen entre o suxeito e o predicado.</p> <p>BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA</p> <p>- Discriminación entre textos literarios e nonliterarios e identificación das principais características de cada un deles.</p> <p>-Aproximación a textos literarios diversos e valoración da literatura en xeral, e da galega en particular, como fonte de riqueza persoal.</p>	<p>-Distinguir entre texto, parágrafo e oración.</p> <p>-Recoñecer as relacións que se establecen entre o suxeito e o predicado.</p> <p>- Discriminar entre textos literarios e non-literarios e identificar as principais características de cada un deles.</p> <p>-Achegarse a textos literarios diversos e valorar a literatura en xeral, e a galega en particular, como fonte de riqueza persoal.</p>	<p>ece as relacións que se establecen entre o suxeito e o predicado. imina entre textos literarios e non-literarios e identifica as principais características de cada un deles.</p> <p>-Entende que os textos literarios presentan diferente tipoloxía e valora a literatura en xeral, e a galega en particular, como fonte de riqueza persoal.</p>
--	---	--

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: 5, 6, 7 e 8
<i>Contidos</i>	<i>Criterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>ción de textos orais e audiovisuais de produción propia (exposicións, descrições de situacións ou procesos, de emocións, entrevistas, debates...), con preparación previa, utilizando diferentes recursos expresivos e adaptando a entoación, o ton de voz ou o xesto á situación comunicativa, incluso coa posibilidade de facelo ante unha cámara.</p> <p>ción e corrección das interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>rensión de textos segundo a súa tipoloxía (narrativos, expositivos...).</p>	<p>render e producir textos orais sinxelos segundo a súa tipoloxía e expoñer temas de produción propia oralmente (exposicións, procesos, comentarios de actualidade, entre outros) con preparación previa, e adaptando a entoación, o ton de voz ou o xesto á situación comunicativa. Utilización de material gráfico.</p> <p>tar e corrixir as interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>render distintos tipos de texto adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p>	<p>ésase oralmente en diferentes situacións. za intervencións orais (expositivas, narrativas, dialogadas...), previamente preparadas, cun discurso ordenado, coherente e intelixible.</p> <p>ta e corrixir interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>-Comprende distintos tipos de textos adaptados á idade e utiliza a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p> <p>-Amosa comprensión, con certo grao de detalle, de diferentes tipos de textos non literarios</p>

<p>BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR</p> <p>-Escritura de textos producidos en diferentes situacións e que respondan a diferentes intencións que, sempre que faga falta, teñen que ter apoio visual ou auditivo: narracións, explicacións, descricións, cartas, diálogos, noticias, reportaxes, críticas cinematográficas.</p> <p>ción e corrección das interferencias lingüísticas nas producións escritas.</p> <p>BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <p>ñecemento das palabras polisémicas.</p> <p>cemento das regras de uso do guión e da raia, coma punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos.</p> <p>ñecemento, uso e explicación das formas nonpersoais do verbo e das perífrases verbais.</p>	<p>- Escribir textos funcionais, narrativos, literarios e audiovisuais coherentes —á man e facendo uso das TIC— moi construídos, con riqueza de linguaxe, partindo do proceso de pensar, escribir ou elaborar e revisar.</p> <p>-Detectar e corrixir interferencias lingüísticas nas producións escritas.</p> <p>-Coñecer e utilizar as palabras polisémicas.</p> <p>-Coñecer e aplicar as regras ortográficas que rexen o uso do guión, da raia, da coma, do punto e coma, dos dous puntos e dos puntos suspensivos.</p>	<p>(expositivos, narrativos...) e de textos da vida cotiá.</p> <p>be textos funcionais, narrativos, literarios e audiovisuais coherentes —á man e facendo uso das TIC— moi construídos, con riqueza de linguaxe, partindo do proceso de pensar, escribir ou elaborar e revisar.</p> <p>ta e corrixir interferencias lingüísticas nas producións escritas.</p> <p>ce e utiliza as palabras polisémicas de xeito adecuado nas producións propias.</p> <p>- Coñece e aplica as regras ortográficas que rexen o uso do guión, da raia, da coma, do punto e coma, dos dous puntos e dos puntos suspensivos.</p> <p>ñece e comprende as formas non-persoais do verbo e as perífrases verbais.</p> <p>ñece e utiliza correctamente os pronomes persoais. ñece e comprende os verbos regulares e irregulares.</p>
--	---	---

<p>ñecemento, uso e explicación da categoría gramatical dos pronomes persoais.</p>	<p>-Recoñecer e comprender as formas non-persoais do verbo e as perífrases verbais.</p>	
<p>ñecemento, uso e explicación dos verbos regulares e irregulares.</p>	<p>-Recoñecer as relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal. ñecer e utilizar correctamente os pronomes persoais.</p>	<p>-Entende que os textos literarios presentan diferente tipoloxía e valora a literatura en xeral, e a galega en particular, como fonte de riqueza persoal.</p>
<p>-</p>	<p>ñecer e comprender os verbos regulares e irregulares.</p>	
<p>BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA</p>		<p>-Identifica e amosa interese polo xénero dramático e, en concreto, polo teatro.</p>
<p>-Aproximación a textos literarios diversos e valoración da literatura en xeral, e da galega en particular, como fonte de riqueza persoal.</p>		
<p>-Identificación e valoración do xénero dramático e interese polo teatro.</p>	<p>-Achegarse a textos literarios diversos e valorar a literatura en xeral, e a galega en particular, como fonte de riqueza persoal.</p>	
	<p>-Identificar e amosar interese polo xénero dramático e, en concreto, polo teatro.</p>	

TERCEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: 9, 10, 11 e 12
<i>Contidos</i>	<i>Craterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>ción de textos orais e audiovisuais de produción propia (exposicións, descrições de situacións ou procesos, de emocións, entrevistas e debates), con preparación previa, utilizando diferentes recursos expresivos e adaptando a entoación, o ton de voz ou o xesto á situación comunicativa, incluso coa posibilidade de facelo ante unha cámara.</p> <p>ción e comprensión de mensaxes orais de tipoloxía diversa.</p> <p>ción e corrección das interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>rensión de textos segundo a súa tipoloxía: narrativos e descritivos.</p> <p>render, con certo grao de detalle, diferentes tipos de textos non literarios e textos da vida cotiá.</p>	<p>render e producir textos orais sinxelos segundo a súa tipoloxía e expoñer temas de produción propia oralmente (exposicións, procesos, comentarios de actualidade, entre outros) con preparación previa, e adaptando a entoación, o ton de voz ou o xesto á situación comunicativa. Utilización de material gráfico.</p> <p>cir e comprender mensaxes orais de tipoloxía diversa.</p> <p>tar e corrixir as interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>render distintos tipos de textos adaptados á idade (narrativos e descritivos) e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p> <p>- Comprender, con certo grao de detalle, diferentes tipos de textos non literarios e textos da vida cotiá.</p>	<p>ésase oralmente en diferentes situacións. za intervencións orais (expositivas, narrativas, dialogadas...), previamente preparadas, cun discurso ordenado, coherente e intelixible.</p> <p>uce e comprende mensaxes orais de tipoloxía diversa.</p> <p>ta e corrixir interferencias lingüísticas no uso da lingua oral.</p> <p>-Comprende distintos tipos de textos adaptados á idade e utiliza a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.</p> <p>-Amosa comprensión, con certo grao de detalle, de diferentes tipos de textos non literarios e de textos da vida cotiá.</p>

<p>BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR</p> <p>- Escritura de textos de todas as tipoloxías cun léxico e unha estrutura que se adecúa ao tipo de texto, ás intencións e ao rexistro. Ter capacidade para revisar e mellorar os textos dun mesmo ou dos outros.</p> <p>-Produción de textos audiovisuais sinxelos (utilizando a imaxe fixa ou en movemento e o son) para describir, narrar e informar, e para expresar emocións e opinións.</p>	<p>-Escribir textos de todas as tipoloxías cun léxico e cunha estrutura que se adecúa ao tipo de texto, ás intencións e ao rexistro. Ter capacidade para revisar e mellorar os textos dun mesmo ou dos outros.</p> <p>-Producir textos audiovisuais sinxelos (utilizando a imaxe fixa ou en movemento e o son) para describir, narrar e informar, e para expresar emocións e opinións.</p>	<p>de textos de todas as tipoloxías cun léxico e cunha estrutura que se adecúa ao tipo de texto, ás intencións e ao rexistro. Ten capacidade para revisar e mellorar os textos dun mesmo ou dos outros.</p> <p>ce textos audiovisuais sinxelos (utilizando a imaxe fixa ou en movemento e o son) para describir, narrar e informar, e para expresar emocións e opinións. ica e comprende o predicado, a frase verbal e os complementos do predicado.</p>
<p>BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <p>ficación e comprensión do predicado, da frase verbal e dos complementos do predicado.</p>	<p>-Identificar e comprender o predicado, da frase verbal e dos complementos do predicado.</p>	<p>que as preposicións, os compoñentes das contraccións e os adverbios e aplica correctamente estes coñecementos nas creacións propias. que e transforma oracións activas e pasivas.</p> <p>a a literatura en xeral, e a galega en particular, así como a escrita noutras linguas.</p>

<p>-Identificación das preposicións, das contraccións e dos adverbios e interese por empregalos correctamente nas creacións propias.</p> <p>ción e transformación de oracións activas e pasivas.</p>	<p>-Distinguir as preposicións, os compoñentes das contraccións e os adverbios e aplicar correctamente estes coñecementos nas creacións propias. guir e transformar oracións activas e pasivas.</p>	<p>-Interpreta a linguaxe literaria: comparación, derivación, composición, sentido figurado, interpretación de locucións, frases feitas ou refráns; ritmo e rima, se se trata de poesía ou canción.</p>
<p>BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA</p>		
<p>-Valora a literatura en xeral, e a galega en particular, así como a escrita noutras linguas.</p>	<p>-Valorar a literatura en xeral, e a galega en particular, así como a escrita noutras linguas.</p>	<p>-Identifica e aplica os recursos retóricos nas mensaxes audiovisuais: Recoñece as funcións que xogan no texto literario e noutros.</p>
<p>-Interpretación da linguaxe literaria: comparación, derivación, composición, sentido figurado, interpretación de locucións, frases feitas ou refráns; ritmo e rima, se se trata de poesía ou canción.</p>	<p>-Interpretar a linguaxe literaria: comparación, derivación, composición, sentido figurado, interpretación de locucións, frases feitas ou refráns; ritmo e rima, se se trata de poesía ou canción.</p>	
<p>-Identificación e aplicación de recursos retóricos nas mensaxes audiovisuais: recoñecemento das funcións que xogan no texto literario e noutros.</p>	<p>-Identificar e aplicar recursos retóricos nas mensaxes audiovisuais: recoñecer as funcións que xogan no texto literario e noutros.</p>	

Criterios de promoción de Sexto curso

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

6.º Educación Primaria

LGL	Emprega a lingua galega oral en faladoiros, debates, entrevistas, exposicións ou presentacións con distintas finalidades (académica, social e lúdica) e como forma de comunicación e de expresión persoal (sentimentos, emocións etc.) en distintos ámbitos.
LGL	Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección, expoñéndoas segundo a situación de comunicación de forma espontánea ou tras unha planificación previa nos distintos ámbitos.
LGL	Recoñece e emprega conscientemente recursos lingüísticos (entoación, ton de voz, ritmo do discurso, vocabulario rico e estrutura do comunicado) e nonlingüísticos (linguaxe xestual e corporal, elementos visuais e sonoros) para comunicarse nas interaccións orais.
LGL	Exprésase cunha pronuncia e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume. Cando narra feitos ocorridos ou experiencias persoais, historias, relatos..., xustifica o punto de vista propio. Expón temas concretos de interese ou de estudo desenvolvendo algún dos seus aspectos e terminando cunha valoración final.
LGL	Expresa as súas propias ideas comprensiblemente: orde e coherencia. Xustifica o seu punto de vista explicando os proles e os contras do exposto substituíndo elementos básicos do modelo dado.
LGL	Participa axeitadamente nas situacións interactivas de comunicación, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias, e participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates
LGL	Participa activamente e de forma construtiva: incorporando achegas e construíndo un coñecemento común nas tarefas da aula.
LGL	Mostra unha actitude de escoita activa incorporando aos seus coñecementos aqueles elementos máis significativos da mensaxe escoitada.
LGL	Comprende e extrae a información xeral en textos orais de uso habitual (noticias, discursos, avisos, anuncios, instrucións, normas etc.).
LGL	Interpreta o sentido de elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico e locucións).
LGL	Utiliza nas súas expresións un vocabulario adecuado á súa idade.
LGL	Diferencia polo contexto o significado e as correspondencias fonema-grafía (palabras homónimas, polisémicas...).

LGL	Identifica o tema do texto.
LGL	Obtén as principais ideas dun texto.
LGL	Resume un texto distinguindo as ideas principais e as secundarias.
LGL	Recoñece textos segundo a súa tipoloxía: narrativos, descritivos, informativos, instrutivos etc.
LGL	Elabora breves textos literarios ou non-literarios próximos aos seus gustos e intereses utilizando con corrección e creatividade distintas estratexias de comunicación.
LGL	Utiliza con corrección e creatividade as distintas técnicas e estratexias de comunicación oral que estudou.
LGL	Actúa en resposta ás ordes ou instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas.
LGL	Comprende correctamente os textos que escoita.
LGL	Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos e recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.
LGL	Lembra ideas básicas dun texto escoitado e exprésaa oralmente en resposta a preguntas directas.
LGL	Organiza e planifica o discurso adecuándose á situación de comunicación e ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir, informarse, dialogar etc.) utilizando os recursos lingüísticos pertinentes.
LGL	Utiliza de forma efectiva a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activamente, recolle datos pertinentes, participa en enquisas e entrevistas e expresa oralmente con claridade o propio xuízo.
LGL	Resume entrevistas, noticias, debates infantís, faladoiros, mesas redondas etc., procedentes da radio e a televisión, a prensa escrita ou Internet. Extrae información xeral e específica destas propostas, explica obxectivos de escoita, responde a eles e incorpora a información conseguida ao seu proceso de aprendizaxe (empregando o aprendido noutras situacións, enriquecendo as súas producións etc.).
LGL	Realiza entrevistas dirixidas.
LGL	Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.
LGL	Descodifica con precisión e rapidez palabras adecuadas á súa idade.

LGL	Entende a mensaxe, de maneira global, e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos lidos a partir da lectura dun texto en voz alta.
LGL	Mostra comprensión, con certo grao de detalle, de diferentes tipos de textos non- literarios (expositivos, narrativos, descritivos e argumentativos) e de textos da vida cotiá.
LGL	Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.
LGL	Realiza lecturas en silencio comprendendo os textos lidos (resume, extrae, entresaca, deduce, opina, argumenta etc.).
LGL	Identifica as partes da estrutura organizativa dos textos, analiza a súa progresión temática e capta o seu propósito.
LGL	Elabora resumos de textos lidos identificando os elementos característicos dos diferentes tipos de textos.
LGL	Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto.
LGL	Produce esquemas a partir de textos dados.
LGL	Interpreta o valor do título e as ilustracións.
LGL	Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.
LGL	Comprende a información contida nos gráficos e establece relacións coa información que aparece no texto relacionada con eles.
LGL	Interpreta esquemas ou mapas conceptuais sinxelos.
LGL	Dedica un tempo semanal a ler diferentes textos.
LGL	Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.
LGL	Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.

LGL	Comprende textos xornalísticos e publicitarios e identifica a súa intención comunicativa. Diferencia entre información, opinión e publicidade.
LGL	Interpreta a linguaxe figurada (metáforas, personificacións, hipérboles) en textos dados.
LGL	Interpreta correctamente a información e é capaz de facer un resumo desta.
LGL	Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor, editorial, xénero, ilustracións etc.

LGL	Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá (diarios, opinións e entradas en blogs, videodiario, correos electrónicos, noticias e xornais) con modelo de referencia.
LGL	Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesionadas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.
LGL	Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar recollendo as ideas fundamentais, utilizando unha expresión persoal.
LGL	Aplica correctamente os signos de puntuación e as regras de acentuación e ortográficas.
LGL	Elabora textos con corrección.
LGL	Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, mapas conceptuais etc.
LGL	Presenta traballos e informes de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e dixital, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet etc.), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.
LGL	Expresa por escrito opinións, reflexións e valoracións argumentadas.
LGL	Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor-lector, a presentación etc. Adapta a expresión á intención tendo en conta o interlocutor e o asunto de que se trata. Presenta con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. Reescribe o texto.
LGL	Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.
LGL	Usa con eficacia as novas tecnoloxías para escribir, presentar os textos e buscar información.

LGL	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar, substituír e expresar características do nome de diferentes clases de palabras, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións etc.
LGL	Conxuga e usa con corrección os tempos verbais nas formas persoais e non-persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.
LGL	Diferencia familias de palabras.
LGL	Coñece, recoñece e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, neoloxismos ou frases feitas.
LGL	Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e é capaz de crear palabras derivadas.

LGL	Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.
LGL	Recoñece os conectores básicos necesarios que dan cohesión ao texto (elipse, sinónimos, conectores).
LGL	Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple e diferencia suxeito e predicado.
LGL	Coñece a estrutura do dicionario e úsao para buscar o significado de calquera palabra (derivados, plurais, formas verbais, sinónimos etc.).
LGL	Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.
LGL	Coñece as normas ortográficas e aplícaas nas súas producións escritas.
LGL	Sinala as características que definen as diferentes clases de palabras: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións.
LGL	Utiliza correctamente as normas da concordancia de xénero e de número na expresión oral e escrita
LGL	Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.
LGL	Usa con corrección os signos de puntuación.
LGL	Aplica as regras de uso do: h, b, v, ct, cc.
LGL	Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.

LGL	Coñece e valora a variedade lingüística da lingua galega.
LGL	Recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos e considéraos un medio de aprendizaxe.
LGL	Realiza lecturas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.
LGL	Interpreta a linguaxe figurada (metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras) en textos literarios.
LGL	Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.
LGL	Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.
LGL	Crea textos literarios (contos, poemas, cancións, pequenas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos propios destas producións.

LGL	Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia.
LGL	Memoriza e reproduce textos orais breves e sinxelos (contos, poemas, cancións, refráns, adiviñas ou trabalinguas).
LGL	Pon interese e esforzase por escribir correctamente de forma persoal, creativa e con sensibilidade.

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIXITAL

Área	Estándar de aprendizaxe
LGL	Utiliza os medios informáticos para obter información.
LGL	Elabora e presenta cuestionarios, esquemas, resumos, mapas conceptuais, descricións de forma clara e visual apoiándose nas novas tecnoloxías.
LGL	Utiliza Internet e as TIC: reprodutor de vídeo, reprodutor de DVD, ordenador, reprodutor de CD-audio, cámara de fotos dixital e gravadora de audio como recursos para a realización de tarefas diversas: escribir e modificar un texto, crear táboas e gráficas etc.
LGL	Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.
LGL	Utiliza habitualmente fontes en formato papel e dixital (diccionario, Internet etc.) no proceso da escritura.
LGL	Usa con eficacia as novas tecnoloxías para escribir, presentar os textos e buscar información.
LGL	Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá: diarios, opinións e entradas en blogs, cartas, correos electrónicos, noticias e xornais sen modelo de referencia.

Perfil Competencia: COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

Área	Estándar de aprendizaxe
LGL	Utiliza de forma habitual distintos recursos (diccionario, textos, Internet etc.) para o seu enriquecemento.
LGL	Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.
LGL	Activa coñecementos previos e utilízalos para comprender un texto.

LGL	Realiza inferencias e formula hipóteses.
LGL	É capaz de consultar diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para levar a cabo traballos individuais ou en grupo.
LGL	Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos co non-lingüísticos nos textos xornalísticos e publicitarios.
LGL	Establece relacións entre as ilustracións e os contidos do texto, expón hipótese, realiza predicións e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.
LGL	Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento dunha biblioteca.
LGL	Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de entretemento manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.
LGL	Utiliza habitualmente fontes en formato papel e dixital (diccionario, Internet etc.) no proceso da escritura.
LGL	Elabora traballos e informes de forma ordenada e clara, seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.
LGL	Resume entrevistas, noticias, debates infantís, faladoiros, mesas redondas etc., procedentes da radio e a televisión, a prensa escrita ou Internet. Extrae información xeral e específica destas propostas, exponse obxectivos de escoita, responde a eles e incorpora a información conseguida ao seu proceso de aprendizaxe (empregando o aprendido noutras situacións, enriquecendo as súas producións etc.).
LGL	Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guiños e mapas conceptuais.
LGL	Elabora e presenta cuestionarios, esquemas, resumos, mapas conceptuais e descrições de forma clara e visual apoiándose nas novas tecnoloxías.

Perfil Competencia: SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

Área	Estándar de aprendizaxe
LGL	Transforma en noticias feitos cotiáns, próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.
LGL	Prepara reportaxes sobre temas de intereses próximos, seguindo modelos.
LGL	Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero do tipo de texto: diarios, opinións e entradas en blogs, cartas, correos electrónicos, noticias e xornais, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.
LGL	Presenta traballos e informes de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e dixital, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet etc.), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.

LGL	Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor-lector, a presentación etc. Adapta a expresión á intención, tendo en conta o interlocutor e o asunto de que se trata. Presenta con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. Reescribe o texto.
-----	--

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

Área	Estándar de aprendizaxe
LGL	Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos demais.
LGL	Aplica as normas socio-comunicativas: espera de quendas, escoita activa, participación respectuosa, adecuación á intervención do interlocutor e certas normas de cortesía.
LGL	Pon interese e esfórzase por escribir correctamente, de forma persoal, creativa e con sensibilidade.
LGL	Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socio-culturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España e as variedades da lingua galega.
LGL	Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.

Perfil Competencia: COMPETENCIA CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAL

LGL	Coñece e valora a variedade lingüística da lingua galega.
LGL	Realiza lecturas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.

Procedementos e instrumentos de avaliación

	Procedementos			
	Escritos	Orais	Observación directa e sistemática	Outros
Instrumentos	<ul style="list-style-type: none"> • Traballos diversos realizados polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno de clase do alumno • Arquivo individual (PROXECTOS). • Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabes, probas escritas individuais...). • Traballos en grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e en grupo. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Entrevistas. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listas de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Persoal de avaliación. • Autoavaliación. • Bloc do profesor.

	Criterios de cualificación
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por acabado. • Valoración entre o traballo na clase e na casa. • Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e dos resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo investido / tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas..

<p>3. Actividades TIC.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do computador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de maneira responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningún). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.
<p>4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de resposta...).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo. • Interese.
<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e de grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.

Metodoloxía

A área de Lingua ten que perseguir que o alumno/a adquira un sistema de signos, pero tamén o seu significado cultural e o modo en que as persoas integran a realidade. Que a linguaxe lle sirva de instrumento cultural de regulación da convivencia, de expresión de ideas, sentimentos e emocións e de regulación da propia conduta. Tamén ten que perseguir que o alumno/a sexa capaz de construír unha representación do mundo compartida e que sexa quen de comunicala. En definitiva, que sexa capaz de desenvolverse con facilidade en diferentes situacións da vida e especialmente na escola, utilizando os textos académicos para a aprendizaxe e o desenvolvemento do resto de áreas.

O ensino da área ten que partir do uso da lingua que os alumnos xa adquiriron ao comezo da etapa. Partindo disto, terase que ampliar a competencia comunicativa e lingüística de forma que sexan capaces de interactuar en todos os ámbitos sociais nos cales participan. O uso social da lingua en contextos familiares, privados, públicos e escolares ten que ser o fío condutor dos contidos da área.

Débese entender a lingua desde a perspectiva global, posto que os diferentes bloques de contidos en que se articula a área non poden corresponder á práctica docente, senón que esta tense que afrontar relacionando os diferentes bloques, posto que todos eles están moi relacionados.

A integración das **competencias** e as **intelixencias múltiples** á área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e pór en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a.

É a través de proxectos e tarefas integradas que os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo, a selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que se utilizarán e en relación coa elaboración e presentación do proxecto, a súa corrección e, finalmente, a exposición, todo nunha contorna de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo que permite desenvolver a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as propias ideas.

O **uso das TIC** é un elemento para favorecer a construción de aprendizaxes con sentido, posto que nos permite motivar o alumno/a, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, facilitar a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de síntese e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que propoñen:

Evocación de coñecementos previos para abordar os contidos novos.

Progresiva e coidadosa incorporación de coñecementos novos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumno/a de Sexto curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias propias da materia.

Exercicios e actividades diversificados que teñen en conta competencias e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en proxectos e en tarefas **integradas**, uso das TIC e actividades que traballan contidos fundamentais.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.

- . Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.

- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- . Establecerase un **procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal, Abalar...

Ensinanzas transversais

Educación do consumidor

- Fomentar actitudes críticas ante o consumo excesivo e analizar o papel da publicidade na incitación ao consumo.
- Interpretar e comprender mensaxes propagandísticas e publicitarias.
- Reflexionar sobre as mensaxes transmitidas a través de calquera sistema verbal e non-verbal.

Educación moral

Desenvolver a autonomía persoal e tamén as posibilidades de tomar iniciativas e establecer relacións afectivas nas actividades habituais e nas relacións de grupo.
Comprender e valorar as características e as calidades das persoas que o rodean, establecendo relacións equilibradas e construtivas.

Educación cívica

Manifestar interese por escoitar, comprender, informarse e poder participar posteriormente en conversas, debates e mesas redondas, respectando a quenda de palabra e valorando as ideas e as intervencións dos outros.
Implicarse activamente nos diálogos e adoptar unha actitude dialogante nas situacións cotiás que o requiren.

Educación para a paz

Respectar a diversidade lingüística dos inmigrantes e rexeitar calquera tipo de discriminación.
Coñecer e valorar as variedades dialectais da lingua galega.
Valoración das tradicións e os costumes doutros países como riqueza.
Estimar e valorar a lingua oral e escrita como medio de establecer e mellorar a relación cos demais.

Educación para a igualdade entre os sexos

Conseguir unha visión do mundo libre de estereotipos sexistas e rexeitar calquera tipo de discriminación por razón de sexo.
Recoñecer situacións habituais nas que se produza calquera tipo de discriminación por razón de sexo.
Reflexionar e opinar sobre a igualdade de oportunidades.

Educación para a saúde. Saúde sexual

Actuar con autonomía nas actividades cotiás e nas relacións de grupo, asumindo as responsabilidades que lle correspondan.

Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal que melloran a calidade de vida.
Coñecer e apreciar os aspectos biolóxicos, emocionais e sociais da sexualidade, e concibir a sexualidade como mostra de plena comunicación entre as persoas e de afecto cara aos demais.

Educación ambiental

Coñecer o medio como un sistema vivo onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el, cuestionalo e modificalo, achegando ideas e posibles solucións para a súa mellora e mantemento.

Servirse das competencias orais e escritas adquiridas para valorar criticamente a propia contorna e interesarse por respectala e melloralala.
Coñecer os problemas principais que se producen no ambiente e reflexionar sobre as súas posibles solucións coa axuda da linguaxe.

Respectar os seres vivos.

Achegar ideas e posibles solucións que comporten un compromiso persoal para a mellora e o mantemento do medio.

Educación para o lecer

Valorar a lectura de fragmentos de obras literarias acordes á súa idade como fonte de pracer e de gozo estético.

Atención á diversidade

ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA): Os contidos nucleares da Unidade Didáctica preséntanse de maneira guiada, con máis apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de Competencias por parte dos alumnos.

AMPLIACIÓN: fichas fotocopiáveis con actividades de máis dificultade para a súa resolución, para o tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.

COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Tense en conta a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización.

PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e altas capacidades intelectuais).

ACTIVIDADES MULTINIVEL: Posibilita que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Por exemplo, o grupo clase pode estar a traballar o xénero masculino e feminino, mentres que varios alumnos poden estar a reforzar os artigos *o/a*, e simultaneamente outros poden estar a

traballar ao seu nivel máis básico de comprensión un texto. Deste xeito, nunha mesma clase posibilitase traballar en diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.

ENSINO TORIZADO.

TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.

LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.

Estratexias para incorporar as TIC na aula

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns en Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: busca de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos de coñecemento.
Libro Dixital Interactivo	Libro proxectable que incorpora elementos de interactividades: actividades, ligazóns, animacións...

Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrita

<p>Lectura:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Lectura do libro de texto.
• Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
• Textos en apoio dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
• Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios. <p>Expresión:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos e intervencións: planificación, redacción, revisión.
• Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
• Expresión escrita en papel e en pantalla.
--

Matemáticas

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA 2022-2023

6º EDUCACIÓN PRIMARIA

CEIP AREALONGA

Obxectivos en clave de competencias do Sexto Curso

1. Comprender, interpretar e producir mensaxes orais e escritas utilizando o vocabulario e as expresións propias da linguaxe matemática. (Comunicación lingüística / Intelixencias lingüística-verbal e intrapersonal)
2. Resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, que permitan establecer conexión entre a realidade e os coñecementos matemáticos (numeración, xeometría, medida, áreas, perímetros...), comprobar resultados e reflexionar sobre o seu proceso de resolución. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Aprender a aprender / Intelixencias lóxico-matemática, visual-espacial e intrapersonal)
3. Ler, escribir e ordenar, utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (naturais, enteiros, fraccións, decimais e porcentaxes sinxelas) e sabelos utilizar para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
4. Calcular sumas, restas, multiplicacións, divisións con distintos tipos de números tendo en conta a xerarquía das operacións, aplicando as propiedades destas, estratexias persoais e diferentes procedementos de cálculo (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora). (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
5. Coñecer e utilizar os instrumentos e as unidades de medida de lonxitude, masa, capacidade, superficie, tempo e monetarias, e operar con medidas de devanditas magnitudes para describir determinados aspectos da realidade. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias lóxico-matemática e visualespacial)
6. Facer estimacións e saber expresar con precisión medidas de lonxitude, masa, capacidade, superficie, tempo e as derivadas do sistema monetario, convertendo unhas unidades noutras cando sexa necesario. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
7. Identificar os diferentes tipos de ángulos segundo a súa amplitude e o grao como unidade de medida, para explicar as formas e as descricións xeométricas en situacións cotiás. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias visual-espacial e lóxico-matemática)
8. Utilizar os instrumentos de debuxo e de medición de ángulos para representar e describir con precisión a realidade. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias visual-espacial e lóxico-matemática)
9. Describir e comprender situacións cotiás utilizando as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidad, simetría, translación, xiro, perímetro e superficie. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias visual-espacial e lóxico-matemática)

10. Coñecer e debuxar os elementos xeométricos do plano (rectas, semirectas, segmentos e ángulos) e resolver problemas contextualizados de maneira estratéxica, buscando os procedementos apropiados para solucionarlos. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Aprender a aprender / Intelixencias lóxicomatemática e visual-espacial)
11. Identificar os polígonos e os seus elementos e clasificalos (triángulos e cuadriláteros) para interpretar informacións que permitan describir a realidade. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias visual-espacial e lóxico-matemática)
12. Experimentar, organizar datos estatísticos en táboas, representalos mediante gráficos (diagrama de barras, pictograma, polígono de frecuencias, diagrama de sectores) e sabelos interpretar. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias visual-espacial, lóxico-matemática e lingüística-verbal)
13. Recoñecer, de maneira inicial, situacións sinxelas da vida diaria na que se dan sucesos, imposibles, posibles ou seguros. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Comunicación lingüística / Intelixencias lóxico-matemática e lingüística-verbal)
14. Traballar en grupo e participar de forma activa e construtiva en proxectos comúns. (Sociais e cívicas interpersonal...

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		Unidades didácticas nas que se desenvolven: todas
<p>Contidos</p> <p>Bloque 1. Procesos, métodos e actitudes en Matemáticas.</p> <p>1. 2. Planificación do proceso de resolución de problemas: Análise e comprensión do enunciado.</p> <p>3. 4. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e erro razoado, operacións matemáticas adecuadas, etc.</p>	<p>Criterios de avaliación</p> <p>1. Expresar verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema.</p> <p>2. Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.</p> <p>3. Describir e analizar situacións de cambio, para atopar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.</p> <p>4. Profundizar en problemas resoltos, plantexando pequenas variacións nos datos, outras preguntas, etc.</p>	<p>Estándares de aprendizaxe</p> <p>1.1. Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de Matemáticas ou en contextos da realidade.</p> <p>2.1. Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema).</p> <p>2.2. Utiliza estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas.</p> <p>2.3. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución, etc.</p> <p>2.4. Realiza estimacións e elabora conxecturas sobre os resultados dos problemas a resolver, contrastando a súa validez e valorando a súa utilidade e eficacia.</p> <p>2.5. Identifica e interpreta datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da vida cotiá (facturas, folletos publicitarios, rebaixas...).</p> <p>3.1. Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.</p> <p>3.2. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis atopados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.</p>

<p>5. Resultados obtidos. Formulación de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.</p> <p>7. 8. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.</p> <p>9. 10. 11. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes adecuadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.</p>	<p>5. Elaborar e presentar pequenos informes sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.</p> <p>6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as Matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados para a resolución de problemas.</p> <p>7. Coñecer algunhas características do método de traballo científico en contextos de situacións problemáticas a resolver.</p> <p>8. Planificar e controlar as fases de método de traballo científico en situacións adecuadas ao nivel.</p> <p>9. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao quefacer matemático.</p>	<p>4.1. Profundiza en problemas unha vez resoltos, analizando a coherencia da solución e buscando outras formas de resolvelos.</p> <p>4.2. Exponse novos problemas, a partir dun resolto: variando os datos, propoñendo novas preguntas, conectándoo coa realidade, buscando outros contextos, etc.</p> <p>5.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.</p> <p>6.1. Practica o método científico, sendo ordenado, organizado e sistemático.</p> <p>6.2. Planifica o proceso de traballo con preguntas adecuadas: que quero pescudar?, que teño?, que busco?, como o podo facer?, non me equivoquei ao facelo?, a solución é adecuada?</p> <p>7.1. Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez, valorando os pros e os contras do seu uso.</p> <p>8.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.</p> <p>9.1. Desenvolve e mostra actitudes adecuadas para o traballo en Matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade e aceptación da crítica razoada.</p>
--	--	---

<p>12. 13. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. Integración das Tecnoloxías da Información e a Comunicación no proceso de aprendizaxe.</p>	<p>10. Superar bloqueos e inseguridades ante a resolución de situacións descoñecidas.</p> <p>11. Reflexionar sobre as decisións tomadas, aprendendo para situacións similares futuras.</p> <p>12. Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe, buscando, analizando e seleccionando información relevante en Internet ou noutras fontes, elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións dos mesmos.</p> <p>13. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo, para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.</p>	<p>9.2. Plántexase a resolución de retos e problemas coa precisión, esmero e interese adecuados ao seu nivel educativo e á dificultade da situación.</p> <p>9.3. Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias adecuadas para cada caso.</p> <p>9.4. Habitúase á formulación de preguntas e á procura de respostas adecuadas, tanto no estudo dos conceptos como na resolución de problemas.</p> <p>9.5. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraexemplos) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.</p> <p>10.1. Toma decisións nos procesos de resolución de problemas valorando as consecuencias das mesmas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.</p> <p>11.1. Reflexiona sobre os problemas resolto e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares, etc.</p> <p>12.1. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas.</p> <p>12.2. Utiliza a calculadora para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas.</p> <p>13.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son,...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante.</p>
--	--	---

PRIMEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: 1, 2, 3, 4
<p>Contidos</p> <p>Bloque 2. Números e álgebra.</p> <p>1. 2. Números naturais e decimais. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. Nome e graffía dos números de máis de seis cifras. Equivalencias entre os elementos do Sistema de Numeración Decimal: unidades, decenas, centenas, etc. O Sistema de Numeración Decimal: valor posicional das cifras. O número decimal: décimas e centésimas. Os números decimais: valor de posición. Redondeo de números decimais ás décima, centésima ou milésima máis próxima. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. Estimación de resultados. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e milleiros. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo.</p> <p>3. 4. 5. 6. Operacións: Operacións con números naturais: adición, subtracción, multiplicación e división.</p>	<p>Criterios de avaliación</p> <p>1. Ler, escribir e ordenar, utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (naturais e decimais ata as centésimas).</p> <p>2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.</p> <p>3. Realizar operacións e cálculos numéricos sinxelos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia</p>	<p>Estándares de aprendizaxe</p> <p>1.1. Le e escribe números naturais e decimais aplicando o coñecemento.</p> <p>2.1. Utiliza os números ordinais en contextos reais.</p> <p>2.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais de máis de seis cifras, enteiros e decimais ata as centésimas, as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.</p> <p>2.3. Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.</p> <p>2.4. Ordena números naturais, enteiros e decimais básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros.</p> <p>3.1. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.</p>

<p>A multiplicación como suma de sumandos iguais e viceversa. As táboas de multiplicar. Potencia como produto de factores iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10. Identificación e uso dos termos propios da división. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. Operacións con números decimais.</p>	<p>implícita ás propiedades das operacións, en situacións de resolución de problemas.</p> <p>4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se ha de realizar (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora).</p> <p>5. Utilizar os números naturais e decimais, sinxelos para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.</p> <p>6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía das operacións, aplicando as propiedades das mesmas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se debe de realizar (algoritmos escritos, cálculo mental, tanteo, estimación, calculadora), decidindo sobre o uso máis adecuado.</p>	<p>4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10. 4.2. Ordena conxuntos de números de distinto tipo.</p> <p>5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións. 5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e a resolución de problemas. 5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias</p> <p>6.1. Realiza operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. 6.2. Identifica e usa os termos propios da multiplicación e da división. 6.3. Resolve problemas utilizando a multiplicación para realizar recontos, en disposicións rectangulares nos que intervén a lei do produto. 6.4. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10. 6.5. Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas. 6.7. Realiza operacións con números decimais. 6.8. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese. 6.9. Realiza operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluídos o cálculo mental e a calculadora, facendo referencia ás propiedades das operacións, resolvendo problemas da vida cotiá.</p>
--	---	--

<p>8. 9. Resolución de problemas da vida cotiá. Cálculo: Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. Automatización dos algoritmos. Descomposición, de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa. Descomposición de números naturais atendendo ao valor posicional das súas cifras. Construción de series ascendentes e descendentes. Construción e memorización das táboas de multiplicar. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. Obtención de todos os divisores de calquera número menor que 100. Descomposición de números decimais atendendo ao valor posicional das súas cifras. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. Utilización da calculadora.</p>	<p>8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.</p> <p>9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as Matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>8.1. Utiliza e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás. 8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores que un millón, atendendo ao valor posicional das súas cifras. 8.3. Constrúe series numéricas, ascendentes e descendentes, de cadencias 0,25 / 0,5 / 0,75 / 25 / 50 / 75 / 100 / 250 / 1000 / 5000, partindo dun número apropiado. 8.4. Descompón números naturais atendendo ao valor posicional das súas cifras. 8.5. Utiliza as táboas de multiplicar para identificar múltiplos e divisores e para realizar cálculo mental. 8.6. Calcula os primeiros múltiplos dun número dado. 8.7. Calcula todos os divisores de calquera número menor que 100. 8.8. Descompón números decimais atendendo ao valor posicional das súas cifras. 8.10. Elabora e usa estratexias de cálculo mental. 8.11. Estima e redondea o resultado dun cálculo sinxelo valorando a resposta. 8.12. Usa a calculadora aplicando as regras do seu funcionamento, investigado e resolvendo problemas. 9.1. Resolve problemas combinados cuxa resolución requira realizar varias operacións que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraexemplos), creando conxecturas,</p>
--	---	--

<p>10. Sistema monetario. Utilización do sistema monetario aplicando equivalencias, operacións e cambios.</p>	<p>10. Coñecer, transformar, comparar, ordenar e utilizar as unidades do sistema monetario, explicando oralmente e por escrito, o proceso seguido.</p>	<p>construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización. 9.2. Reflexiona sobre o proceso aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, buscando outras formas de resolvelos. 9.3. Usa a calculadora para resolver problemas e para comprobar resultados tendo en conta as normas do seu funcionamento. 10.1. . Utiliza en contextos reais as equivalencias, operacións e cambios do sistema monetario.</p>
---	--	---

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: 6, 7, 8, 9, 10
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 2. Números e álgebra.</p> <p>1.2.3. Concepto de fracción como relación entre as partes e o todo.</p> <p>Fraccións propias e impropias.</p> <p>Número mixto.</p> <p>Representación gráfica.</p> <p>Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador.</p> <p>Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.</p> <p>Operacións con fraccións.</p>	<p>1.Ler, escribir e ordenar, utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números fraccións.</p> <p>2. Interpretar diferentes fraccións segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.</p> <p>3. Realizar operacións e cálculos numéricos sinxelos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situacións de resolución de problemas.</p>	<p>1.1. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números fraccións utilizando razoamentos apropiados.</p> <p>2.1. Ordena números fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros.</p> <p>3.2. Reduce dous ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.</p> <p>3.2. Ordena fraccións aplicando a relación entre fracción e número decimal.</p> <p>3.3.Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador e calcula o produto dunha fracción por un número.</p>

<p>4.5. Porcentaxes e proporcionalidade: Expresión de partes utilizando porcentaxes. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. Aumentos e diminucións porcentuais. Proporcionalidade directa. A Regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade. Números positivos e negativos.</p> <p>6. 7. Resolución de problemas da vida cotiá. Cálculo de tantos por cento en situacións reais. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. Utilización da calculadora.</p>	<p>4. Iniciarse no uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.</p> <p>5. Utilizar os números enteiros, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.</p> <p>6. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.</p> <p>7. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as Matemáticas e valorando a</p>	<p>4.1. Calcula porcentaxes dunha cantidade aplicando o operador decimal ou fraccionario correspondente.</p> <p>4.2. Utiliza as porcentaxes para expresar partes.</p> <p>4.3. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.</p> <p>4.4. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.</p> <p>4.5. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.</p> <p>4.6. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación exposta, o proceso seguido e as solucións obtidas.</p> <p>5.1. Operar cos números coñecendo a xerarquía das operacións.</p> <p>5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e a resolución de problemas.</p> <p>5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias</p> <p>6.1. Calcula tantos por cento en situacións reais.</p> <p>6.2. Elabora e usa estratexias de cálculo mental.</p> <p>6.3. Estima e redondea o resultado dun cálculo sinxelo valorando a resposta.</p> <p>6.4. Usa a calculadora aplicando as regras do seu funcionamento, investigado e resolvendo problemas.</p>
---	---	--

<p>Bloque 3. Medidas. 1. Unidades de información: byte, kilobyte (Kb), megabyte (Mb), gigabyte (Gb).</p> <p>Bloque 4. Xeometría.</p>	<p>utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p> <p>1. Coñecer, transformar, comparar, ordenar e utilizar as unidades de medida da información, explicando oralmente e por escrito, o proceso seguido.</p> <p>2. Resolver problemas, utilizando e transformando as unidades de medida de volumes, elixindo a unidade máis adecuada, explicando o significado dos datos, a situación exposta, o proceso seguido e as solucións obtidas</p>	<p>7.1. Resolve problemas combinados cuxa resolución requira realizar varias operacións que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.</p> <p>7.2. Reflexiona sobre o proceso aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, buscando outras formas de resolvelos.</p> <p>7.3. Usa a calculadora para resolver problemas e para comprobar resultados tendo en conta as normas do seu funcionamento.</p> <p>1.1. Utiliza en contextos reais as unidades de información: byte, kilobyte (Kb), megabyte (Mb), gigabyte (Gb) e Terabyte (Tb).</p> <p>2.1. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.</p> <p>2.2. Resolve problemas de medidas, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraexemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.</p>
--	---	--

<p>1. 2. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas. Formas espaciais: elementos, relacións e clasificación.</p>	<p>1. Recoñecer os eixos de coordenadas no plano. Representar pares ordenados nun sistema cartesiano.</p> <p>2. Interpretar unha representación espacial realizada a partir dun sistema de referencia e de obxectos ou situacións próximas.</p>	<p>2.3. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas de medidas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propondo outras formas de resolvelo.</p> <p>1.1. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas cartesianas. 1.2. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.</p> <p>2.1. Interpreta unha representación espacial (esbozo dun itinerario, planos de casas e maquetas) realizada a partir dun sistema de referencia e de obxectos ou situacións próximas.</p>
--	---	--

TERCEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: 11,12, 13,14, 15
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
Bloque 3. Medidas. 1. 2. Unidades de volume no Sistema Métrico Decimal. Realización de medicións de volume. Medida de volumes en forma complexa e incompleja. Resolución de problemas de medida de volumes referidos a situacións da vida diaria.	1. Coñecer, transformar, comparar, ordenar e utilizar as unidades de medida de volumes, explicando oralmente e por escrito, o proceso seguido.	1.1 Identifica as unidades de volume do Sistema Métrico Decimal para a súa aplicación na resolución de problemas. 1.2. Realiza operacións con medidas de volume dando o resultado na unidade determinada de antemán. 1.3. Establece equivalencias entre as medidas de capacidade e volume. 1.4. Transforma medidas e expresa en forma complexa e incompleja a medición dun volume. 1.5. Realiza transformacións entre as medidas de volume e as de capacidade establecendo as súas equivalencias. 1.6. Realiza estimacións de volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a

	<p>2. Resolver problemas, utilizando e transformando as unidades de medida de volumes, elixindo a unidade máis adecuada, explicando o significado dos datos, a situación plantexada, o proceso seguido e as solucións obtidas.</p>	<p>unidade e os instrumentos máis adecuados para medir explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.</p> <p>1.7. Compara volumes de corpos no espazo establecendo a relación entre as diferentes unidades empregadas.</p> <p>2.1. Explica de forma oral y por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedimentos realizados.</p> <p>2.2. Resolve problemas de medidas, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraexemplos), creando conxecturas, construindo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.</p> <p>2.3. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas de medidas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, proponiendo outras formas de resolverlo.</p> <p>3.1. Observa, manipula, recoñece, identifica, describe e debuxa, poliedros, prismas e pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas.</p> <p>3.2. Observa, manipula, recoñece, identifica, describe e debuxa, corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.</p> <p>3.3. Utiliza instrumentos de debuxo e medios tecnolóxicos para a construción e exploración de formas xeométricas.</p> <p>4.1. Calcula perímetro e área de prismas e pirámides aplicando fórmulas.</p>
--	--	---

<p>Bloque 4. Xeometría.</p> <p>1. Corpos xeométricos: elementos, relacións e clasificación. Poliedros. Elementos básicos: vértices, caras e arestas. Tipos de poliedros. Corpos redondos: cono, cilindro e esfera.</p> <p>2. Cálculo de áreas e volumes de: prisma, pirámide, cilindro e cono.</p>	<p>1. Recoñecer, describir os elementos básicos, clasificar segundo diversos criterios e reproducir corpos xeométricos aplicando os coñecementos á comprensión e interpretación da contorna.</p> <p>2. Memorizar e utilizar as expresións matemáticas para calcular áreas e volumes.</p> <p>3. Iniciarse no concepto de simetría en figuras regulares.</p>	<p>4.2. Calcula o volume do prisma, pirámide, cilindro e cono utilizando as fórmulas</p> <p>5.1. Traza unha figura plana simétrica doutro respecto dun eixo.</p> <p>6.1. Resolve problemas xeométricos, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construindo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.</p> <p>6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas xeométricos: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propondo outras formas de resolvelo</p> <p>6.3. Utiliza a terminoloxía propia dos contidos xeométricos traballados, para comprender e emitir información e na resolución de problemas.</p> <p>1.1. Observa, manipula, recoñece, identifica, describe e debuxa, poliedros, prismas e pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas.</p> <p>1.2. Observa, manipula, recoñece, identifica, describe e debuxa, corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.</p> <p>1.3. Utiliza instrumentos de debuxo e medios tecnolóxicos para a construción e exploración de formas xeométricos.</p> <p>2.1. Calcula perímetro e área de prismas e pirámides aplicando fórmulas.</p>
---	--	---

<p>3. 4. Regularidades e simetrías. Sistema sexaxesimal.</p> <p>Bloque 5. Estatística e probabilidade. 1.2. Gráficos e parámetros estatísticos. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos. Construción de táboas de frecuencias. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética e a moda. Interpretación de gráficos sinxelos: diagramas de barras, poligonales e sectoriais. Análise das informacións que se presentan mediante gráficos estatísticos.</p> <p>3. 4. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.</p>	<p>4. Identificar e resolver problemas da vida diaria, conectando a realidade e os conceptos xeométricos, reflexionando sobre o procedemento aplicado para a súa resolución.</p> <p>1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información</p> <p>2. Realizar, ler e interpretar. representacións gráficas dun conxunto de datos relativos á contorna inmediata.</p> <p>3. Observar, facer estimacións e constatar que hai sucesos imposibles, posibles ou seguros, ou que se repiten.</p>	<p>2.2. Calcula o volume do prisma, pirámide, cilindro e cono utilizando as fórmulas</p> <p>3.1. Traza unha figura plana simétrica doutro respecto dun eixo.</p> <p>4.1. Resolve problemas xeométricos, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.</p> <p>4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas xeométricos: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propondo outras formas de resolvelo.</p> <p>4.3. Utiliza a terminoloxía propia dos contidos xeométricos traballados, para comprender e emitir información e na resolución de problemas.</p> <p>1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.</p> <p>1.2. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos, de situacións da súa contorna, construíndo táboas de frecuencias absolutas.</p> <p>2.1. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares, as medidas de centralización: a media aritmética, e a moda.</p> <p>2.2. Interpreta e realiza gráficos sinxelos: diagramas de barras, poligonales e sectoriais, con datos obtidos de situacións da súa contorna próxima.</p>
---	---	---

<p>Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.</p>	<p>4. Identificar, e resolver problemas da vida diaria, conectando a realidade e os conceptos estatísticos e de probabilidade, valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>2.3. Analiza as informacións que se presentan mediante gráficos estatísticos.</p> <p>3.1. Iníciase de forma intuitiva no cálculo da probabilidade dun suceso aleatorio en situacións realizadas polo mesmo.</p> <p>3.2. Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, lotaría....)</p> <p>3.3. Interpreta e utiliza táboas de dobre entrada e diagramas de Venn para resolver problemas.</p> <p>4.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos de estatística e probabilidade.</p> <p>4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propondo outras formas de resolvelo.</p>
---	--	---

4. Criterios de promoción de Sexto Curso

**Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN
LINGÜÍSTICA 6.º Educación Primaria**

MAT	Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos da realidade.
MAT	Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema).
MAT	Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados no tratamento de magnitudes e medidas.
MAT	Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros,...
MAT	Identifica e nomea polígonos atendendo ao número de lados.
MAT	Comprende e describe situacións xeométricas da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidad, escala, simetría, perímetro, superficie).
MAT	Interpreta e describe situacións, mensaxes e feitos da vida diaria utilizando o vocabulario xeométrico adecuado: indica unha dirección, explica un percorrido, oriéntase no espazo.
MAT	Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos, elixindo a unidade e os instrumentos máis adecuados para medir e expresar unha medida e explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.
MAT	Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis adecuadas, explicando oralmente e por escrito, o proceso seguido.

**Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS
BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA
6.º Educación Primaria**

MAT	Utiliza estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas.
MAT	Realiza estimacións e elabora conxecturas sobre os resultados dos problemas a resolver, contrastando a súa validez e valorando a súa utilidade e eficacia.
MAT	Identifica e interpreta datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da vida cotiá (facturas, folletos publicitarios, rebaixas,...).
MAT	Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.
MAT	Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis atopados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen

MAT	Profunda en problemas unha vez resoltos, analizando a coherencia da solución e buscando outras formas de resolvelos.
MAT	Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expondo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.
MAT	Practica o método científico, sendo ordenado, organizado e sistemático.
MAT	Planifica o proceso de traballo con preguntas adecuadas: que quero pescudar?, que teño?, que busco?, como o podo facer?, non me equivoquei ao facelo?, a solución é adecuada?, como se pode comprobar?...
MAT	Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez, valorando os proles e os contras do seu uso.
MAT	Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.
MAT	Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias adecuadas para cada caso.
MAT	Expón preguntas precisas e formuladas con corrección na procura de respostas adecuadas, tanto no estudo dos conceptos como na resolución de problemas.
MAT	Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.
MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas valorando as consecuencias das mesmas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.
MAT	Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, mapa conceptual,...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica adecuada e compartíndoo cos seus compañeiros.
MAT	Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.
MAT	Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións, decimais até as milésimas e enteiros), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Utiliza os números ordinales en contextos reais.
MAT	Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais até as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e considerando tanto o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras
MAT	Ordena números enteiros, decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros.
MAT	Utiliza os números negativos en contextos reais.
MAT	Reduce dous ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.
MAT	Redondea mentalmente números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima en situacións de resolución de problemas cotiáns.
MAT	Ordena fraccións aplicando a relación entre fracción e número decimal
MAT	Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.
MAT	Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos como operadores na interpretación e a resolución de problemas.

MAT	Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.
MAT	Realiza operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división.
MAT	Identifica e usa os termos propios da multiplicación e de división.
MAT	Resolve problemas utilizando a multiplicación para realizar recontos, en disposicións rectangulares nos que intervéñ a lei do produto.
MAT	Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.
MAT	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.
MAT	Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.
MAT	Realiza operacións con números decimais.
MAT	Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.
MAT	Calcula porcentaxes dunha cantidade.
MAT	Utiliza as porcentaxes para expresar partes.
MAT	Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.
MAT	Calcula aumentos e diminucións porcentuais.
MAT	Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.
MAT	Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación exposta, o proceso seguido e as solucións obtidas,
MAT	Descompón de forma aditiva e de forma aditiva- multiplicativa, números menores dun millón, atendendo ao valor posicional das súas cifras.
MAT	Constrúe series numéricas, ascendentes e descendentes, de cadencias 2, 10, 100 a partir de calquera número e de cadencias 5, 25 e 50 a partir de múltiplos de 5, 25 e 50.
MAT	Descompón números naturais atendendo ao valor posicional das súas cifras.
MAT	Identifica múltiplos e divisores, utilizando as táboas de multiplicar.
MAT	Calcula os primeiros múltiplos dun número dado.
MAT	Calcula todos os divisores de calquera número menor que 100.

MAT	Calcula o m.c.m. e o m.c.d.
MAT	Descompón números decimais atendendo ao valor posicional das súas cifras.
MAT	Calcula tantos por cento en situacións reais.
MAT	Estima e redondea o resultado dun cálculo valorando a resposta.
MAT	Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e

	a conveniencia da súa utilización.
MAT	Identifica as unidades do Sistema Métrico Decimal: lonxitude, capacidade, peso/masa, superficie e volume.
MAT	Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos, elixindo a unidade e os instrumentos máis adecuados para medir e expresar unha medida e explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada
MAT	Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis adecuada para a expresión dunha medida
MAT	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.
MAT	Expresa en forma simple a medición de lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.
MAT	Compara e ordena de medidas dunha mesma magnitude
MAT	Compara superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.
MAT	Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.
MAT	Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis adecuadas, explicando oralmente e por escrito, o proceso seguido
MAT	Coñece e utiliza as unidades de medida do tempo e as súas relacións: segundo, minuto, hora, día, semana e ano
MAT	Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.
MAT	Le en reloxos analóxicos e dixitais.
MAT	Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións.
MAT	Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura.
MAT	Mide ángulos usando instrumentos convencionais.
MAT	Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.
MAT	Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situacións reais como figuradas.
MAT	Calcula múltiplos e submúltiplos do euro.
MAT	Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construindo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización
MAT	Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.
MAT	Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice,...
MAT	Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.
MAT	Identifica en situacións moi sinxelas a simetría de tipo axial e especular.
MAT	Traza unha figura plana simétrica doutro respecto dun eixo.

MAT	Realiza ampliacións e reducións.
MAT	Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e os seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos.
MAT	Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado, triángulo.
MAT	Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados.
MAT	Identifica e diferencia os elementos básicos de circunferencia e círculo: centro, radio, diámetro, corda, arco, segmento, sector circular, tangente, secante.
MAT	Calcula a lonxitude e a circunferencia e a área do círculo.
MAT	Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras
MAT	Recoñece e identifica, poliedros, prismas, pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas.
MAT	Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.
MAT	Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.
MAT	Recolle e rexistra datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.
MAT	Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos, de situacións da súa contorna, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.
MAT	Aplica de forma intuitiva a situacións familiares os conceptos de media aritmética, rango, frecuencia e moda.
MAT	Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonales e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.
MAT	Realiza análise crítica argumentado sobre as informacións que se presentan mediante gráficos estatísticos.
MAT	Identifica situacións de carácter aleatorio.
MAT	Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, lotaría,...).
MAT	Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios de estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as consecuencias das mesmas e a conveniencia da súa utilización.
MAT	Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos da realidade.
MAT	Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema).
MAT	Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros,...
MAT	Identifica e nomea polígonos atendendo ao número de lados,
MAT	Comprende e describe situacións xeométricas da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidad, escala, simetría, perímetro, superficie).

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIXITAL

6.º Educación Primaria

MAT	Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas
MAT	Utiliza a calculadora para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas
MAT	Usa a calculadora aplicando as regras do seu funcionamento, para investigar e resolver problemas.
MAT	Utiliza instrumentos de debuxo e aplicacións informáticas para a construción e exploración de formas xeométricas da súa contorna.
MAT	Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, mapa conceptual, ...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica adecuada e compartíndoo cos seus compañeiros.

Perfil Competencia: COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

6.º Educación Primaria

MAT	Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución, etc.
MAT	Exponse novos problemas, a partir de uno resolto variando os datos, propondo novas preguntas, conectándoo coa realidade, buscando outros contextos, etc.
MAT	Desenvolve e mostra actitudes adecuadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade, aceptación da crítica razoada, estratexias persoais de autocorrección e espírito de superación.
MAT	Exponse a resolución de retos e problemas coa precisión, esmero e interese adecuados ao nivel educativo e á dificultade da situación superando bloqueos e inseguridades ante situacións descoñecidas
MAT	Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas craves, aprendendo para situacións futuras similares, etc.
MAT	Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.
MAT	Utiliza e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división en distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.
MAT	Constrúe e memoriza as táboas de multiplicar, utilizándoas para realizar cálculo mental.
MAT	Elabora e usa estratexias de cálculo mental.
MAT	Reflexiona sobre o proceso aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, buscando outras formas de resolvelos.
MAT	Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, buscando outras formas de resolvelo
MAT	Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.
MAT	Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propondo outras formas de resolvelo.
MAT	Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas de estatística e probabilidade revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propondo outras formas de resolvelo
MAT	Utiliza estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas.
MAT	Practica o método científico, sendo ordenado, organizado e sistemático.
MAT	Planifica o proceso de traballo con preguntas adecuadas: que quero pescudar?, que teño?, que busco?, como o podo facer?, non me equivoquei ao facelo?, a solución é adecuada?, como se pode comprobar?...
MAT	Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias adecuadas para cada caso.
MAT	Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraejemplos) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.
MAT	Utiliza instrumentos de debuxo e aplicacións informáticas para a construción e exploración de formas xeométricas da súa contorna.

MAT	Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras.
MAT	Realiza análise crítica argumentado sobre as informacións que se presentan mediante gráficos estatísticos.

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

6.º Educación Primaria

MAT	Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, mapa conceptual, ...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica adecuada e compartíndoo cos seus compañeiros.
MAT	Exponse novos problemas, a partir de uno resolto variando os datos, propondo novas preguntas, conectándoo coa realidade, buscando outros contextos, etc.
MAT	Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expondo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.
MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas valorando as consecuencias das mesmas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.

Perfil Competencia: COMPETENCIA CONCIENCIA E EXPRESIÓN

CULTURAL 6.º Educación Primaria

MAT	Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.
-----	---

Procedementos e instrumentos de avaliación

	Procedementos			
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
In st ru m en to s	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno de clase do alumno. • Arquivo individua. • Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabes, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e grupales. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Entrevistas. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listas de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Persoal de avaliación. • Autoavaliación.

Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias do alumno/a de Sexto Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo, segundo a seguinte proposta:

	<i>Criterios</i>
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por finalizado. • Valoración entre o traballo en clase e en casa. • Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo investido e do tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía legible. • Tempo de realización. • Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do computador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta...).	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento.

	<ul style="list-style-type: none"> • Esfuerzo. • Interese.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo.
6. Arquivo de traballo individual.	<ul style="list-style-type: none"> • Grao de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo. • Presentación clara e ordenada. • Actualizado. • Razoamento da selección das producións que forman o dossier.

Metodoloxía

A área de Matemáticas pretende iniciar aos alumnos na capacidade de enfrentarse con éxito a situacións nas que interveñen os números e as súas relacións, permitindo obter información efectiva, directamente ou mediante a comparación, a estimación e o cálculo mental ou escrito.

O ensino desta área debe ser sobre todo experimental. Os contidos de aprendizaxe deben tomar como referencia o que resulta familiar e próximo e deben abordarse en contextos de resolución de problemas e de contraste de puntos de vista. As Matemáticas deben aprenderse en contextos funcionais relacionados coa vida diaria, para adquirir progresivamente coñecementos máis complexos a partir das experiencias e os coñecementos previos.

A resolución de problemas debe ser un dos eixos principais da actividade matemática, á vez que fonte e soporte principal da aprendizaxe, debido á gran cantidade de capacidades básicas necesarias para a súa resolución e á importancia do seu desenvolvemento. Así pois, a resolución de problemas convértese no eixo vertebrador de todos a contidos da área, ao abordalos de forma relacionada e cíclica.

A **integración das competencias e intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e pór en práctica estratexias didácticas que consideran as diferentes posibilidades de adquisición do alumnado.

Os alumnos, a través destes proxectos, poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo, a selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que se van a utilizar, e en relación coa elaboración e presentación do proxecto, a súa corrección e, finalmente, a exposición, todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo que permite desenvolver a capacidade de debate, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as ideas propias, sen esquecer a súa responsabilidade e a do equipo.

O **uso do TIC** é un elemento que favorece a construción de aprendizaxes con sentido, xa que nos permite motivar ao alumno, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, facilitar a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de síntese e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que expoñen:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumnado de Sexto Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida diaria, conectando coa adquisición das competencias propias da materia.

- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias básicas e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en proxectos , **tarefas integradas**, uso do TIC e actividades e experiencias que traballan contidos fundamentais. Están secuenciados por niveis de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilitan a adquisición de competencias a todos os alumnos.

Ensino non presencial

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- . Os centros educativos traballarán preferentemente a través da aula virtual do centro, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas e seguindo a avaliación continua.
- . A avaliación continua centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- . Desenvolveranse actividades dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.

- . Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.

. Establecerase un **procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos. Edixgal , Abalar ...

Ensinanzas transversais de Sexto Curso *Educación moral*

Desenvolver a autonomía persoal, así como as posibilidades de tomar iniciativas e de establecer relacións afectivas, nas actividades habituais e nas relacións en grupo.

Educación cívica

Participar nas actividades de grupo aceptando e respectando as normas que democraticamente se establezan na planificación e realización de actividades: resolución de problemas, de cálculos...

Educación para a paz

Desenvolver actitudes de respecto e colaboración cos demais.
Fomentar a confianza nas propias capacidades.

Educación para a saúde

Elaborar gráficos estatísticos sobre hábitos de hixiene, consumo de alimentos...

Educación para a igualdade entre sexos

Analizar unha dieta equilibrada.

Educación ambiental

Colaborar activamente na resolución de problemas ambientais da contorna.

Educación do consumidor

Confeccionar enquisas e gráficos estatísticos sobre hábitos de consumo.
Aplicar o cálculo de tantos por cento aos prezos de rebaixas para comparar co prezo inicial.

Educación viaria

Confeccionar e interpretar planos, mapas e maquetas realizados a escala.

Atención á diversidade

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** Preséntanse os contidos nucleares da unidade didáctica de forma máis pautada, con maior apoio gráfico e seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos.
- **PROFUNDIZACIÓN:** Conteñen fichas fotocopiables con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo, etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización, etc.
- **PLANS INDIVIDUAIS:** Van dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación intelectual).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** Posibilitan que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Por exemplo, o grupo-clase pode estar a traballar o xénero masculino e feminino, mentres que varios alumnos poden estar a reforzar os artigos *o/a*, e simultaneamente outro pode estar a traballar a un nivel máis básico a comprensión dun texto. Deste xeito, nunha mesma clase é posible traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno.
- **ENSINO TUTORADA.**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

Estratexias para incorporar o TIC na aula

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Enlaces a Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.
<i>Libro Dixital Interactivo</i>	• Libro proyectable que incorpora elementos de interactividade: actividades, enlaces, animacións, etc.
<i>CDI</i>	• Caderno dixital con recursos interactivos

Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Lectura do libro de texto.
- Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

Lingua Estranxeira: Inglés

**PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
2022-2023**

PROGRAMACIÓN INGLÉS SEXTO PRIMARIA 2020-2021

1.-Obxectivos en clave de Competencias

- Describir obxectos e persoas. (CCL CSC CCEC CAA CSIEE)
- Expresar emocións e percepcións dos sentidos.(CCL CSC CAA CSIEE)
- Comparar o presente simple para rutinas diarias co presente continuo para falar de agora (CCL CAA CSIEE)
- escoitar, entender e cantar unha canción (CCL CCEC CAA CSIEE)
- Identificar e dicir vocabulario relacionado co tempo libre e escribilo correctamente en contexto (CCL CMCT CAA CSIEE)
- Tarefa final: organizar un campamento por grupos, e facer unha presentación oral do mesmo. (CCL, CSC CAA, CSIEE)
- Ler, escoitar e escribir sobre animais e conservacionismo (CCL CMCT CD CSC CCEC CAA) • Usar internet para coñecer animais en perigo de extinción (CMCT CD CSC CAA CSIEE)
- Describir animais empregando adexctivos comparativos e superlativos. (CCL CMCT, CAA)
- Tarefa final: Facer un poster por grupos sobre animais de diferentes ecosistemas. (CCL, CMCT, CD, CSC, CAA, CSIEE)
- Identificar e clasificar lugares da cidade segundo a súa utilidade. (CCL CMCT CAA CSIEE)
- Entender e extraer información dun email sobre lugares. (CCL CMCT CD CAA CSIEE)
- Identificar como usar e formar o pasado simple dos verbos, incluídos os irregulares. (CCL CAA)

- Escribir o seu propio email sobre lugares onde estiveron a semana pasada (CCL CCEC CAA CSIEE)
- Dar indicacións para chegar a un lugar determinado. (CCL, CSC, CAA, CSIEE)
- Tarefa final: inventar unha cidade e describila empregando there is/are + nomes contables e non contables (CCL CCEC, CAA, CSIEE)
- Identificar e dicir tipos de programas de televisión (CCL, CD, CMCT CCEC, CSC CSIEE)
- Ler, extraer información e escribir unha enquisa auténtica sobre programas de televisión (CCL CMCT CD CCEC CAA CSIEE)
- Ler, escoitar, falar e escribir sobre as súas series e películas favoritas(CCL CMCT CD CAA CSIEE)
- Identificar o nome de diferentes instrumentos musicais. (CCL, CCEC)
- Tarefa final: escenificar unha parte dunha película. (CCL, CD, CCEC, CAA, CSIEE)
- Escribir a descrición da comida que está/non está na súa neveira ou despensa e dicir o que comen na súa casa en pasado(CCL CMCT CCEC CAA CSIEE)
- Ler, escoitar e escribir sobre comidas do mundo (CCL CMCT CD CAA CSIEE)
- Entender e extraer información sobre unha descrición de comida da cociña (CCL CMCT CD CSC CCEC CAA CSIEE)
- Practicar o inglés cotián escoitando e representando un diálogo sobre ver programas de cociña (CCL CMCT CSC CCEC CAA CSIEE)
- Escribir unha receita de cociña. (CCL, CCEC, CAA, CSIEE)

- Tarefa final: Practicar o inglés cotián escoitando e representando un diálogo sobre pedir comida nun restaurante (CCL CMCT CSC CCEC CAA CSIEE)
- Describir unhas vacacións nunha postal. (CCL, CCEC, CAA, CSIEE)
- Expresar plans e predicións empregando o futuro con going to e will. (CCL, CAA, CSIEE)
- Falar sobre os seus plans preferidos nas vacacións e lugares que lles gustaría visitar. (CCL, CCEC, CSIEE)
- Tarefa final: planificación dunha viaxe por parellas. (CCL, CD, CMCT, CCEC, CAA, CSIEE)
- Expresar frases condicionais. (CCL, CAA)
- Identificar elementos relacionados coa reciclaxe e o aforro enerxético. (CCL, CMCT, CSC)
- Describir e propoñer formas de contribuir ao medioambiente. (CCL, CMCT, CSC, CSIEE)
- escoitar un texto sinxelo e debatir sobre o mesmo. (CCL, CD, CAA, CSC, CSIEE)
- Tarefa final: facer unha presentación multimedia sobre propostas de mellora na súa cidade para axudar ao planeta. (CCL, CD, CMCT, CSC, CAA, CSIEE)
- Ler, extraer información e escribir un anuncio auténtico para unha tenda de roupa (CCL CMCT CD CCEC CAA CSIEE)
- Entender e extraer información dunha carta sobre a roupa que adoita levar alguén e a que leva hoxe (CCL CD CAA CSIEE)

- Clasificar e identificar roupa/accesorios coa súa estación correspondente (CCL CMCT CAA CSIEE)
- Ler, escoitar e escribir sobre materiais empregados polos astronautas(CCL CMCT CD CAA CSIEE)
- Identificar elementos relacionados co universo (CCL, CD, CMCT)
- Expresión de normas mediante o uso de verbos modais. (CCL, CSC, CSIEE)
- Tarefa final: Practicar o inglés cotián escoitando e representando un diálogo sobre comprar roupa nunha tenda (CCL CMCT CSC CCEC CAA CSIEE)

2.-Competencias clave do currículo:

- 1.º Comunicación lingüística (CCL).
- 2.º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- 3.º Competencia dixital (CD).
- 4.º Aprender a aprender (CAA).
- 5.º Competencias sociais e cívicas (CSC).
- 6.º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- 7.º Conciencia e expresións culturais (CCEC)

3.- Secuencia e temporización de contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliados ao longo do curso:

PRIMEIRO TRIMESTRE: UNIDADES 0, 1, 2. WELCOME, HALLOWEEN, CHRISTMAS			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>-Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan. - Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información. - Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas. 	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar o seu coñecemento do vocabulario relacionado cos meses, o transporte, os números e os lugares a través dunha canción. <p>Competencia dixital (CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade.
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza. 	<p>Competencias sociais e cívicas (CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demostrar habilidades

<p>a través de afirmacións, descricións físicas, sobre os sentidos e unha canción</p>	<p>adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas que participa que traten sobre temas familiares.</p> <p>- Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de</p>	<p>sociais para traballar en grupo para preguntar uns a outros cuestións persoais e sobre obxectos</p> <p>Aprender a aprender (CAA): -</p>
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de elementos relacionados coa informática. - Descrición de persoas e obxectos tendo en conta os sentidos - Descrición de obxectos</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.</p>	<p>ferramenta de traballo principal: o libro dixital.</p> <p>Sentido de iniciativa e</p>
<p>- Instrucións. - Expresión da existencia. - Expresión do tempo. - Petición de información.</p>			

<p>-Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Orde dos adxectivos: <i>(long) (straight) hair.</i></p> <p>-Descrición da aparencia física: <i>I've got/haven't got (glasses)</i></p> <p>-Sentidos: <i>What does it look/smell/feel like?</i> <i>It smells like an omelette.</i> <i>It looks scary.</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral.</p>		<p>espírito emprendedor (CSIEE):</p> <p>- Aplicar razoamento lóxico, pensamento crítico, iniciativa e técnicas de resolución de problemas para relacionar os vínculos e as fotografías coas unidades do libro.</p>
<p>-Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Linguaxe informática: <i>click on, e-mail address, icon, link, log on, password, URL.</i></p> <p>- Páxinas web: <i>cartoon generator, homework helper, music bytes, photo album, sound bytes, story library, videos, voice recorder.</i></p> <p>- Aparencia física: <i>blue eyes, freckles, glasses, pointed ears.</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		

<p>- Sentidos: <i>smell, look taste, sound, feel</i> - Adxectivos: <i>smooth, cute, spiky, round...</i></p>			
<p>-Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revisan a pronuncia do abecedario. - escoitan a canción. 	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos, e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		

<p>Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planifican as súas producións seguindo un modelo e utilizando o vocabulario e estruturas introducidos en cada lección. - Utilizan pistas visuais para os debates. 	<p>- Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese.</p> <p>- Desenvólvese en transaccións cotiáns.</p> <p>- Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e</p>	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar o seu coñecemento do vocabulario relacionado cos meses, o transporte, os números e os lugares a través dunha canción. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver e aplicar o pensamento matemático para
<p>-Aspectos socioculturais e</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e</p>		

<p>sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos adquiridos na unidade para preguntar e responder preguntas persoais e debater os temas do libro. - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar. 	<p>sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participa nunha entrevista. 	<p>crear un contrasinal.</p> <p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade . <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demostrar habilidades sociais para traballar en grupo para preguntar uns a outros cuestións persoais.
<p>- Funcións comunicativas: -</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición de elementos relacionados coa informática, actividades interactivas. - - Descrición de persoas e obxectos. - - Instrucións. - - Expresión da existencia. - Expresión do tempo. - Petición de información. 	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver destrezas de aprendizaxe familiarizándose coa súa ferramenta de traballo principal: o libro dixital. <p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar razoamento lóxico, pensamento crítico, iniciativa e

<p>-Estruturas sintácticodiscursivas: - Orde dos adxectivos: <i>(long) (straight) hair.</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros</p>		
<p>-Descrición da aparencia física: <i>I've got/haven't got (glasses)</i> -Sentidos: <i>What does it look/smell/feel like?</i> <i>It smells like an omelette.</i> <i>It looks scary.</i></p>	<p>elementais de maneira sistemática.</p>		<p>técnicas de resolución de problemas para relacionar os vínculos e as fotografías coas unidades do libro.</p>
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (produción): - Linguaxe informática: <i>click on, e-mail address, icon, link, log on, password, URL.</i> - Páxinas web: <i>cartoon generator, homework helper, music bytes, photo album, sound bytes, story library, videos, voice recorder.</i> - Aparencia física: <i>blue</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		

<p><i>eyes, freckles, glasses, pointed ears.</i></p> <p>- Sentidos: <i>smell, look taste, sound, feel</i> -</p> <p>Adxectivos: <i>smooth, cute, spiky, round...</i></p>			
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <p>- Revisan a pronuncia do abecedario. - Cantan a canción</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <p>- Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		

<p>- Estratexias de comprensión:</p> <p>- Observan as imaxes para facilitarles a comprensión dos textos.</p>	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Reforzar o seu coñecemento do vocabulario relacionado cos meses, o transporte, os</p>
---	--	---	---

	<p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas</p>	<p>outros servizos en lugares públicos.</p> <p>- Comprende</p>	<p>números e os lugares a través</p>
--	--	---	--------------------------------------

	máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto.	información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo. - Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares.	dunha canción.
- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: - Len textos con diferentes formatos e rexistros: vocabulario informático, preguntas e respostas, e instrucións.	- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.	- Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese. - Comprende o	(CMCT): - Desenvolver e aplicar o pensamento matemático para crear un contrasinal. (CD): - Traballar xuntos no contido da unidade. (CSC): - Demostrar habilidades

<p>- Funcións comunicativas: - Descrición de elementos relacionados coa informática. - Descrición de persoas. - Instrucións. - Expresión da existencia. - Expresión do tempo. - Petición de información.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento.</p>	<p>sociais para traballar en grupo para preguntar uns a outros cuestións persoais.</p> <p>(CCEC):</p> <p>- Desenvolver a súa imaxinación escribindo unha breve descrición do seu avatar.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Orde dos adxectivos: (<i>long</i>) (<i>straight</i>) <i>hair</i>. -Descrición da aparencia física: <i>I've got/haven't got (glasses)</i> -Sentidos: <i>What does it look/smell/feel like? It smells like an omelette. It looks scary.</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita.</p>		<p>(CAA):</p> <p>- Desenvolver destrezas de aprendizaxe familiarizándose coa súa ferramenta de traballo principal: o libro dixital.</p> <p>(CSIEE):</p> <p>- Aplicar razoamento lóxico, pensamento</p>
<p>- Léxico escrito de alta</p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado</p>		<p>crítico, iniciativa e técnicas de</p>

<p>frecuencia (recepción):</p> <p>- Linguaxe informática: <i>click on, e-mail address, icon, link, log on, password, URL.</i></p> <p>- Páxinas web: <i>cartoon generator, homework helper, music bytes, photo album, sound bytes, story library, videos, voice recorder.</i> -</p> <p>Aparencia física: <i>blue eyes, freckles, glasses, pointed ears.</i></p> <p>- Sentidos: <i>smell, look taste, sound, feel</i> -</p> <p>Adxectivos: <i>smooth, cute, spiky, round...</i></p>	<p>de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		<p>resolución de problemas para relacionar os vínculos e as fotografías coas unidades do libro.</p>
---	---	--	---

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		
--	---	--	--

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>-Estratexias de comprensión: - Toman contacto co vocabulario a través</p>	<p>- Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos</p>	<p>- Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre</p>	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p>

<p>das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación.</p>	<p>principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas</p>	<p>produtos que lle interesan. - Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información. - Entende o</p>	<p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado cos adxectivos de personalidade, a linguaxe corporal, as rutinas e a linguaxe para contar chistes. Competencia</p>
---	---	--	--

	para a comprensión do texto.	que se lle di en transaccións habituais sinxelas.	matemática e competencias clave en ciencia e tecnoloxía (CMCT):
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos a través dun blog, un vídeo cultural, unha canción e unha historia.</p>	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza.</p> <p>- Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas</p>	<p>- Aplicar principios matemáticos básicos para entender o concepto de diferentes expresións de tempo.</p> <p>Competencia dixital</p>

<p>- Funcións comunicativas: - Descrición da personalidade. - Descrición de rutinas. - Expresión de emocións. - Descrición de actividades. - Expresión da frecuencia. - Petición de información. - Narración de accións.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>que participa que traten sobre temas familiares.</p> <p>- Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.</p>	<p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>Competencias sociais e cívicas (CSC):</p> <p>- Demostrar habilidades para traballar en parella no contexto de tipos de personalidade.</p> <p>Conciencia e expresións culturais (CCEC): - Utilizar a súa imaxinación e creatividade para contar chistes e</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Estruturas: <i>to be: He's (bossy).</i></p> <p>- Presente continuo: <i>She's (lighting a fire).</i></p> <p>- Presente simple: <i>Does he...?/Do you...?</i></p> <p>- Question forms: <i>Why...? Because...</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral.</p>		

<p>- Frecuencia: <i>He (always) (does his homework).</i></p> <p>- Linguaxe funcional: <i>I don't get it. Do you know any more? I know a joke. Take down the tent. Light a fire.</i></p>			<p>inventar un personaxe de debuxos.</p> <p>.</p> <p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE):</p> <p>- Mostrar a súa iniciativa e aplicar pensamento lóxico para obter conclusións.</p>
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Adxectivos para describir a personalidade: <i>bossy, clumsy, friendly, funny, hardworking, kind, lazy, messy, serious, shy, tidy.</i></p> <p>- Verbos para as emocións: <i>blush, cry, frown, laugh, smile, stare, wink, yawn.</i></p> <p>- Sintagmas verbais: <i>do homework, organise, smile at (teachers), tell (stories), help, tidy up.</i></p> <p>- Adverbios de frecuencia: <i>always, sometimes, never.</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		

<p>-Palabras del campamento: tent, fire, compass..</p>			
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifican os patróns de acentuación en palabras de dúas e tres sílabas. - Escoitan unha canción 	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de Competencias clave
----------	-------------------------	---------------------------	-----------------------

<p>- Estratexias de produción:</p> <p>- Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>).</p>	<p>- Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese.</p> <p>- Desenvólvese en transaccións cotiás.</p> <p>- Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións.</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado cos adxectivos de personalidade, a linguaxe corporal, as rutinas e a linguaxe para contar chistes.</p> <p>(CMCT):</p> <p>-Aplicar principios matemáticos básicos para entender o concepto de diferentes expresións de tempo.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos adquiridos na unidade para preguntar e responder sobre a personalidade, contestar as preguntas sobre a historia, realizar un xogo de comunicación e describir a un personaxe ficticio seguindo unhas instrucións.</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>- Participa nunha entrevista.</p>	<p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade</p> <p>(CSC):</p> <p>- Demostrar habilidades para traballar en</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar. 			
<p>-Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición da personalidade. - Descrición de rutinas. - Expresión de emocións. - Descrición de actividades. - Expresión da frecuencia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos. 		<p>parella no contexto de tipos de personalidade.</p> <p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizar a súa imaxinación e creatividade para

<ul style="list-style-type: none"> - Petición de información. - Narración de acción. - Chistes. 			<p>aprendizaxe entendendo como completar unha táboa de observación.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: - Estruturas: <i>to be: He's (bossy).</i> - Presente continuo: <i>She's (lighting a fire).</i> - Presente 	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática. 		<p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mostrar a súa iniciativa e aplicar pensamento lóxico para obter conclusións.

<p>simple: <i>Does he... /Do you...?</i></p> <p>- Question forms: <i>Why...? Because...</i></p> <p>- Frecuencia: <i>He (always) (does his homework).</i></p> <p>- Linguaxe funcional: <i>I don't get it. Do you know any more? I know a joke. Take down the tent. Light a fire.</i></p>			
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Adxectivos para describir a personalidade: <i>bossy, clumsy, friendly, funny, hardworking, kind, lazy, messy, serious, shy, tidy.</i></p> <p>- Verbos para as emocións: <i>blush, cry, frown, laugh, smile, stare, wink, yawn.</i></p> <p>- Sintagmas verbais: <i>do homework, organise, smile at (teachers),</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		

<p><i>tell</i> (<i>stories</i>), <i>help</i>, <i>tidy up</i>. - Adverbios de frecuencia: <i>always</i>, <i>sometimes</i>, <i>never</i>. -Palabras del campamento: <i>tent</i>, <i>fire compass</i>..</p>			
--	--	--	--

<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: - Practican o acento das palabras de dúas e tres sílabas. - Cantan unha canción</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas. - Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>- Estratexias de comprensión: - Predín o contido da historia observando as imaxes. - Contestan as preguntas</p>	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos. - Coñecer e</p>	<p>- Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e</p>	<p>(CCL): - Familiarizarse co vocabulario relacionado cos adxectivos de personalidade, a linguaxe corporal, as rutinas e a linguaxe</p>

<p>do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completan actividades practicando o vocabulario novo introducido coa historia. - Len o texto en repetidas ocasións. 	<p>saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto.</p>	<p>outros servizos en lugares públicos.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo. - Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares. - Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese. - Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, 	<p>para contar chistes.</p> <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar principios matemáticos básicos para entender o concepto de diferentes expresións de tempo.
<ul style="list-style-type: none"> - Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: - Len textos con diferentes formatos e rexistros: unhas instrucións, un blog, un texto cultural, unha historia, textos informativos (<i>Did you know...?</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade utilizando. <p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade utilizando. <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demostrar habilidades para traballar en parella no contexto de tipos de personalidade. 	<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade utilizando. <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demostrar habilidades para traballar en parella no contexto de tipos de personalidade.

<p>- Funcións comunicativas: - Descrición da personalidade. - Descrición de rutinas. - Expresión de emocións. - Descrición de actividades.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento.</p>	<p>(CCEC):</p>
---	--	--	-----------------------

<p>- Expresión da frecuencia. - Petición de información. - Narración de acción. - Instrucións.</p>			<p>- Utilizar a súa imaxinación e creatividade para contar chistes e inventar un personaxe de debuxos.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Estruturas: <i>to be: He's (bossy).</i> - Presente continuo: <i>She's (lighting a fire).</i> Presente simple: <i>Does he...?/Do you...?</i> - Question forms: <i>Why...? Because...</i> - Frecuencia: <i>He (always) (does his</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita.</p>		<p>(CAA): - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como completar unha táboa de observación. (CSIEE): - Mostrar a súa iniciativa e</p>

<p>homework).</p> <p>- Linguaxe funcional: <i>I don't get it. Do you know any more? I know a joke. Take down the tent. Light a fire.</i></p>			<p>aplicar pensamento lóxico para obter conclusións.</p>
<p>5. Léxico escrito de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Adxectivos para describir a personalidade: <i>bossy, clumsy, friendly, funny, hardworking, kind, lazy, messy, serious, shy, tidy.</i></p> <p>- Verbos para as Emocións: <i>blush, cry, frown, laugh, smile, stare, wink, yawn.</i> - Sintagmas verbais: <i>do homework, organise, smile at (teachers), tell (stories), help, tidy up.</i></p> <p>- Adverbios de frecuencia: <i>always, sometimes, never.</i></p> <p>- Palabras del campamento: <i>tent,</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		

<i>fire compass..</i>			
-----------------------	--	--	--

<p>6. Padróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifican as palabras con dúas e tres sílabas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos. 		
<p>Contidos</p>	<p>Criterios de avaliación</p>	<p>de Estándares de aprendizaxe</p>	<p>de Competencias clave</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de produción: - Completan as descrições oralmente antes de escribilas. - Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles. - Coñecer e aplicar as estratexias básicas 	<ul style="list-style-type: none"> - Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais. - Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da 	<p>(CCL): cos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse de co vocabulario relacionado adxectivos personalidade, a linguaxe corporal, para rutinas e a linguaxe contar chistes. ara <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar o principios matemáticos básicos p

	para producir textos escritos moi breves e sinxelos.	súa contorna inmediata e fai preguntas relativas a estes temas.	entender concepto de diferentes expresións tempo. de
<p>Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, preguntas, completar táboas e resolver encrucillados. 	<p>Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>		<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xun no contido unidade. tos da <p>(CSC): en no</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demostrar no habilidades para traballar parella contexto de tipos de personalidade.
<p>Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición da personalidade. - Descrición de rutinas. - Expresión de emocións. 	<p>Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Descripción de actividades. - - Expresión da frecuencia. - - Petición de información. - Narración de acción. - Observacións. 	<p>patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizar a súa imaxinación e creatividade para inventar un personaxe de debuxos. .
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: - Estruturas: <i>to be: He's (bossy).</i> - Presente continuo: <i>She's (lighting a fire).</i> - Presente simple: <i>Does he...?/Do you...?</i> - Question forms: <i>Why...? Because...</i> - Frecuencia: <i>He (always) (does his homework).</i> - Linguaxe funcional: <i>I don't get it. Do you know any more? I know a joke. Take down the tent. Light a fire.</i> 	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		<p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mostrar a súa iniciativa e aplicar pensamento lóxico para obter conclusións.
<ul style="list-style-type: none"> - Léxico escrito 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar 		

<p>de alta frecuencia (recepción):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adxectivos para describir a personalidad: <i>bossy, clumsy, friendly, funny, hardworking, kind, lazy, messy, serious, shy, tidy.</i> - Verbos para as emocións: <i>blush, cry, frown, laugh, smile...</i> - Sintagmas verbais: <i>do homework, organise, smile at (teachers), tell (stories), help, tidy up.</i> - Adverbios de frecuencia: <i>always, sometimes, never.</i> 	<p>un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás, relacionado cos propios intereses, experiencias e necesidades.</p>		
<p>-Palabras del campamento: <i>tent, fire, compass...</i></p>			
<p>-Patróns gráficos e convencións ortográficas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escriben palabras con dúas e tres sílabas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable 		

	corrección, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.		
--	--	--	--

Contidos	de Criterios de avaliación	de Estándares de aprendizaxe	de Competencias clave
<p>Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan. - Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información. - Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas. - Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten 	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas características e habilidades dos animais, coas descrições de obras de arte e a linguaxe para pedir axuda. <p>Competencia matemática e competencias clave en ciencia e</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarízanse cos aspectos 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e 		

socioculturais e sociolingüísticos a través de un blog, un vídeo cultural, unha canción.	aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.		tecnoloxía (CMCT): - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando unidades de medida básicas.
-Funcións comunicativas: - Descrición de animais. - Descrición de habilidades.	- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus	lugar na súa presenza. - Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas que participa que	Competencia dixital (CD): - Traballar xuntos no contido da unidade .

- Descrición de accións. - Expresión de cantidades. - Petición de información. - Expresión de datos. - Comparacións. - Petición e ofrecemento de axuda.	expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.	e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese. - Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.	Competencias sociais e cívicas (CSC): - Adquirir destrezas de cooperación realizando preguntas e xogando. Conciencia e expresións culturais (CCEC): - Reforzar o seu coñecemento cultural
- Estruturas sintáctico-discursivas: - Preguntas con How:	- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás		

<p><i>How (high) do (eagles) (fly)?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 3ª persoa do plural do presente simple: <i>Elephants eat 3000 kilos of food a day.</i> - 3ª persoa do singular do presente simple: <i>Jack collects the sheep.</i> - Comparativos e superlativos: <i>I think elephants are the most interesting animals.</i> - Linguaxe funcional para pedir e ofrecer axuda: <i>Can you help me?</i> 	<p>estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral.</p>		<p>kaprendendo diferentes datos de animais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver a súa creatividade e destrezas artísticas creando e describindo un cadro sobre un
--	---	--	---

<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Animais: <i>rhino, cheetah, koala, lemur...</i> - Verbos: <i>eat, jump, live, run...</i> - Números e unidades: <i>day, hour, year, kilo, meter, thousand...</i> - Comparativos e superlativos: <i>bigger/biggest...</i> 	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		<p>animal.</p> <p>Aprender a aprender (CAA): -</p> <p>Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como ampliar unha historia: escritura de</p>
--	--	--	--

<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifican homófonos. - Escoitan unha canción 	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		
<p>- Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planifican as súas producións seguindo un modelo e utilizando o vocabulario e estruturas introducidos en cada lección. - Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>). 	<p>- Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos. 	<p>- Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese en transaccións cotiás. - Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións. 	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas características e habilidades dos animais, coas descrições de obras de arte e a linguaxe para pedir axuda. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando unidades de medida básicas.
<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos 	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os</p>		<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da

<p>adquiridos na unidade para preguntar e responder sobre datos de animais, contestar as preguntas sobre a historia, realizar un xogo de comunicación e describir cadros e animais seguindo unhas instrucións.</p> <p>- Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar.</p>	<p>coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>- Participa nunha entrevista.</p>	<p>unidade.</p> <p>(CSC):</p> <p>- Adquirir destrezas de cooperación realizando preguntas e xogando.</p> <p>(CCEC):</p> <p>- Reforzar o seu</p>
<p>-Funcións comunicativas:</p> <p>- Descrición de animais.</p> <p>- Descrición de habilidades.</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Descripción de acción. - Expresión de cantidades. - Petición de información. - Expresión de datos. - Expresión de resultados de condicións. - Comparacións. - Petición e ofrecemento de axuda. 	<p>máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>destrezas artísticas creando e describindo un cadro sobre un animal.</p> <p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como ampliar unha historia: escritura de empatía.
<p>-Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas con How: <i>How (high) do (eagles) (fly)?</i> - 3ª persoa do plural do presente simple: <i>Elephants eat 3000 kilos of food a day.</i> - 3ª persoa do singular do presente simple: <i>Jack collects the sheep.</i> - Comparativos 	<p>cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		<p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Darse conta da importancia da lealdade, o coidado e a protección.

<p>e superlativos: <i>I think elephants are the most interesting animals.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para pedir e ofrecer axuda: <i>Can you help me?</i></p>			
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Animais: <i>rhino, cheetah, koala, lemur...</i></p> <p>- Verbos: <i>eat, jump, live, run...</i></p> <p>- Números e unidades: <i>day, hour, year, kilo, meter, thousand...</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		

<p>- Comparativos e superlativos: <i>bigger/biggest...</i></p>			
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <p>- Pronuncian</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <p>- Interactuar</p>		

<p>homófonos.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cantan unha canción. 	<p>de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de comprensión: - Predín o contido da historia observando as imaxes. - Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión. - Completan actividades practicando o vocabulario novo introducido coa historia. - Len o texto en repetidas ocasións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos. - Coiñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos en lugares públicos. - Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo. - Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares. - Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas 	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas características e habilidades dos animais, coas descrições de obras de arte e a linguaxe para pedir axuda. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando unidades de medida básicas. <p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade.
<ul style="list-style-type: none"> - Aspectos socioculturais e 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos 		

<p>sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Len textos con diferentes formatos e rexistros: información sobre comparacións, unha descrición, un blog, un texto cultural, unha historia, textos informativos (<i>Did you know...?</i>). 	<p>socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento. 	<p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adquirir destrezas de cooperación realizando preguntas e xogando. <p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar o
<p>-Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición de animais. - Descrición de habilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> - Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis 		
<ul style="list-style-type: none"> - Descrición de accións. - Expresión de cantidades. - Petición de información. - Expresión de datos. - Comparacións. - Petición e ofrecemento de 	<p>habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>		<p>diferentes datos de animais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver a súa creatividade e destrezas artísticas creando e describindo un cadro sobre un animal. <p>(CAA):</p>

axuda.			
<p>- Estruturas sintáctico-discursivas:</p> <p>- Preguntas con How: <i>How (high) do (eagles) (fly)?</i></p> <p>- 3ª persoa do plural do presente simple: <i>Elephants eat 3000 kilos of food a day.</i></p> <p>- 3ª persoa do singular do presente simple: <i>Jack collects the sheep.</i></p> <p>- Comparativos e superlativos: <i>I think elephants are the most interesting animals.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para pedir e ofrecer axuda: <i>Can you help me?</i></p>	<p>- Recoñecer</p> <p>os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita.</p>		<p>- Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como ampliar unha historia.</p> <p>(CSIEE):</p> <p>- Darse conta da importancia da lealdade, o coidado e a protección.</p>

<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Animais: <i>rhino, cheetah, koala, lemur...</i></p> <p>- Verbos: <i>eat, jump, live, run...</i></p> <p>- Números e unidades: <i>day, hour, year, kilo, meter, thousand...</i></p> <p>- Comparativos e superlativos: <i>bigger/biggest...</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		
---	---	--	--

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <p>- Identifican as grafías correctas para os homófonos.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		
---	---	--	--

<p>-Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completan as descrições oralmente antes de escribilas. - Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles. - Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais. - Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata, e fai preguntas relativas a estes temas. 	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas características e habilidades dos animais, coas descrições de obras de arte e a linguaxe para pedir axuda. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando unidades de medida básicas. <p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade. <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adquirir destrezas de cooperación realizando preguntas e xogando.
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, comparativos, unha reportaxe, parte dunha historia e completar táboas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto. 		
<p>-Funcións</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cumprir a función 		

<p>comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrição de animais. - Descrição de habilidades. - Descrição de acção. - Expressão de cantidades. 	<p>comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar o seu coñecemento cultural aprendendo
<ul style="list-style-type: none"> - Petición de información. - Expressión de datos. - Comparacións. - Petición e ofrecemento de axuda. 			<p>diferentes datos de animais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver a súa creatividade e destrezas artísticas describindo un debuxo sobre un animal. <p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como ampliar unha historia: escritura de empatía.
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintáctico-discursivas: - Preguntas con How: <i>How (high) do (eagles) (fly)?</i> - 3ª persoa do plural do presente simple: <i>Elephants eat 3000 kilos of food a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática. 		<p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Darse conta da importancia da lealdade, o

<p><i>day.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 3ª persoa do singular do presente simple: <i>Jack collects the sheep.</i> - Comparativos e superlativos: <i>I think elephants are the most interesting animals.</i> - Linguaxe funcional para pedir e ofrecer axuda: <i>Can you help me?</i> 			<p>coidado e a protección.</p>
--	--	--	--------------------------------

SEGUNDO TRIMESTRE: UNIDADES 3, 4, 5. PEACE DAY, CARNIVAL, EASTER

<p>- Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan. - Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información. - Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas. 	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas grandes cidades, os servizos básicos, as predicións e a linguaxe para dar indicacións e facerse entender. <p>Competencia matemática e competencias clave en ciencia e tecnoloxía (CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar destrezas matemáticas para ler unha gráfica e calcular números. <p>Competencia dixital (CD):</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos a través dun texto, un ditado, un diálogo, información histórica, un vídeo cultural, unha canción 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza. - Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas que participa que traten sobre temas familiares. 	

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de lugares. - Descrición de problemas. - Comparacións. - Expresión de plans futuros. - Expresión de consecuencias ante situacións condicionais. - Descrición de feitos pasados. - Petición de información.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>- Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.</p>	<p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>Competencias sociais e cívicas (CSC):</p> <p>- Demostrar destrezas sociais preguntándolles aos seus compañeiros sobre a súa cidade ideal.</p>
---	--	--	--

<p>- Petición e indicación de direccións. - Expresión do tempo. - Predicións. - Expresión de cantidade.</p>			<p>Conciencia e expresións culturais (CCEC):</p> <p>- Tomar contacto coa historia dunha das cidades máis importantes do mundo: Londres. - Desenvolver a súa imaxinación e destrezas artísticas para debuxar o plano</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Comparativos e superlativos:</p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas</p>		

<p><i>bigger, better, best/worst.</i> - Futuro con going to</p> <p>- Condiciónal cero: <i>If I get lost, I can go to the police station.</i></p> <p>- Pasado simple: <i>They lived/didn't live;</i> - There is/are.</p> <p>- Wh- questions: <i>When did they...?</i></p> <p>- Linguaxe funcional para pedir e dar indicacións: <i>Where's the nearest...? Go straight ahead. Where do we get off? Speak slowly, please.</i></p>	<p>propias da comunicación oral.</p>		<p>dunha cidade.</p>
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Servizos básicos da cidade: <i>bike lane, car park, escalator, factory, football stadium, hospitals, shopping centres, sports</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		

<p><i>facilities, transport links, universities.</i></p> <p>- Partes da cidade: <i>bike lane, city centre, factory, green space, industrial zone, motorway, residential zone, skyscraper, suburb.</i></p> <p>- Problemas da cidade: <i>crime, noise, pollution...</i></p>			
---	--	--	--

- Lugares: <i>Brazil, China...</i>			
- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:	- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos, e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.		
- Estratexias de produción:	- Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando	- Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese.	(CCL):
- Planifican as súas producións			- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas grandes cidades, os

<p>seguindo un modelo e utilizando o vocabulario e estruturas introducidos en cada lección.</p> <p>- Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>).</p>	<p>expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Desenvólvese en transaccións cotiás.</p> <p>- Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e sobre asuntos cotiás, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións.</p>	<p>servizos básicos, as predicións e a linguaxe para dar indicacións e facerse entender.</p> <p>(CMCT):</p> <p>- Aplicar destrezas matemáticas para ler unha gráfica e calcular números.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos adquiridos na unidade para preguntar e responder as vantaxes e desvantaxes de vivir na cidade, falar sobre os seus servizos básicos, sobre os posibles problemas do futuro, sobre feitos históricos, contestar as preguntas sobre a historia, realizar un</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>- Participa nunha entrevista.</p>	<p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>(CSC):</p> <p>- Demostrar destrezas sociais preguntándolles aos seus compañeiros sobre a súa cidade ideal.</p> <p>(CCEC):</p> <p>- Tomar contacto coa historia dunha das</p>

<p>xogo de comunicación e pedir e dar indicacións, e facerse entender.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Respectan as normas e as quendas de palabra para 			
---	--	--	--

<p>completar as actividades e xogar.</p> <p>-Funcións comunicativas: - Descrición de lugares. - Descrición de problemas. - Comparacións. - Expresión de plans futuros. - Expresión de consecuencias ante situacións condicionais. - Descrición de feitos pasados. - Petición de información. - Petición e indicación de direccións.</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>ciudades máis importantes do mundo: Londres.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver a súa imaxinación e destrezas artísticas para debuxar o plano dunha cidade.
--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - Expresión do tempo. - Predicións. - Expresión de cantidade. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: - Comparativos e superlativos: <i>bigger, better, best/worst.</i> - Futuro con <i>going to</i> - Condiciónal cero: <i>If I get lost, I can go to the police station.</i> - Pasado simple: <i>They lived/didn't live.</i> - <i>There is/are.</i> - <i>Wh-</i> questions: <i>When did they...?</i> - Linguaxe funcional para pedir e dar indicacións: <i>Where's the nearest...?</i> <i>Go straight ahead.</i> <i>Where do we get off?</i> <i>Speak slowly, please.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática. 		

<p>- Léxico oral de alta frecuencia (producción):</p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta</p>		
---	---	--	--

<p>- Servizos básicos da cidade: <i>bike lane, car park, escalator, factory, football stadium, hospitals, shopping centres, sports facilities, transport links, universities.</i></p> <p>- Partes da cidade: <i>bike lane, city centre, factory, green space, industrial zone, motorway, residential zone, skyscraper, suburb.</i></p> <p>- Problemas da cidade: <i>crime, litter, noise, pollution, population increase, traffic jams.</i></p> <p>- Lugares: <i>Brazil, China, India, Mumbai, Xangai, Tokyo, São Paulo.</i></p>	<p>frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		
--	---	--	--

<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <p>- Pronuncian palabras cos sons /ew/ e /oo/. - Cantan unha canción</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <p>- Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		
<p>-Estratexias de comprensión:</p> <p>- Predín o contido da historia observando as imaxes.</p> <p>- Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión.</p> <p>- Completan actividades practicando o vocabulario novo introducido coa historia.</p>	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto.</p>	<p>- Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos en lugares públicos.</p> <p>- Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo.</p> <p>- Comprende correspondencia breve</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas grandes cidades, os servizos básicos, as predicións e a linguaxe para dar indicacións e facerse entender.</p> <p>.</p> <p>(CD):</p>

<p>- Len o texto en repetidas ocasións.</p>		<p>e sinxela que trate sobre temas familiares.</p>	<p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: - Len textos con diferentes formatos e rexistros: información, unha gráfica, unha conversación, un texto cultural, unha historia e textos informativos (<i>Did you know...?</i>).</p>	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento.</p>	<p>(CSC): - Demostrar destrezas sociais preguntándolles aos seus compañeiros sobre a súa cidade ideal.</p>
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de lugares. - Descrición de problemas. - Comparacións. - Expresión de plans futuros. - Expresión de consecuencias ante situacións condicionais. - Descrición de feitos pasados. -</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CCEC): - Tomar contacto coa historia dunha das cidades máis importantes do mundo: Londres. - Desenvolver a súa imaxinación e destrezas artísticas para debuxar o plano dunha cidade.</p>

<p>Petición de información.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Petición e indicación de direcciones. - Expresión do tempo. - Predicións. - Expresión de cantidade. - Descrición de vantaxes e desvantaxes. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: - Comparativos e superlativos: <i>bigger, better, best/worst.</i> - Futuro con going to - Condiciónal cero: <i>If I get lost, I can go to the police station.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Pasado simple: <i>They lived/didn't live</i> - There is/are. - Wh-questions: 			

<p><i>When did they...?</i></p> <p>- Linguaxe funcional para pedir e dar indicacións: <i>Where's the nearest...?</i> <i>Go straight ahead.</i> <i>Where do we get off?</i> <i>Speak slowly, please.</i></p>			
<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Servizos básicos da cidade: <i>bike lane, car park, escalator, factory, football stadium, hospitals, shopping centres, sports facilities, transport links, universities.</i></p> <p>- Partes da cidade: <i>bike lane, city centre, factory, green space, industrial zone, motorway, residential zone, skyscraper, suburb.</i></p> <p>- Problemas da cidade: <i>crime, litter, noise,</i></p>	<p>- Recoñecemento: repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais concretos e inferir do contexto significados que seos descoñecen.</p>		

<p><i>pollution, population increase, traffic jams.</i></p> <p>- Lugares: <i>Brazil, China, India, Mumbai, Xangai, Tokyo, São Paulo.</i></p>			
<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <p>- Identifican as distintas grafías para os sons /ew/ e /oo/.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais</p>		

	relacionados cos mesmos.		
<p>- Estratexias de produción:</p> <p>- Completan as descrições oralmente antes de escribilas.</p> <p>- Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas</p>	<p>- Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles.</p>	<p>- Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais.</p> <p>- Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas grandes cidades, os servizos básicos, as predicións e a linguaxe para dar indicacións e facerse entender.</p>

<p>para escribir os seus textos.</p>	<p>- Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos.</p>	<p>alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata e fai preguntas relativas a estes temas.</p>	<p>(CMCT): - Aplicar destrezas matemáticas para ler unha gráfica e calcular números.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: - Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir os resultados dunha enquisa, elaborar un plan, un diálogo, textos descritivos, completar táboas e escribir un capítulo de ciencia ficción.</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>		<p>(CD): - Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>(CSC): - Demostrar destrezas sociais preguntándolles aos seus compañeiros sobre a súa cidade ideal.</p>
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de lugares. - Descrición de problemas. - Comparacións. - Expresión de plans futuros. -</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos</p>		<p>(CCEC): - Tomar contacto coa historia dunha das cidades máis importantes do mundo: Londres. - Desenvolver a súa imaxinación e</p>

<p>Expresión de consecuencias ante situacións condicionais. - Descrición de feitos pasados. - Petición de información.</p>	<p>básicos.</p>		<p>destrezas artísticas para debuxar o plano dunha cidade.</p>
--	-----------------	--	--

<p>- Petición e indicación de dirección. - Expresión do tempo. - Predicións. - Expresión de cantidade. - Redacción dunha historia de ciencia ficción.</p>			
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Comparativos e superlativos: <i>bigger, better, best/worst.</i> - Futuro con going to: - Condiciónal cero: <i>If I get lost, I can go to the police station.</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Pasado simple: <i>They lived/didn't live.</i> - There is/are. - Wh- questions: <i>When did they...?</i> - Linguaxe funcional para pedir e dar indicacións: <i>Where's the nearest...?</i> <i>Go straight ahead.</i> <i>Where do we get off?</i> <i>Speak slowly, please.</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> - Léxico escrito de alta frecuencia (producción): - Servizos básicos da cidade: <i>bike lane, car park, escalator, factory, football stadium, hospitals, shopping centres, sports facilities, transport links, universities.</i> - Partes da cidade: <i>bike lane, city centre, factory, green space, industrial zone,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás, relacionado cos propios intereses, experiencias e necesidades. 		

<i>motorway, residential zone, skyscraper, suburb.</i>			
<p>- Problemas da cidade: <i>crime, litter, noise, pollution, population increase, traffic jams.</i></p> <p>- Lugares: <i>Brazil, China, India, Mumbai, Xangai, Tokyo, São Paulo.</i></p>			
<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas:</p> <p>- Escriben palabras cos sons /ew/ e /oo/.</p>	<p>- Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>		

Contidos	Critérios de avaliación	de Estándares aprendizaxe	de Competencias clave
----------	-------------------------	---------------------------	-----------------------

<p>- Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación. 	<p>- Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto.</p>	<p>- Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan.</p> <p>- Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información.</p> <p>- Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas.</p>	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado cos xéneros cinematográficos, a creación de películas e a linguaxe para facer plans.
<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos a través dun <i>chat</i>, un vídeo cultural, unha canción ou unha 	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza.</p> <p>- Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas</p>	<p>Competencia matemática e competencias clave en ciencia e tecnoloxía (CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar principios e destrezas matemáticas básicas para

<p>historia e unas cinematográficas.</p>		<p>que participa que traten sobre temas familiares.</p>	<p>entender e ler horarios.</p>
--	--	--	---------------------------------

<p>-Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición de xéneros televisivos e cinematográficos. - Descrición de accións e actividades. - Petición de información. - Comparacións. - Expresión de frecuencia. - Descrición de plans e intencións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese. - Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese. 	<p>Competencia dixital (CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade. <p>Competencias sociais e cívicas (SCC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver destrezas sociais entrevistando a un compañeiro. <p>Aprender a aprender (CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir o final dunha historia. <p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer a importancia de
<p>- Estruturas sintáctico-discursivas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compostos: <i>some/every/any/non + body/thing/where. Nobody knows. Everything explodes. Does anybody jump out of a plane? Somebody finds the locations.</i> - Repaso dos superlativos: <i>The most creative, unusual, exciting,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral. 		

<p><i>athletic, beautiful, surprising.</i></p> <p>- Repaso da frecuencia: <i>How often do you...? Once a (week)</i></p> <p>- Linguaxe funcional para facer plans: <i>Are you going anywhere this weekend? I really want to do something!</i></p> <p>- Preguntas con Wh- en presente simple e pasado simple.</p>			<p>asumir retos e superar as dificultades para mellorar como persoas.</p>
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Substantivos relacionados coa</p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do</p>		

<p>representación: <i>acting, actor, contract, costume, dancing, ending, film, genre, hip-hop, location, make-up, miming, music video, performance, rehearsal, script, tap.</i></p> <p>- Xéneros de programas de TV: <i>cartoon, documentary, news, script, series, singing, sports programme, stage school, star, talent contest, TV programme, quiz show.</i></p> <p>- Xéneros cinematográficos: <i>action, comedy, fantasy, historical, horror, musical, romantic comedy, scifi.</i></p> <p>- Verbos: <i>dance, direct, end, escape, fall in love, find, interview, jump, make, pay, rehearse, rob, save, shoot, sing, start,</i></p>	<p>contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		
--	--	--	--

<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifican as distintas pronuncias da grafía <i>ch</i>. - Escoitan unha canción. 	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos, e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		
<p>- Estratexias de produción:</p>	<p>- Participar de maneira simple e comprensible en</p>	<p>- Fai presentacións breves e sinxelas sobre</p>	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario

<p>- Planifican as súas producións seguindo un modelo e utilizando o vocabulario e estruturas introducidos en cada lección.</p> <p>- Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>).</p>	<p>conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>temas cotiáns ou do seu interese.</p> <p>- Desenvólvese en transaccións cotiás.</p> <p>- Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e</p>	<p>relacionado cos xéneros cinematográficos, a creación de películas e a linguaxe para facer plans.</p> <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar principios e
--	---	---	--

<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos adquiridos na unidade para preguntar e responder sobre películas, programas de TV, xéneros cinematográficos; contestar as preguntas sobre a historia; realizar un xogo de comunicación; debater a decisión como xurado dun concurso;</p> <p>- Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar.</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións.</p> <p>- Participa nunha entrevista.</p>	<p>destrezas matemáticas básicas para entender e ler horarios.</p> <p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade utilizando a pizarra dixital e realizar unha práctica adicional sobre o tema da unidade individualmente.</p> <p>(CSC):</p> <p>- Desenvolver destrezas sociais entrevistando a un compañeiro.</p>
<p>- Funcións comunicativas:</p> <p>- Descrición de xéneros televisivos e cinematográficos. -</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos</p>		<p>(CCEC):</p> <p>- Desenvolver a súa imaxinación e creatividade para elaborar un <i>storyboard</i> dunha película da súa</p>

<p>Descrición de accións e actividades.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Petición de información. - Comparacións. - Expresión de frecuencia. - Descrición de plans e intencións. 	<p>seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>invención.</p> <p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir o
---	--	--	---

			<p>final dunha historia.</p>
--	--	--	------------------------------

<p>- Estruturas sintáctico-discursivas:</p> <p>- Compostos: <i>some/every/any/non + body/thing/where. Nobody knows. Everything explodes. Somebody finds the locations.</i></p> <p>- Repaso dos superlativos: <i>The most creative, unusual, exciting, athletic, beautiful, surprising.</i></p> <p>- Repaso da frecuencia: <i>How often do you...? Once a (week)..</i></p> <p>- Linguaxe funcional para facer plans: <i>Are you going anywhere this weekend? I really want to do something!</i></p> <p>- Preguntas con Wh-en presente simple e pasado simple: <i>What is the film about? What are the characters? Where</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		<p>(CSIEE):</p> <p>- Recoñecer a importancia de asumir retos e superar as dificultades para mellorar como persoas.</p>
--	---	--	---

does it take place?			
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Substantivos relacionados coa representación: <i>acting, actor, contract, costume, dancing, ending, film, genre, hip-hop, location, make-up, miming, music video, performance, rehearsal, script, tap.</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		

<p>- Xéneros de programas de TV: <i>cartoon, documentary, news, script, series, singing, sports programme, stage, stage school, star, talent contest, TV programme, quiz show.</i></p> <p>- Xéneros cinematográficos: <i>action, comedy, fantasy, historical, horror, musical, romantic comedy, scifi.</i></p> <p>- Verbos: <i>dance, direct, end, escape, fall in love, find, interview, jump, make, pay rehearse, rob, save, shoot, sing, start, swim, take place, tour, walk, watch, write.</i> - <i>Musica</i></p>			
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <p>- Pronuncian palabras cos distintos</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <p>- Interactuar de maneira moi</p>		

sons de /ch/. - Cantan unha canción.	básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.		
- Estratexias de comprensión: - Predín o contido da historia observando as imaxes. - Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión. - Completan actividades practicando o	- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a	- Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos en lugares públicos. - Comprende información esencial e localiza información	(CCL): - Familiarizarse co vocabulario relacionado cos xéneros cinematográficos, a creación de películas e a linguaxe para facer plans. (CMCT):

vocabulario novo introducido coa historia. - Len o texto en repetidas ocasións.	información esencial ou os puntos principais do texto.	específica en material informativo sinxelo. - Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares.	- Aplicar principios e destrezas matemáticas básicas para entender e ler horarios.
-Aspectos	- Identificar		

<p>socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Len textos con diferentes formatos e rexistros: un <i>chat</i>, un programa de TV, un horario, un texto cultural, unha historia, textos informativos (<i>Did you know...?</i>), unha reseña cinematográfica. 	<p>aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento. 	<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade. <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver destrezas sociais entrevistando a un compañeiro. Traballo en parellas.
<p>- Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición de xéneros televisivos e cinematográficos. - Descrición de accións e actividades. - Petición de información. - Comparacións. - Expresión de frecuencia. - Descrición de plans e intencións. - Descrición de rutinas. 	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir o final dunha historia. <p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer a importancia de asumir retos e superar as dificultades para mellorar como

			persoas.
<p>-Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Compostos: <i>some/every/any/non + body/thing/where. Nobody knows. Everything explodes. Does anybody jump out of a plane? Somebody finds the locations.</i></p>	<p>- Recoñecer</p> <p>os</p> <p>significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita.</p>		

<p>- Repaso dos superlativos: <i>The most creative, unusual, exciting, athletic, beautiful, surprising.</i></p> <p>- Repaso da frecuencia: <i>How often do you...? Once a (week).</i></p> <p>- Linguaxe funcional para facer plans: <i>Are you going anywhere this weekend? I really</i></p>			
---	--	--	--

<p>want to do something! - Preguntas con Wh- en presente simple e pasado simple.</p>			
<p>-Léxico escrito de alta frecuencia (recepción): - Substantivos relacionados con representación: <i>acting, actor, contract, costume, dancing, ending, film, genre, hip-hop, location, make-up, miming, music vídeo, performance, rehearsal, script, tap.</i> - Xéneros de programas de TV: <i>cartoon, documentary, news, script, series, singing, sports programme, stage, stage school, star, talent contest, TV programme, quiz</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		

<p><i>show.</i></p> <p>- Xéneros cinematográficos: <i>action, comedy, fantasy, historical, horror, musical, romantic comedy, scifi.</i></p>			
---	--	--	--

<p>- Verbos: <i>dance, direct, end, escape, fall in love, find, interview, jump, make, pay rehearse, rob, save, shoot, sing, start, swim, take place, tour, walk, watch, write.</i></p>			
<p>-Patróns gráficos e convencións ortográficas. - Identifican palabras cos distintos sons de /ch/.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		

<p>- Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completan as descrições oralmente antes de escribilas. - Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos. 	<p>- Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>- Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais.</p> <p>- Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata e fai preguntas relativas a estes temas.</p>	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado cos xéneros cinematográficos, a creación de películas e a linguaxe para facer plans. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar principios e destrezas matemáticas básicas para entender e ler horarios. <p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade. <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver destrezas sociais entrevistando a un compañeiro.
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, completar táboas e resolver encrucillados, crear un <i>storyboard</i>, un <i>chat</i>, un plan semanal e unha 	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>		

reseña cinematográfica.			
-------------------------	--	--	--

<p>-Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición de xéneros televisivos e cinematográficos. - Descrición de accións e actividades. - Petición de información. - Comparacións. - Expresión de frecuencia. - Descrición de plans e intencións. - Expresión do gusto. 	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver a súa imaxinación e creatividade . <p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir o final dunha historia. <p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer a importancia de
---	--	--	--

<p>- Estruturas sintáctico-discursivas:</p> <p>- Compostos: <i>some/every/any/non + body/thing/where. Nobody knows. Everything explodes. Does anybody jump out of a plane? Somebody finds the locations.</i></p> <p>- Repaso dos superlativos: <i>The most creative, unusual, exciting, athletic, beautiful, surprising.</i></p> <p>- Repaso da frecuencia: <i>How often do you...? Once a (week).</i></p> <p>- Linguaxe funcional para facer plans: <i>Are you going anywhere this weekend? I really want to do something!</i></p> <p>- Preguntas con Wh-en presente simple e pasado simple.</p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		<p>asumir retos e superar as dificultades para mellorar como persoas.</p>
---	---	--	---

--	--	--	--

<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Substantivos relacionados coa representación: <i>acting, actor, contract, costume, dancing, ending, film, genre, hip-hop, location, make-up, miming, music video, performance, rehearsal, script, tap.</i></p> <p>- Xéneros de programas de TV: <i>cartoon, documentary, news, script, series, singing, sports programme, stage, stage school, star, talent contest, TV programme, quiz show.</i></p> <p>- Xéneros cinematográficos: <i>action, comedy, fantasy, historical, horror, musical, romantic comedy, scifi.</i></p> <p>- Verbos: <i>dance, direct, end, escape, fall</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás, relacionado cos propios intereses, experiencias e necesidades.</p>		
--	---	--	--

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas:</p> <p>- Escriben palabras cos sons de /ch/.</p>	<p>- Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>		
---	---	--	--

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>- Estratexias de comprensión:</p> <p>- Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación.</p> <p>- Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan</p>	<p>- Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto.</p>	<p>- Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan.</p> <p>- Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información.</p> <p>- Entende o que se lle di en transaccións habituais</p>	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado cos alimentos, a publicidade, e a linguaxe para elixir comida saudable.</p> <p>Competencia dixital (CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido</p>

<p>unha gravación.</p>		<p>sinxelas.</p>	
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: - Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos a través dun diálogo, un vídeo cultural, unha canción.</p>	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza.</p> <p>- Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas que participa que</p>	<p>da unidade.</p> <p>Competencias sociais e cívicas (CSC):</p> <p>- Desenvolver as súas destrezas sociais preguntándolle a un compañeiro</p>

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición da comida segundo o triángulo alimenticio. - Anuncios publicitarios ingleses e comparar. - Datas. - Descrición e narración de feitos pasados. - Expresión da opinión, o gusto e a preferencia (relacionado coa comida). - Petición de información. - Expresión do tempo. - Prezos.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>traten sobre temas familiares.</p> <p>- Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.</p>	<p>cuestións sobre un texto.</p> <p>Conciencia e expresións culturais (CCEC): - Desenvolver a súa imaxinación e destrezas creativas para facer unha</p>
--	--	---	---

<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Pasado simple: <i>They had... They didn't have... Did they have ...?</i> - Pasado continuo: <i>I was cooking yesterday.</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral.</p>		<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE): - Recoñecer a importancia de ter as súas ideas propias.</p>
---	---	--	--

<p>- Time clauses: <i>before (the 19th century), after (the 1820s), in (the 20th century, (100 years) ago, When she was...</i></p> <p>- Linguaxe funcional para traballar ca comida: <i>I / cooked/ I mixed the sauce</i></p> <p>- Contables e incontables</p>			
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Food: <i>meat, fish...</i></p> <p>- Verbs: <i>cook, mix...</i></p> <p>- Anuncios: <i>illustration, logo, slogan, text.</i></p> <p>- Datas: <i>1890s, 20th century.</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		
<p>Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p>	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Identifican os sons /e/ e /ee/. - escoitan unha canción. 	<p>de entoación básicos, e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		
<p>-Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> - Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente. - Coñecer e saber aplicar as estratexias 	<ul style="list-style-type: none"> - Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese. - Desenvólvese en transaccións cotiás. - Participa en conversacións cara a 	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coa comida, a publicidade., para elixir a comida máis axeitada, tendo espírito crítico.

	<p>básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións.</p>	<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade.
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos adquiridos na unidade para preguntar e responder sobre a 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral 		<p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver as súas destrezas sociais preguntándolle a un compañeiro cuestións sobre un texto.

<p>comida e anuncios publicitarios. Respetan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar.</p>	<p>adecuada ao contexto.</p>	<p>- Participa nunha entrevista.</p>	<p>(CCEC): - Desenvolver a súa imaxinación e destrezas creativas para facer un anuncio.</p>
<p>- Funcións comunicativas: - Descrición da comida - Anuncios publicitarios - Datos. - Descrición e narración de feitos pasados. - Expresión da opinión, o gusto e a preferencia (relacionado coa comida). - Petición de información. - Expresión do tempo. - Prezos.</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CSIEE): - Recoñecer a importancia de ter as súas ideas propias.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Pasado simple: <i>They had...</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan</p>		

<p><i>They didn't have... Did they have ...?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasado continuo . I was cooking yesterday. - Time clauses: <i>before (the 19th century), after (the 1820s), in (the 20th century), (100</i> 	<p>cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		
---	---	--	--

<p><i>years) ago, When she was...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Linguaxe funcional para traballar ca comida: / / <i>cooked/ I mixed the sauce</i> - Contables e incontables 			
<ul style="list-style-type: none"> - Léxico oral de alta frecuencia (producción): - Food: meat, fish... - Verbs: cook, mix... - Anuncios: 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos. 		

<p><i>illustration, logo, slogan, text.</i></p> <p>- Datas: 1890s, 20th century.</p>			
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <p>- Pronuncian palabras cos sons /e/ e /ee/. - Cantan unha canción</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <p>- Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		
<p>- Estratexias de comprensión:</p> <p>- Predín o contido da historia observando as imaxes.</p> <p>- Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión.</p> <p>- Completan actividades practicando o</p>	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do</p>	<p>- Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos en lugares públicos.</p> <p>- Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado cos alimentos, e a publicidade, e a linguaxe para elixir comida saudable.</p> <p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>(CSC):</p>

<p>vocabulario novo introducido coa historia.</p> <p>- Len o texto en repetidas ocasións.</p>	<p>texto.</p>	<p>sinxelo.</p> <p>- Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares.</p>	<p>- Desenvolver as súas destrezas sociais preguntándolle a un compañeiro cuestións sobre o texto.</p>
<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Len textos con diferentes formatos e</p>	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e</p>	<p>Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten</p>	

<p>registros: catálogos de supermercado, anuncios publicitarios, un texto cultural, unha historia, textos informativos (<i>Did you know...?</i>).</p>	<p>aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>temas que lle sexan familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e</p>	<p>(CCEC):</p> <p>- Desenvolver a súa imaxinación e destrezas creativas para facer un anuncio.</p>
---	--	--	---

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición da comida segundo o triángulo alimenticio. - Anuncios publicitarios ingleses e comparar. - Datas. - Descrición e narración de feitos pasados. - Expresión da opinión, o gusto e a preferencia (relacionado coa comida). - Petición de información. - Expresión do tempo. - Prezos.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento.</p>	<p>.</p> <p>(CSIEE):</p> <p>- Recoñecer a importancia de ter as súas ideas propias.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Pasado simple: <i>They had... They didn't have... Did they have ...?</i></p> <p>- Pasado continuo . I was cooking yesterday.</p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita.</p>		

<p>- Time clauses: <i>before (the 19th century), after (the 1820s), in (the 20th century, (100 years) ago, When she was...</i></p> <p>- Linguaxe funcional para traballar ca comida: // <i>cooked/ I mixed the sauce.</i></p>			
---	--	--	--

<p>- Contables e incontables</p>			
<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Food: <i>meat, fish...</i></p> <p>- Verbs: <i>cook, mix...</i></p> <p>- Anuncios: <i>illustration, logo, slogan, text.</i></p> <p>- Datas: <i>1890s, 20th century.</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <p>- Identifican as distintas grafías para os sons /e/ e /ee/.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		
<p>- Estratexias de produción:</p> <p>- Completan as descrições oralmente antes de escribilas.</p> <p>- Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos.</p>	<p>- Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>- Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais.</p> <p>- Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata e</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado comida, a publicidade, e a linguaxe para elixir a comida axeitada.</p> <p>(CMCT):</p> <p>- Aplicar principios e destrezas</p>

<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos e un anuncio.</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>	<p>fai preguntas relativas a estes temas.</p>	<p>matemáticas básicas para entender o paso do tempo, e os seus efectos no ámbito da alimentación.</p> <p>(CD):</p>
--	--	---	--

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición da comida segundo o triángulo alimenticio. - Anuncios publicitarios ingleses e comparar. - Datas. - Descrición e narración de feitos pasados. - Expresión da opinión, o gusto e a preferencia (relacionado coa comida). - Petición de información. - Expresión do tempo. - Prezos.</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>(CSC): - Desenvolver as súas destrezas sociais preguntándolle a un compañeiro cuestións sobre o texto.</p> <p>(CCEC): - Desenvolver a súa imaxinación e destrezas creativas para facer un anuncio.</p> <p>(CSIEE): - Recoñecer a importancia de ter as súas ideas propias.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Pasado simple: <i>They had... They didn't have... Did they have ...?</i> - Pasado continuo . I was cooking yesterday. - Time clauses:</p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		

<p><i>before (the 19th century), after (the 1820s), in (the 20th century), (100 years) ago, When she was...</i></p> <p>- Linguaxe funcional para traballar ca comida: / / <i>cooked/ I mixed the sauce</i></p> <p>- Contables e incontables</p>			
<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Food: meat, fish...</p> <p>- Verbs: cook, mix...</p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás, relacionado cos</p>		
<p>- Anuncios: <i>illustration, logo, slogan, text.</i></p> <p>- Datas: 1890s, 20th century.</p>	<p>propios intereses, experiencias e necesidades.</p>		

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas:</p> <p>- Escriben palabras cos sons /e/ e /ee/.</p>	<p>- Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>		
--	---	--	--

TERCEIRA AVALIACIÓN:6,7,8. SUMMER, HOLIDAYS			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>-Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan. - Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información. - Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas. - Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza. - Entende a información esencial 	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas actividades de ocio e turismo. <p>Competencia matemática e competencias clave en ciencia e tecnoloxía (CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar destrezas matemáticas para facer unha liña temporal e calcular datas e prezos. <p>Competencia</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos a través dunha 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión 		

<p>descripción, unha conversación, un blog, un vídeo cultural, unha canción.</p>	<p>adecuada do texto.</p>	<p>en conversacións breves e sinxelas nas que participa que traten sobre temas familiares.</p>	
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de actividades de ocio e turismo. - Expresión da habilidade. - Descrición de accións pasadas, en relación a un día de turismo. - Comparacións. - Narración de feitos pasados e de plans futuros.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>- Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual</p>	<p>dixital (CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>Competencias sociais e cívicas (CSC):</p> <p>- Tomar</p>

<p>- Petición de información. - Expresión do tempo. - Argumentacións. - Feitos. - Opinións.</p>		<p>dentro da súa área de interese.</p>	<p>Aprender a aprender (CAA):</p> <p>- Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como planificar</p>
---	--	--	--

<p>-Estructuras sintácticodiscursivas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comparativos e superlativos: <i>I am/was better/worse at... than... I am/was best/worst at...</i> - Todas as formas de pasado simple: <i>Phiona played chess.</i> - Pasado simple con when clauses: <i>She travelled to New York when she was five years old.</i> - Pasado simple con partículas interrogativas Wh-: <i>When did you go to the beach?</i> - Pasado simple, expresiões de tempo: <i>last week/year/month, ago, a year later, the following year.</i> - To + infinitivo (finalidade). - Start/finish + ing. -Will/going to 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral. 		<p>unha viaxe.</p> <p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mostrar que son conscientes das súas habilidades.
<p>-Léxico oral de alta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer un 		

<p>frecuencia (recepción):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Repaso de verbos en pasado simple: <i>beat, bought, couldn't, danced, had, played, read, sang, went, won, wrote.</i> - Will/going to - Atracciones turísticas e parques de atracciones: museum, aquarium, big wheel. 	<p>repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: - Identifican a pronuncia das vogáis longas e curtas. - Escoitan unha canción 	<ul style="list-style-type: none"> - Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos, e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais. 		

<p>- Estratexias de produción:</p> <p>- Planifican as súas producións seguindo un modelo e utilizando o vocabulario e estruturas introducidos en cada lección.</p> <p>- Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>).</p>	<p>- Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese.</p> <p>- Desenvólvese en transaccións cotiás.</p> <p>- Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se queda con amigos ou se dan instrucións.</p> <p>- Participa nunha entrevista.</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas actividades de ocio e turismo.</p> <p>(MST):</p> <p>- Aplicar destrezas matemáticas para facer unha liña temporal e calcular datas e prezos.</p> <p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>(CSC):</p> <p>- Tomar conciencia dos problemas do noso mundo</p> <p>(CCEC):</p> <p>- Desenvolver a súa imaxinación e destrezas creativas</p>
<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos adquiridos na unidade para preguntar e responder os seus puntos fortes e débiles nas actividades escolares, unha liña temporal con</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>		

<p>información biográfica, falar sobre as súas habilidades a distintas idades, contestar as preguntas sobre a historia, realizar un xogo de comunicación e describir un neno</p>			<p>realizando un póster sobre un</p>
--	--	--	--------------------------------------

<p>gañador seguindo unhas instrucións.</p> <p>- Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar.</p>			<p>país que queiran visitar.</p> <p>(CAA):</p> <p>- Desenvolver técnicas de</p>
--	--	--	--

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de actividades de ocio e turismo. - Expresión da habilidade. - Descrición de accións pasadas, en relación a un día de turismo. - Comparacións. - Narración de feitos pasados. - Petición de información. - Expresión do tempo. - Descrición de persoas - Argumentacións. - Feitos. - Opinións.</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>aprendizaxe entendendo como planificar unha viaxe.</p> <p>(CSIEE): - Mostrar que son conscientes das súas habilidades.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Comparativos e superlativos: / <i>am/was better/worse at... than... I am/was best/worst at...</i> - Todas as formas de pasado simple: <i>Phiona played</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		

<p><i>chess.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pasado simple con <i>when</i> clauses: <i>She travelled to New York when she was five years old.</i> - Pasado simple con partículas interrogativas <i>Wh-</i>: <i>When did you go to the beach?</i> 			
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Pasado simple, expresi3ns de tempo: <i>last week/year/month, ago, a year later, the following year.</i> - <i>To</i> + infinitivo (finalidade). - <i>Start/finish</i> + -ing. -<i>Will/going to</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> - L3xico oral de alta frecuencia (producci3n): - Repaso de verbos en pasado simple: <i>beat, bought, couldn't,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar un repertorio limitado de l3xico oral de alta frecuencia relativo a situaci3ns coti3s e temas habituais e 		

<p><i>danced, had, played, read, sang, went, won, wrote.</i></p> <p>-Will/going to</p> <p>- Atraccións turísticas e parques de atraccións: <i>museum, aquarium, big wheel.</i></p>	<p>concretos.</p>		
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <p>- Pronuncian palabras co son das vogais longas e curtas. - Cantan unha canción.</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <p>- Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		
<p>- Estratexias de comprensión:</p> <p>- Predín o contido da historia observando as imaxes.</p> <p>- Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a</p>	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas</p>	<p>- Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos en lugares públicos.</p> <p>- Comprende</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas actividades de ocio e turismo.</p> <p>(CMCT):</p> <p>- Aplicar destrezas matemáticas para facer unha liña</p>

<p>súa comprensión.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completan actividades practicando o vocabulario novo introducido coa historia. - Len o texto en repetidas ocasións. 	<p>para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto.</p>	<p>información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares. 	<p>temporal e calcular datas e prezos.</p>
--	--	--	--

<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Len textos con diferentes formatos e rexistros: un texto biográfico informativo, un texto descritivo, un texto cultural, unha historia, textos informativos (<i>Did you know...?</i>), feitos e opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese. - Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción 	<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade utilizando. <p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tomar conciencia dos problemas do noso mundo. <p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de
---	---	---	--

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de actividades de ocio e turismo. - Expresión da habilidade. - Descrición de accións pasadas, en relación a un día de turismo. - Comparacións. - Narración de feitos pasados. - Petición de información. - Expresión do tempo. - Argumentacións. - Feitos. - Opinións.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>conduzan gran parte do argumento.</p>	<p>aprendizaxe entendendo como escribir un texto curto.</p> <p>(CSIEE): - Mostrar que son conscientes das súas habilidades.</p>
--	--	--	---

<p>- Estructuras sintácticodiscursivas:</p> <p>- Comparativos e superlativos: / <i>am/was better/worse at... than... I am/was best/worst at...</i></p> <p>- Todas as formas de pasado simple: <i>Phiona played chess.</i></p> <p>- Pasado simple con <i>when clauses</i>: <i>She travelled to New York when she was five years old.</i></p>	<p>- Recoñecer</p> <p>os significados más comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita.</p>		
---	--	--	--

<p>- Pasado simple con partículas interrogativas <i>Wh-</i>: <i>When did you go to the beach?</i></p> <p>- Pasado simple, expresiões de tempo: <i>last week/year/month, ago, a year later, the following year.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para felicitar: <i>What a superb performance!</i> -</p>			
---	--	--	--

<p>To + infinitivo (finalidade). - Start/finish + -ing. - Will/Going to</p>			
<p>-Léxico escrito de alta frecuencia (recepción): - Repaso de verbos en pasado simple: <i>beat, bought, couldn't, danced, had, played, read, sang, went, won, wrote.</i> -Will/going to - Atracciones turísticas e parques de atracciones: <i>museum, aquarium, big wheel.</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <p>- Identifican as distintas grañas para as vogais longas e curtas.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		
<p>- Estratexias de produción:</p>	<p>- Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples</p>	<p>- Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais.</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas</p>

<p>- Completan as descrições oralmente antes de escribilas.</p> <p>- Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos.</p>	<p>illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>- Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata e fai preguntas relativas a estes temas.</p>	<p>actividades de ocio e turismo.</p> <p>(CMCT):</p> <p>- Aplicar destrezas matemáticas para facer unha liña temporal e calcular datas e</p>
---	--	--	---

<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, completar táboas, escribir unha canción autobiográfica, un diálogo e unha entrevista.</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>		<p>prezos.</p> <p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade e realizar unha práctica adicional sobre o tema da unidade individualmente.</p> <p>(CSC):</p>
---	--	--	---

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de actividades de ocio e turismo. - Expresión da habilidade. - Descrición de accións pasadas, en relación a un día de turismo. - Comparacións. - Narración de feitos pasados. - Petición de información. - Expresión do tempo. - Argumentacións. - Feitos. - Opinións.</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>- Tomar conciencia dos problemas do noso mundo.</p> <p>(CSIEE): - Mostrar que son conscientes das súas habilidades.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: -Estruturas sintácticodiscursivas: - Comparativos e superlativos: /</p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		

<p><i>am/was better/worse at... than... I am/was best/worst at...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Todas as formas de pasado simple: <i>Phiona played chess.</i> - Pasado simple con <i>when clauses</i>: <i>She travelled to New York when she was five years old.</i> - Pasado simple con partículas interrogativas <i>Wh-</i>: <i>When did you go to the beach?</i> - Pasado simple, expresiones de tempo: <i>last week/year/month, ago, a year later, the following year.</i> - <i>To</i> + infinitivo (finalidade). - <i>Start/finish</i> + -ing. -<i>Will/going to</i> 			
<ul style="list-style-type: none"> - Léxico escrito de alta frecuencia 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico 		

<p>(producción):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Repaso de verbos en pasado simple: <i>beat, bought, couldn't, danced, had, played, read, sang, went, won, wrote.</i> - Will/going to - Atracciones turísticas e parques de atracciones: <i>museum, aquarium, big wheel.</i> 	<p>escrito de alta frecuencia relativo a situaciones cotiás, relacionado cos propios intereses, experiencias e necesidades.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Patróns gráficos e convencións ortográficas: - Escriben palabras con vogais longas e curtas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección, pero non necesariamente cunha ortografía 		
	<p>totalmente normalizada.</p>		

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>- Estratexias de comprensión:</p> <p>- Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación.</p> <p>- Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación.</p>	<p>- Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do texto.</p>	<p>- Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan.</p> <p>- Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información.</p> <p>- Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas.</p>	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL): - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas accións para aforrar enerxía, electrodomésticos, obxectos dunha casa e a linguaxe para realizar unha enquisa.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Familiarízanse cos aspectos socioculturais e sociolingüísticos a través, un vídeo cultural</p>	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza.</p> <p>- Entende a información esencial en conversacións</p>	<p>Competencia matemática e competencias clave en ciencia e tecnoloxía (CMCT): - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando</p>

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de accións. - Descrición de características ecolóxicas. - Expresión da orientación (puntos cardinais) - Descrición de elementos relacionados co medioambiente. - Descrición da existencia de cousas. - - Petición de información (cantidade).</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>breves e sinxelas nas que participa que traten sobre temas familiares.</p> <p>- Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.</p> <p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.</p>	<p>decimais e números pares e impares.</p> <p>Competencia dixital (CD): - Traballar xuntos no contido da unidade.</p> <p>Competencias sociais e cívicas (CSC):</p> <p>- Concienciarse no respecto aos demais</p>
---	--	---	---

<p>- Expresión da intención.</p> <p>- Entrevista, enquisa. - Información sobre consumo e aforro.</p>			<p>Conciencia e expresións culturais (CCEC):</p> <p>- Utilizar a súa</p>
--	--	--	---

<p>- Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Verbo modal <i>should</i> para aconsellar: You <i>should/shouldn't... when...</i></p> <p>- <i>There is/There are</i> con <i>some</i> e <i>any</i>: <i>There is some/There isn't any/There aren't any/There are some.</i></p> <p>- <i>How much/How many</i>: <i>How much (energy) does it use? How many (TVs) are there in your house?</i></p> <p>- Primeiro condicional: <i>If we reduce pollution, the air will be much cleaner.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para unha entrevista: <i>Excuse me ? Have you got a moment? Can we ask you some questions? Thanks for answering our questions. It's a</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral.</p>		<p>imaxinación e creatividade para elaborar un póster sobre o aforro enerxético para as súas casas, e para debuxar un cianotipo dunha casa.</p> <p>Aprender a aprender (CAA):</p> <p>- Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo xornalístico.</p> <p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE):</p> <p>- Mostrar a súa autonomía facendo e escribindo sobre medidas para preservar o medioambiente.</p>
---	---	--	--

<p><i>pleasure. Go ahead!</i> <i>How can I help you?</i> <i>...on my own. I'm not sure. Yes, I suppose so. No, not really.</i></p>			
<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (producción): - Sintagmas verbais: <i>brush your teeth, go downstairs, leave a room, open the windows, ride a bike,</i></p>			

<p>travel by car, turn off/on the lights/tap, unplug your computer, use both side of paper/the lift/the dishwasher.</p> <p>- Características ecolóxicas: <i>insulated walls, solar panels, water tank, wood stove.</i></p> <p>- Elementos da casa: <i>battery, blanket, blind, dishwasher, energy bill, LED light bulb, lift, plug, radiator, standby light.</i></p> <p>- Puntos cardinais: <i>north, south, east, west.</i></p>			
<p>-Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: - Identifican o son /sh/.</p> <p>- Escoitan unha canción</p>	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos, e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		

<p>-Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planifican as súas producións seguindo un modelo e utilizando o vocabulario e estruturas introducidos en cada lección. - Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> - Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente. - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese. - Desenvólvese en transaccións cotiás. - Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se 	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas accións para aforrar enerxía, electrodomésticos, obxectos dunha casa e a linguaxe para realizar unha enquisa. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando decimais e números pares e impares.
<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e 		

<p>adquiridos na unidade para pedir e dar consello, contestar as preguntas sobre a historia, facer unha enquisa, realizar un xogo de</p>	<p>aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>queda con amigos ou se dan instrucións.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participanunha entrevista. 	<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade. <p>(CSC):</p>
--	--	--	--

<p>comunicación e facer un plan de reciclaxe en grupo. - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar.</p>			<p>- Desenvolver destrezas cívicas.</p>
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de accións. - Descrición de características ecolóxicas. - Expresión da orientación (puntos cardinais) - Descrición de elementos relacionados co medioambiente. - Descrición da existencia de cousas. - - Petición de información (cantidade). - Expresión da intención. - - Entrevista, enquisa. -</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CCEC): - Utilizar a súa imaxinación e creatividade para elaborar un póster sobre o aforro enerxético nas súas casas cun eslogan.</p> <p>(CAA): - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo xornalístico.</p> <p>(CSIEE): - Mostrar a súa autonomía facendo e escribindo sobre medidas para preservar o medioambiente.</p>

<p>Información sobre consumo e aforro.</p>			
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Verbo modal <i>should</i> para aconsellar: You <i>should/shouldn't... when...</i></p> <p>- <i>There is/There are</i> con <i>some</i> e <i>any</i>: <i>There is some/There isn't any/There aren't any/There are some.</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		

<p>- How much/How many: <i>How much (energy) does it use? How many (TVs) are there in your house?</i></p> <p>- Primeiro condicional: <i>If we reduce pollution, the air will be much cleaner.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para unha entrevista: <i>Excuse me ? Have you got a moment? Can we ask you some questions? Thanks for answering our questions. It's a pleasure. Go ahead! How can I help you? ... on my own. I'm not sure. Yes, I suppose so. No, not really</i></p>			
---	--	--	--

<p>- Léxico oral de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Sintagmas verbais: <i>brush your teeth, go downstairs, leave a room, open the windows, ride a bike, travel by car, turn off/on the lights/tap, unplug your computer, use both side of paper/the lift/the dishwasher.</i></p> <p>- Características ecolóxicas: <i>insulated walls, solar panels, water tank, wood stove.</i></p> <p>- Elementos da casa: <i>battery, blanket, blind, dishwasher, energy bill, LED light bulb, lift, plug, radiator, standby light.</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		
--	---	--	--

<p>- Puntos cardinais: <i>north, south, east, west.</i></p>			
--	--	--	--

<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pronuncian palabras co son /sh/. - Cantan unha canción 	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación. 		
<p>-Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predín o contido da historia observando as imaxes. - Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión. - Completan actividades practicando o vocabulario novo introducido coa historia. - Len o texto en repetidas ocasións. 	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos moi breves e sinxelos.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto. 	<p>- Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares. - Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese. 	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coas accións para aforrar enerxía, electrodomésticos, obxectos dunha casa... <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforzar as súas destrezas numéricas practicando decimais e números pares e impares.

<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Len textos con diferentes formatos e rexistros: unha enquisa, normas de seguridade, un artigo de xornal, un texto cultural, unha historia, textos informativos (<i>Did you know...?</i>).</p>	<p>- Identificar</p> <p>aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.</p>	<p>- Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento.</p>	<p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade e realizar unha práctica adicional sobre o tema da unidade individualmente.</p>
<p>-Funcións comunicativas:</p> <p>- Descrición de accións.</p>	<p>-Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus</p>		<p>(CCEC):</p> <p>- Utilizar a súa imaxinación e creatividade para elaborar un póster sobre o aforro enerxético para as</p>

<p>- Descrición de características ecolóxicas. - Expresión da orientación (puntos cardinais) - Descrición de elementos relacionados co medioambiente. - Descrición da existencia de cousas.</p>	<p>expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos.</p>		<p>súas casas, e para debuxar un cianotipo dunha casa.</p> <p>(CAA):</p> <p>- Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo xornalístico .</p>
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Petición de información (cantidad). - Expresión da intención. - Entrevista, enquisa. - Información sobre consumo e aforro. 			<p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mostrar a súa autonomía facendo e escribindo sobre medidas para preservar o medioambiente.
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: - Verbo modal <i>should</i> para aconsellar: You <i>should/shouldn't... when...</i> - <i>There is/There are</i> con <i>some</i> e <i>any</i>: <i>There is some/There isn't any/There aren't any/There are some.</i> - <i>How much/How many</i>: <i>How much (energy) does it use? How many (TVs) are there in your house?</i> - Primeiro condicional: <i>If we reduce pollution, the air will be much</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita. 		

<p>cleaner.</p> <p>- Linguaxe funcional para unha entrevista: Excuse me ? Have you got a moment? Can we ask you some questions? Thanks for answering our questions. It's a pleasure. Go ahead!</p>			
---	--	--	--

<p>How can I help you? ...on my own. I'm not sure. Yes, I suppose so. No, not really.</p>			
---	--	--	--

<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Sintagmas verbais: <i>brush your teeth, go downstairs, leave a room, open the windows, ride a bike, travel by car, turn off/on the lights/tap, unplug your computer, use both side of paper/the lift/the dishwasher.</i></p> <p>- Características ecológicas: <i>insulated walls, solar panels, water tank, wood stove.</i></p> <p>- Elementos da casa: <i>battery, blanket, blind, dishwasher, energy bill, LED light bulb, lift, plug, radiator, standby light.</i></p> <p>- Puntos cardinais: <i>north, south, east, west.</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais concretos e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		
---	--	--	--

<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <p>- Identifican as distintas grafías para o son /sh/.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		
<p>- Estratexias de produción:</p>	<p>- Construír textos moi curtos e</p>	<p>- Completa un breve formulario ou unha</p>	<p>(CCL):</p>

<p>- Completan as descrições oralmente antes de escribilas.</p> <p>- Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos.</p>	<p>sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>- Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos.</p>	<p>ficha cos seus datos persoais.</p> <p>- Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata e</p>	<p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coas accións para aforrar enerxía, electrodomésticos, obxectos dunha casa.</p> <p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade .</p> <p>(CSC):</p>
---	--	---	--

<p>- Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, un póster, preguntas para unha enquisa, artigos xornalísticos, completar táboas e elaborar un plan.</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>	<p>fai preguntas relativas a estes temas.</p>	<p>- Desenvolver destrezas cívicas referentes á reciclaxe.</p> <p>(CCEC):</p> <p>- Utilizar a súa imaxinación e creatividade para elaborar un póster sobre o aforro enerxético para as súas casas, e para debuxar un cianotipo dunha casa.</p>
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición de accións. - Descrición de características ecolóxicas. - Expresión da orientación (puntos cardinais) - Descrición de elementos</p>	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CAA):</p> <p>- Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo xornalístico</p> <p>(CSIEE):</p> <p>- Mostrar a súa autonomía facendo e escribindo sobre</p>

relacionados co medioambiente. - Descripción da existencia de cousas. - Petición de información (cantidad).			medidas para preservar o medioambiente.
--	--	--	---

- Expresión da intención. - Entrevista, enquisa. - Información sobre consumo e aforro.			
---	--	--	--

<p>- Estruturas sintácticodiscursivas:</p> <p>- Verbo modal <i>should</i> para aconsellar: You <i>should/shouldn't... when...</i></p> <p>- <i>There is/There are</i> con <i>some e any:</i> <i>There is some/There isn't any/There aren't any/There are some.</i></p> <p>- <i>How much/How many:</i> <i>How much (energy) does it use? How many (TVs) are there in your house?</i></p> <p>- Primeiro condicional: <i>If we reduce pollution, the air will be much cleaner.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para unha entrevista: <i>Excuse me ? Have you got a moment? Can we ask you some questions? Thanks for answering our questions. It's a</i></p>	<p>- Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		
--	--	--	--

<p><i>pleasure. Go ahead! How can I help you? ...on my own. I'm not sure. Yes, I suppose so. No, not really.</i></p> <p>- Linguaxe funcional para fazer unha entrevista: Excuse me Have you got a moment? Can we ask you some questions?</p>			
---	--	--	--

<p><i>Thanks for answering our questions. It's a pleasure. Go ahead! How can I help you? ...on my own. I'm not sure. Yes, I suppose so. Non, not really.</i></p>			
--	--	--	--

<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (producción):</p> <p>- Sintagmas verbais: <i>brush your teeth, go downstairs, leave a room, open the windows, ride a bike, travel by car, turn off/on the lights/tap, unplug your computer, use both side of paper/the lift/the dishwasher.</i> -</p> <p>Características ecológicas: <i>insulated walls, solar panels, water tank, wood stove.</i></p> <p>- Elementos da casa: <i>battery, blanket, blind, dishwasher, energy bill, LED light bulb, lift, plug, radiator, standby light.</i></p> <p>- Puntos cardinais: <i>north, south, east, west.</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás, relacionado cos propios intereses, experiencias e necesidades.</p>		
--	---	--	--

<p>- Números: <i>decimal points.</i></p>			
<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas: - Escriben palabras co son /sh/.</p>	<p>- Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>		

<p>- Estratexias de comprensión: - Toman contacto co vocabulario a través das <i>flashcards</i> e con actividades sobre o póster da unidade antes de escoitar unha gravación. - Len o texto no libro ao mesmo tempo que escoitan unha gravación.</p>	<p>- Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos sobre temas habituais e concretos. - Coñecer e saber aplicar as estratexias</p>	<p>- Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan. - Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información.</p>	<p>Competencia en comunicación lingüística (CCL): - Familiarizarse co vocabulario relacionado coa roupa, os materiais e o universo. Competencia matemática e competencias clave en ciencia e</p>
---	---	--	--

	básicas máis adecuadas para a comprensión do texto.	- Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas.	tecnoloxía (CMCT): - Aplicar destrezas matemáticas básicas para comprender cifras altas, cantidades e datas. - Interpretar as etiquetas da roupa. - Coñecer o funcionamento da Estación Espacial Internacional e outros aspectos relacionados co universo.
-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: - Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, un texto comparativo, un diálogo, un póster do espazo, completar táboas e escribir un artigo relativo ao espazo. - Len textos con diferentes formatos e rexistros: un texto descritivo, un <i>chat</i> , un texto cultural, unha historia, citacións, textos informativos (<i>Did you know...?</i>). - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar.	- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha comprensión adecuada do texto.	- Identifica o tema dunha conversación cotiá predicible que ten lugar na súa presenza. - Entende a información esencial en conversacións breves e sinxelas nas que participa que traten sobre temas familiares. - Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese.	Competencia dixital (CD): - Traballar xuntos no contido da unidade. Competencias

<p>-Funcións comunicativas: - Descrición dunha estación espacial. - Descrición do universo. - Descrición da roupa. - Expresión da opinión. - Descrición de lugares. - Petición de información. - Descrición de feitos pasados. - Expresión de accións futuras. - Propostas.</p>	<p>- Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais,</p>	<p>- Comprende o sentido xeral e o esencial, e distingue os</p>	<p>socials e cívicas (CSC): - Desenvolver as súas destrezas cívicas</p>
---	---	---	---

<p>- Suxestións. - Normas e regulamentos. - Expresión de contraste entre pasado e presente. - Permisión e prohibición. - Expresión do tempo.</p>	<p>así como os patróns discursivos básicos.</p>	<p>cambios de tema de programas de televisión ou outro material audiovisual dentro da súa área de interese.</p>	<p>recoñecendo a importancia de cumprir as normas e os regulamentos.</p>
<p>- Estruturas sintácticodiscursivas: - Pasado simple: <i>Yesterday I watched an interesting documentary on TV.</i> - Futuro con will: <i>We will travel to Mars in the future.</i> - Verbos modáis: <i>We must wear a coat in winter.</i></p>	<p>- Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral.</p>		<p>Conciencia e expresións culturais (CCEC): - Tomar contacto cun evento espacial internacional. Aprender a aprender (CAA): - Desenvolver</p>

<p>- Presente continuo: <i>I'm wearing a blue jumper.</i></p>			<p>técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo.</p>
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (recepción): - Adxectivos: <i>boring, dangerous, exhausting, interesting, spectacular, amazing...</i> - Obxectos no espacio: <i>space station, satellite.</i> - Modals: <i>can, must, may, should</i> - Clothes and accessories: <i>skirt, trousers, belt, earrings...</i> - Materials: <i>silk, wool...</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia e utilizar as indicacións do contexto para ter unha idea dos significados que se descoñecen.</p>		<p>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE): - Comprender a importancia do traballo cooperativo e o respecto aos demais.</p>
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: - Identifican o sons duros e brandos de /th/. - escoitan unha canción.</p>	<p>- Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación e básicos, recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais.</p>		

<p>-Estratexias de produción:</p> <p>- Preparan a súa información antes de completar as actividades por parellas (<i>pair work</i>).</p>	<p>- Participar de maneira simple e comprensible en conversacións moi breves, utilizando expresións e</p>	<p>- Fai presentacións breves e sinxelas sobre temas cotiáns ou do seu interese.</p>	<p>(CCL):</p> <p>- Familiarizarse co vocabulario relacionado coa roupa, os materiais e o universo.</p>
---	--	---	---

	<p>frases sinxelas e de uso moi frecuente.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Desenvólves e en transaccións cotiás.</p> <p>- Participa en conversacións cara a cara ou por medios técnicos nas que se establece contacto social, se intercambia información persoal e</p>	<p>(CMCT):</p> <p>- Aplicar destrezas matemáticas básicas para comprender cifras altas, cantidades e datas.</p> <p>- Interpretar as etiquetas da roupa.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos,</p>	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os</p>	<p>sobre asuntos cotiáns, se expresan sentimentos, se ofrece algo a alguén, se pide prestado algo, se</p>	<p>- Coñecer o funcionamento da Estación Espacial Internacional e outros aspectos relacionados co</p>

<p>un texto comparativo, un diálogo, un póster do espazo, completar táboas e escribir un artigo relativo ao espazo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Len textos con diferentes formatos e rexistros: un texto descritivo, un <i>chat</i>, un texto cultural, unha historia, citacións, textos informativos (<i>Did you know...?</i>). - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar. 	<p>coñecementos adquiridos a unha produción oral adecuada ao contexto.</p>	<p>queda con amigos ou se dan instrucións.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participa nunha entrevista. 	<p>universo.</p> <p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade utilizando a pizarra dixital e o ordenador portátil, e realizar unha práctica adicional sobre o tema da unidade individualmente
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición dunha estación espacial.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición do universo. - Descrición da roupa. - Expresión da opinión. - Descrición de lugares. - Petición de información. - Descrición de feitos pasados. 	<p>- Cumprir a función comunicativa principal do texto, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver as súas destrezas cívicas recoñecendo a importancia de cumprir as normas e os regulamentos. <p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tomar contacto cun evento

<ul style="list-style-type: none"> - Expresión de accións futuras. - Propostas. - Suxestións. - Normas e regulamentos. - Expresión de contraste entre pasado e presente. - Permisión e prohibición. - Expresión do tempo. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: 	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar estruturas sintácticas 		

<ul style="list-style-type: none"> - Pasado simple: <i>Yesterday I watched an interesting documentary on TV.</i> - Futuro con will: <i>We will travel to Mars in the future.</i> - Verbos modáis: <i>We must wear a coat in winter.</i> - Presente continuo: <i>I'm wearing a blue</i> 	<p>básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática.</p>		<p>espacial internacional.</p> <p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo. <p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprender a importancia do
--	---	--	--

<p><i>jumper.</i></p>			
<p>- Léxico oral de alta frecuencia (producción): - Adxectivos: <i>boring, dangerous, exhausting, interesting, spectacular, amazing...</i> -Obxectos no espacio: <i>space station, satellite.</i> -Modals: <i>can, must, may, should</i> -Clothes and accessories: <i>skirt, trousers, belt, earrings...</i> -Materials: <i>silk, wool...</i></p>	<p>- Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos.</p>		<p>traballo cooperativo e o respecto aos demais.</p>
<p>- Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: - Pronuncian palabras cos sons duros e brandos de /th/. - Cantan unha canción.</p>	<p>- Facerse entender en intervencións breves e sinxelas. - Interactuar de maneira moi básica, para iniciar, manter ou concluír unha breve conversación.</p>		
<p>- Estratexias de comprensión: - Predín o contido da historia observando as imaxes.</p>	<p>- Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e</p>	<p>- Comprende instrucións, indicacións, e información básica</p>	<p>(CCL): - Familiarizarse co vocabulario relacionado coa</p>

<p>- Contestan as preguntas do profesor sobre a historia para comprobar a súa comprensión.</p> <p>- Completan actividades practicando o vocabulario novo introducido coa historia.</p> <p>- Len o texto en repetidas ocasións.</p>	<p>información específica en textos moi breves e sinxelos.</p> <p>- Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os</p>	<p>en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos en lugares públicos.</p> <p>- Comprende información esencial e localiza información específica en material</p>	<p>roupa, os materiais e o universo.</p> <p>(CMCT):</p> <p>- Aplicar destrezas matemáticas básicas para comprender cifras altas, cantidades e datas.</p>
--	--	--	---

	<p>puntos principais do texto.</p>	<p>informativo sinxelo.</p> <p>- Comprende correspondencia breve e sinxela que trate sobre temas familiares.</p> <p>- Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozos que traten temas que lle sexan familiares ou do seu interese.</p>	<p>- Interpretar as etiquetas da roupa.</p> <p>- Coñecer o funcionamento da Estación Espacial Internacional e outros aspectos relacionados co universo.</p>
<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>- Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, un texto comparativo, un diálogo, un póster do espacio, completar táboas e</p>	<p>- Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a unha</p>		<p>funcionamento da Estación Espacial Internacional e outros aspectos relacionados co universo.</p> <p>(CD):</p> <p>- Traballar xuntos no contido da unidade.</p>

<p>escribir un artigo relativo ao espacio.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Len textos con diferentes formatos e rexistros: un texto descritivo, un <i>chat</i>, un texto cultural, unha historia, citacións, textos informativos (<i>Did you know...?</i>). - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar. 	<p>comprensión adecuada do texto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas, e identifica os personaxes principais, coa condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento. 	<p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver as súas destrezas cívicas recoñecendo a importancia de cumprir as normas e os regulamentos. <p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tomar contacto cun evento espacial internacional.
<p>-Funcións comunicativas: - Descrición dunha estación espacial.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición do universo. - Descrición da roupa. - Expresión da opinión. - Descrición de lugares. - Petición de información. - Descrición de feitos pasados. - Expresión de accións futuras. - Propostas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos. 		<p>(CAA):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo. <p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprender a importancia do traballo cooperativo e o respecto aos demais.

<ul style="list-style-type: none"> - Suxestións. - Normas e regulamentos. - Expresión de contraste entre pasado e presente. - Permisión e prohibición. - Expresión do tempo. 			
<ul style="list-style-type: none"> - Estruturas sintácticodiscursivas: - Pasado simple: <i>Yesterday I watched an interesting documentary on TV.</i> - Futuro con will: <i>We will travel to Mars in the future.</i> - Verbos modáis: <i>We must wear a coat in winter.</i> - Presente continuo: 	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación escrita. 		
<p><i>I'm wearing a blue jumper.</i></p>			

<p>- Léxico escrito de alta frecuencia (recepción):</p> <p>- Adxectivos: <i>boring, dangerous, exhausting, interesting, spectacular, amazing...</i></p> <p>-Obxectos no espacio: <i>space station, satellite.</i></p> <p>-Modals: <i>can, must, may, should</i> -Clothes and accessories: <i>skirt, trousers, belt, earrings...</i> -Materials: <i>silk, wool...</i></p>	<p>- Recoñecer un repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos, e inferir do contexto os significados que se descoñecen.</p>		
<p>- Patróns gráficos e convencións ortográficas.</p> <p>- Identifican as distintas grafías para o son /th/.</p>	<p>- Recoñecer os signos ortográficos básicos, así como símbolos de uso frecuente, e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados cos mesmos.</p>		

<p>- Estratexias de produción:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completan as descrições oralmente antes de escribilas. - Seguen modelos, pautas dadas ou estruturas para escribir os seus textos. 	<p>- Construír textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>- Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos.</p>	<p>- Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais.</p> <p>- Escribe correspondencia persoal breve e simple, na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo e da súa contorna inmediata e fai preguntas relativas a estes temas.</p>	<p>(CCL):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familiarizarse co vocabulario relacionado coa roupa, os materiais e o universo. <p>(CMCT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar destrezas matemáticas básicas para comprender cifras altas, cantidades e datas. - Interpretar as etiquetas da roupa.
--	--	--	--

<p>-Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplican os coñecementos socioculturais e sociolingüísticos para escribir textos descritivos, un texto comparativo, un diálogo, un póster do espacio, completar táboas e escribir un artigo relativo ao espacio. 	<p>- Coñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos a</p>	<p>- Coñecer o funcionamento da Estación Espacial Internacional e outros aspectos relacionados co universo.</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - Len textos con diferentes formatos e rexistros: un texto descritivo, un <i>chat</i>, un texto cultural, unha historia, citacións, textos informativos (<i>Did you know...?</i>). - Respectan as normas e as quendas de palabra para completar as actividades e xogar. 	<p>unha produción escrita adecuada ao contexto.</p>		<p>(CD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballar xuntos no contido da unidade .
<p>Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición dunha estación espacial. - Descrición do universo. - Descrición da roupa. - Expresión da opinión. - Petición de información. - Descrición de feitos pasados. - Expresión de accións futuras. - Propostas. - Suxestións. - Normas e regulamentos. - - Expresión de contraste entre pasado e presente. - Permisión e prohibición. - Expresión do tempo. 	<p>Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito, utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos.</p>		<p>(CSC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver as súas destrezas cívicas recoñecendo a importancia de cumprir as normas e os regulamentos. <p>(CCEC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tomar contacto cun evento espacial internacional. - Utilizar a súa imaxinación para deseñar unha viaxe espacial. <p>(CAA):</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Estructuras sintácticodiscursivas: - Pasado simple: <i>Yesterday I watched an interesting documentary on TV.</i> - Futuro con will: <i>We will travel to Mars in the future.</i> - Verbos modais: <i>We must wear a coat in winter.</i> - Presente continuo: <i>I'm wearing a blue jumper.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar estruturas sintácticas básicas, aínda que se sigan cometendo erros elementais de maneira sistemática. 		<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver técnicas de aprendizaxe entendendo como escribir un artigo. <p>(CSIEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comprender a importancia do traballo cooperativo e o
<ul style="list-style-type: none"> - Léxico escrito de alta frecuencia (producción): 	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar un 		
<ul style="list-style-type: none"> - Adxectivos: <i>boring, dangerous, exhausting, interesting, spectacular, amazing...</i> - Obxectos no espazo: <i>space station, satellite.</i> - Modals: <i>can, must, may, should</i> - Clothes and accessories: <i>skirt, trousers, belt, earrings...</i> - Materials: <i>silk, wool...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> repertorio limitado de léxico escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás, relacionado cos propios intereses, experiencias e necesidades. 		<ul style="list-style-type: none"> respecto aos demais.

<p>Patrons gráficos e convencións ortográficas:</p> <p>- Escriben palabras cos sons de /th/.</p>	<p>- Aplicar patrons gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>		
---	---	--	--

4. Avaliación trimestral das competencias

	En vías de adquisición	Adquirido	Avanzado	Excelente
<p>Comprensión oral</p> <p>Atención</p>	<p>Distráese durante a escoita.</p>	<p>Distráese ocasionalmente.</p>	<p>Non se distrae na escoita.</p>	<p>Atiende de forma constante</p>

				durante toda a escoita.
Propósito	Non capta o significado global.	Capta con dificultade o significado global.	Recoñece e expresa o significado do texto.	Expresa unha síntese detallada do propósito do texto.
Puntos principais	Non distingue a idea ou ideas principais do texto.	Distingue a idea principal do texto.	Extrae ademais das ideas principais outras secundarias.	Distingue entre as ideas principais e secundarias.
Contexto	Non identifica a situación comunicativa.	Identifica con dificultade a situación comunicativa.	Identifica a situación comunicativa e achega algo de información sobre ela.	Identifica a situación comunicativa e achega información detallada.
Inferencias	Non é capaz de inferir ningunha información da escoita.	Realiza inferencias sobre a escoita, aínda que con dificultade.	Realiza inferencias sobre a escoita e achega ideas derivadas.	Realiza inferencias sobre a escoita, e achega e ideas derivadas e conclusións.

Expresión oral	En vías de adquisición	Adquirido	Avanzado	Excelente
Claridade e entoación	Non se lle entende cando le porque o fai entre dentes.	Le pero non vocaliza a maioría do tempo.	Le con claridade e vocalizando, pero a súa entoación pode mellorar.	Le claramente e vocaliza, á vez que ten unha moi boa entoación.
Volume de voz	Non se lle escoita ou fala tan alto que molesta a todo o mundo.	Escóitase mal porque unhas veces fala moi alto e outras case nin se lle oíe.	Ten un volume de voz que permite escoitar aos do grupo, pero ás veces molesta aos máis próximos.	Ten un volume medio que permite escoitar os do grupo sen molestar os compañeiros.
Ritmo de lectura	Non leva un ritmo adecuado, polo que resulta completamente imposible entender a historia (vai demasiado rápido ou demasiado lento).	Salta algún punto ou coma e o ritmo ás veces pérdese tamén.	Respecta os puntos e as comas, pero ás veces leva un ritmo no que perdemos o sentido da historia.	Respecta os puntos, as comas, tomando aire cando debe, o que fai que se entenda perfectamente o que nos le.

Expresión	En vías de	Adquirido	Avanzado	Excelente
------------------	-------------------	------------------	-----------------	------------------

oral	adquisición			
	Cústalle a expresión oral ou realízaa con grandes limitacións.	Exprésase correctamente, aínda que con algúns erros ou dificultades.	Exprésase correctamente, de forma ordenada e fluída.	Exprésase correctamente, de forma ordenada, fluída e xerando un grande interese e motivación nos seus interlocutores.
Argumentación	As súas ideas están pouco fundamentadas. Non presenta argumentos sólidos.	As súas ideas non contradín o contido estudado.	Fundamenta as súas ideas, citando fontes e respondendo con argumentos.	Expresa bastantes ideas e moi ben fundamentadas, citando fontes e respondendo
				con argumentos.
Actitude de respecto	Non respecta nin as opinións nin as intervencións doutras persoas.	Respecta as quendas dos demais, pero non mostra unha actitude de escoita.	Deixa falar os demais e respecta as súas opinións, aínda que non coincidan coas súas.	Deixa falar os demais, escoitando e respectando as súas opinións, aínda que non coincidan coas súas.

Estratexias utilizadas	Non utiliza estratexias que lle poidan axudar a expoñer mellor.	Empezou a utilizar algunha estratexia útil.	Utiliza estratexias para a exposición (esquemas, notas, resumos).	Utiliza estratexias para a exposición (esquemas, notas, resumos) que lle axudan a expoñer con orde, claridade e eficacia.
Recursos empregados	Non utiliza recursos adicionais á súa exposición.	Utiliza algún recurso adicional na súa exposición.	Apoia a súa exposición con imaxes, datos, fotografías...	Apoia a súa exposición con imaxes, datos, fotografías, etc., que a fan moi amena e interesante.

Compresión e expresión escrita	En vías de adquisición	Adquirido	Avanzado	Excelente
Estrutura da oración	Ás oracións fáltalles estrutura e parecen estar incompletas ou non ter sentido.	A maioría das oracións están ben construídas, pero ten unha estrutura similar.	A maioría das oracións están ben construídas e ten unha estrutura variada.	Todas as oracións están ben construídas e teñen unha estrutura variada.

Uso de maiúsculas e puntuación	Comete varios erros no uso de maiúsculas e/ou na puntuación, o que chama a	Comete poucos erros no uso de maiúsculas e/ou na puntuación, o	Comete un ou dous erros no uso de maiúsculas ou na puntuación, pero o	Non comete erros no uso de maiúsculas ou na puntuación, polo que o traballo é excepcionalmente fácil de ler.
	atención e interrompe en gran medida o fluxo de información.	que chama a atención do lector e interrompe o fluxo de información.	traballo aínda é fácil de ler.	
Corrección ortográfica	Seis ou máis erros ortográficos de importancia.	Entre tres e cinco erros ortográficos de importancia.	Admítense ata dous erros ortográficos de importancia.	Non presenta erros ortográficos de importancia.
Cohesión léxica e gramatical	Erros xeneralizados na concordancia gramatical: xénero, número, réxime verbal...	Algúns erros na concordancia gramatical: xénero, número, réxime verbal...	Respecta a concordancia gramatical: xénero, número, réxime verbal...	Respecta a concordancia gramatical: xénero, número, réxime verbal...
Adecuación ao contexto	O texto non segue as instrucións	O texto incumpre algunha das	En xeral o texto segue as instrucións	O texto segue as instrucións dadas.

	dadas (con relación á tipoloxía textual, a extensión...).	instrucións dadas.	dadas.	
--	---	--------------------	--------	--

5. Procedementos e instrumentos de avaliación

	Procedementos			
Escritos	Orais	Observación directa e sistemática	Outros	

<p>Instrumentos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Traballos diversos realizados polo alumnado na actividade diaria na clase. • Caderno de clase do alumno • Arquivo individual (Traballos e proxectos). • Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiáveis, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e de grupo • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Entrevistas. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listaxes de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rúbrica de avaliación (aprendizaxes, habilidades xerais, proxectos). - Modelo de avaliación. - Autoavaliación.
---------------------	--	--	---	--

interactivas.			
<i>Portfolio, e-portfolio.</i>			

6. Criterios de cualificación

	Criterios
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por rematado. • Valoración entre o traballo na aula e na casa. • Creatividade.

<p>2. Probas orais e escritas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e dos resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas.
<p>3. Actividades TIC.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningún).
	<ul style="list-style-type: none"> • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.

<p>4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de resposta...).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo. • Interese.
<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e de grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.
<p>6. Arquivo de traballo individual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Actualizado.

7. METODOLOXÍA XERAL E ESPECÍFICA DA ÁREA DE LINGUA ESTRANXEIRA.

En xeral, pódese dicir que o enfoque principal no tratamento da materia de Lingua Estranxeira é o comunicativo, polo que os elementos do currículo se definirán sempre baseándose nos procesos de comunicación aos que van encamiñados, adecuándose no caso concreto da etapa de Primaria ás características e as necesidades do alumnado. Integrando todos estes aspectos e partindo desta idea, o currículo estrutúrase en torno a actividades de lingua tal como estas se describen no Marco: comprensión e produción (expresión e interacción) de textos orais e escritos.

A lingua demanda unha metodoloxía que se centre no alumno, nas súas necesidades de aprendizaxe e na responsabilidade que este debe asumir no proceso; A metodoloxía máis idónea será, polo tanto, aquel conxunto de prácticas de aprendizaxe, ensino e avaliación que mellor contribúa a que o alumno, por un lado, adquira as diversas competencias implicadas na comunicación, e, por outro, desenvolva a capacidade de poñer todas estas competencias en práctica de xeito conxunto para producir e procesar textos orais ou escritos axeitados aos contextos de actuación correspondentes. Para a adquisición da competencia lingüística en lingua estranxeira resulta fundamental o desenvolvemento da capacidade lectora e o dominio da escritura.

Co método elixido incidirase ademais de xeito especial no aproveitamento didáctico de recursos dixitais, entendidos como unha ferramenta esencial para iniciar o alumnado na adquisición gradual de mecanismos autónomos de aprendizaxe, adaptados sempre á súa idade e ás súas peculiaridades. A demáis de pretender que o noso alumnado:

- Sexa quen de comunicarse con seguridade e eficacia.
- este moi motivados e goce das clases.
- mellore as destrezas de *listening*, *speaking*, *reading* e *writing* de forma integral e equilibrada.
- aprenda a través de contos e outras actividades interesantes como cancións, *chants*, rimas e xogos.
- desenvolva destrezas sociais e aprenden a colaborar e cooperar.
- aprenda destrezas cognitivas transferibles a todas as materias do currículo.
- use o CLIL para descubrir cousas do mundo.

- aprenda cousas da cultura británica e desenvolva destrezas interculturais e cidadás.
- utilice as novas tecnoloxías para estudar e aprender.
- pronuncie o inglés de forma natural e intelixible.
- desenvolva as competencias básicas sistematicamente.
- aprenda a aprender e a ter autonomía.

Ensino non presencial (no caso de novo confinamento pola pandemia do COVID-19):

A continuación, preséntantse as medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva:

- Traballarase preferentemente a través da **aula virtual do centro e da plataforma Edixgal**, determinaránse as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas (**mínimos das áreas/competenciais, resaltados en negra**) e seguindo a avaliación continua.
- A **avaliación continua** centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negra) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- Desenvolveranse actividades dende un **enfoque competencial**: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, auto-aprendizaxes...
- **Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán** un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.
- Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial cuidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.

- Establecerase un **procedemento de comunicacion entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos.
- Realizaránse comunicacións tanto co alumnado como coas súas familias, sempre e cando sexa necesario, coa finalidade de facer titorías, resolver dúbidas sobre as tarefas, explicar contidos da materia e solucionar calquera outro tipo de problema que xurda debido á nova situación de aprendizaxe.
- Propórase a seguinte temporalización para as comunicacións que se realicen coas familias e alumnado:
  - Atención ao alumnado: de Luns a Venres de 09:15 a 14:15, seguindo o horario lectivo habitual. Poderanse facer de maneira individual ou grupal, segundo sexa preciso, tratando de facer videoconferencias semanais onde se explicarán os contidos da materia e se poderán realizar actividades, tratando de seguir na medida do posible, a dinámica dunha clase presencial habitual.
  - Atención ás familias: de Luns a Venres de 16:00 a 17:00, aínda que se poderá flexibilizar o horario en situacións especiais.

8. Ensinanzas transversais

Educación para a igualdade entre os sexos

- Conseguir una visión do mundo libre de estereotipos sexistas e fomentar o rexeitamento de calquera discriminación por razón de sexo.
- Recoñecer diferentes profesións evitando calquera estereotipo sexista.
- Participar nas tarefas domésticas.

Educación para o consumo

- Iniciarse no hábito de reducir o consumo de enerxía e mostrar interese por coñecer enerxías non-contaminantes.
- Reducir o uso de materiais e practicar a reutilización e a reciclaxe.

- Descubrir e interpretar de maneira adecuada a información que nos transmite a publicidade.

Educación ambiental

- Coñecer o medio como un sistema no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar e modificalo.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio natural e tomar conciencia da deterioración que causan.
- Adoptar pautas de comportamento na vida cotiá para a defensa do medio natural.

Educación para a saúde. Educación sexual

- Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal a partir do coñecemento do corpo humano e que melloran a calidade de vida.
- Coñecer e apreciar os aspectos biolóxicos, emocionais e sociais da sexualidade, e concibir a sexualidade como mostra de plena comunicación entre as persoas e de afecto cara aos demais.

Educación para a paz

- Simular situacións nas que o diálogo e o debate contribúan á resolución de conflitos cotiáns.
- Comprometerse na defensa dos dereitos humanos e na superación de todo tipo de discriminacións e de situacións de insolidariedade, así como amosar respecto e ser tolerante coa diversidade de linguas existentes.
- Estimar e valorar a lingua oral e escrita como medio de establecer e de mellorar a relación cos demais.

Educación moral e cívica

- Coñecer o funcionamento dalgunhas organizacións sociais do contorno e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia.
- Respetar os restos histórico-artísticos presentes no medio.
- Defender activamente os dereitos e deberes de cada membro da sociedade e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia e para transmitir ideas, pensamentos e opinións, respectando os xuízos e as opinións alleos.

Educación viaria

- Coñecer e respectar as normas básicas para desprazarse como peóns e como usuarios dos medios de transporte.

Educación para o lecer

- Desenvolver a capacidade de aproveitar o tempo de lecer en actividades que fomenten o desenvolvemento persoal.

9. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Atención á diversidade

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** Os contidos nucleares da Unidade Didáctica preséntanse de forma pautada, con máis apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos
- **AMPLIACIÓN:** Fichas fotocopiáveis e recursos dixitais interactivos con actividades de máis dificultade para a súa resolución, para o tratamento doutros contidos relacionados cos do nivel, etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización.

- PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e altas capacidades intelectuais).
- ACTIVIDADES MULTINIVEL: Posibilita que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Por exemplo, o grupo-clase pode estar a traballar o texto da lectura, mentres que varios alumnos poden estar a traballar no seu nivel máis básico o vocabulario, utilizando as ferramentas interactivas. Deste xeito, nunha mesma clase posibilitábase traballar en diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a. O alumnado que remate antes as actividades na aula, poderá facer manualidades relativas a unidade e xogos interactivos en inglés. No caso de clases non presenciais, tamén se lles propoñerá facer este tipo de actividades complementarias.
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN/PROXECTOS.
- LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE MEDIANTE MEDIOS DIXITAIS.

10. Estratexias para incorporar as TIC na aula

- Para incorporar as TIC na aula propóñense unha serie de **recursos integrados**:

<i>Actividades TIC</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns en Internet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aproveitamento de recursos educativos na Internet: busca de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos de coñecemento.

Libro Dixital interactivo	<ul style="list-style-type: none"> • Libro proxectable e accesible dende Edixgal, que incorpora elementos de interactividades: actividades, ligazóns, animacións...
---------------------------	--

PROGRAMACIÓN

DIDÁCTICA

ÁREA DE RELIXIÓN

CATÓLICA

(Educación Primaria)

ÍNDICE

1. Introducción
2. Contribución da área ao desenvolvemento das Competencias Clave.
3. Concreción do currículo de Relixión por niveis.
4. Orientacións metodolóxicas.
5. Procedementos e instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.
6. Medidas de Atención a diversidade.
7. Accións de contribución aos proxectos do centro (TICs, proxecto lector, proxecto lingüístico e plan de convivencia)
8. Actividades complementarias e extraescolares.
9. Avaliación da programación.

1. INTRODUCCIÓN

A materia de relixión ten unha especial importancia dentro da educación para que o alumno poida conseguir un desenvolvemento pleno e integral da súa personalidade. A necesidade de sentido do ser humano é unha evidencia á que a escola necesariamente debe dar resposta. A educación da dimensión relixiosa é parte fundamental para a maduración da persoa. Non podería existir unha formación integral e, por tanto, unha educación de calidade, se non se permitise o desenvolvemento de todas as dimensións inherentes ao ser humano, entre as cales se atopa a relixiosa. Esta capacidade básica da persoa adquire o seu auténtico cumprimento cando se descobre o sentido da vida. O ensino da relixión católica nos centros escolares axudará aos estudantes para alargar os espazos da racionalidade e adoptar unha actitude de apertura ao sentido relixioso da vida, sexa cal for a súa manifestación concreta.

O ensino da relixión católica na escola responde á necesidade de respectar e ter en conta o conxunto de valores e significados nos que a persoa naceu como hipótese explicativa da realidade e que se denomina tradición. Para iso, a relixión católica pretende contribuír á educación integral do estudante en dúas direccións. Por unha banda, responde á dimensión relixiosa de todo ser humano e, por outra, introdúceo na realidade á luz dunha hipótese ofrecida por unha historia e unha tradición. Deste xeito, promóvese o recoñecemento dun sentido da existencia dunha maneira coherente co propio desenvolvemento psicoevolutivo do alumnado.

Parte da experiencia humana e desenvólvese de maneira respectuosa coas etapas do desenvolvemento infantil e adolescente, colaborando, neste sentido, coas aprendizaxes instrumentais e transversais propios de cada etapa educativa.

Estrutúrase en catro grandes bloques que pretenden recoller o saber antropolóxico cristián acumulado ao longo dos séculos. Eses bloques parten do sentido relixioso do home, continúan co estudo da revelación; Deus maniféstase ao home e faio nunha historia concreta, con personaxes e situacións que o alumnado debe coñecer e que contribuirán á súa comprensión do mundo. Dita revelación culmina en Xesucristo e a mensaxe evangélico, centro do terceiro bloque e eixo vertebrador da materia. Por último, estúdase a Igrexa como manifestación da presenza continuada de Xesucristo na historia. Convén subliñar que o ensino da relixión católica ilustra aos estudantes sobre a identidade do cristianismo e a vida cristiá.

Estes catro bloques que compón a materia de relixión católica inclúen conceptos, procedementos(observación da realidade, procura de información, reflexión crítica, exposición e argumentación respetuosa das creencias relixiosas propias e axenas) e actitudes (coñecer e apreciar os valores e normas básicas de convivencia; desenvolver hábitos de traballo e esforzo e de responsabilidade no estudo; a confianza en si mesmo para un desenvolvemento adecuado da personalidade. Tamén favorece de maneira directa a adquisición de habilidades para a prevención e resolución pacífica de todo tipo de conflitos e o coñecemento, comprensión e respecto das diferentes culturas, así como das

diferenzas entre persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación). Polo tanto permite o coñecemento de si mesmo, da realidade e dos problemas que esta expón. É por iso que os contidos xerais da materia contribúen á consecución dos obxectivos propostos para esta etapa.

2. CONTRIBUCIÓN DA ÁREA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Comunicación lingüística

Para un bo desenvolvemento desta competencia nesta área, a utilización dos diversos modos de comunicación será fundamental xa que o diálogo da fe coa cultura esixe adestrarse na escoita da Palabra de Deus, a exposición de cada un dos contidos coas súas argumentacións adecuadas ás diferentes idades do alumnado. Por iso, será decisivo dotar os alumnos de ferramentas co fin de que cheguen a dominar a competencia comunicativa en todas as súas facetas.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia contribúe á valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía. Á súa vez, apoia e dá sentido ás habilidades e ás destrezas relacionadas coa ecoloxía que se adquiren desde a devandita competencia.

Esta área posibilitáanos iluminar as respostas e as solucións aos problemas que xorden na interacción do ser humano con todo o relacionado co ámbito da ciencia e a tecnoloxía.

Competencia dixital

Nesta área posibilitarásenos manexar ferramentas desde un sentido ético e de responsabilidade para poder acceder ás distintas fontes que nos faciliten coñecer e afondar nesta materia. Será fundamental traballar desde fontes fiables que favorezan a claridade de contidos para crear no alumnado unha base sólida e cheguen a xerar os seus propios criterios sobre diferentes contextos nos que se poidan desenvolver.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender nesta área pode axudar ao alumnado a ser protagonista do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe como resposta á vontade de Deus de que o ser humano colabore de modo activo e libremente segundo o plan establecido por El.

Nesta área será decisivo o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario proponendo un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que ha de ser lúcido na busca da verdade e do ben.

Competencias sociais e cívicas

Esta competencia recolle todas as formas de comportamento que preparan as persoas para participar dunha forma eficaz e construtiva na vida social e profesional; por iso, dotaremos o alumnado de ferramentas que favorezan e fomenten os valores de respecto, cooperación, solidariedade, xustiza, non violencia, compromiso e participación como piares para a súa formación. Estes valores a fomentar teñen a súa fundamentación e referencias cristiás na filiación no amor a Deus.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

É fundamental que o alumnado descubra a súa identidade persoal a través dunha apertura ao significado último e global da súa existencia humana. A súa iniciativa persoal dependerá sempre que adestre nun autoconecemento, en explorar as súas potencialidades, en buscar o sentido a cada unha das cousas que acontecen na súa vida.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia relaciónase cos seus aspectos de coñecemento e valoración de toda a expresión artística, simbólica, histórica, de costumes, ritos, festas, valores, modos de vida... O alumnado verase enriquecido cos valores que leva consigo o feito relixioso en toda a súa expresión artística, cultural e estética, teolóxica e vivencial. Con iso contribúe á conservación e á valoración do patrimonio cultural.

3.**CONCRECIÓN DO CURRÍCULO DE RELIXIÓN POR NIVEIS**

Parto da Resolución de 11 de febrero de 2015 de la Dirección General de Evaluación y Cooperación Territorial, por la que se publica el currículo de la enseñanza de Religión Católica de la Educación Primaria y de la Educación Secundaria Obligatoria. BOE 24/02/2015

Competencias Clave (COMP. CLAVE)	Instrumentos de Avaliación (INST. AVAL)
CL - Competencia Lingüística CD - Competencia Dixital CSC - Competencias Sociais e Cívicas CMCT - Competencia Matemática e competencias básicas na Ciencia e Tecnoloxía CEC - Conciencia e Expresions Culturais AAP- Aprender a aprender SIEE - Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	PE - Proba Escrita OD - Observación Directa TCL-Traballo na Clase EO- Exposición Oral TC- Traballo na Casa

(*) En negriña e subliñados os estándares considerados básicos.

CURSO 6º E.P.

BLOQUE	ESTÁNDAR APRENDIZAXE	AVALIACIÓN			COMP. CLAVE	INST. AVAL
		1ª	2ª	3ª		
B1	1.1. <u>Identifica e xulga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.</u>	X			CSC	OD
B1	2.1. Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	X			CEC SIEE	TCL
B1	3.1. Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.	X			CEC CSC	OD
B1	4.1. Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	X			AAP CSC SIEE	TCL
B2	1.1. Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran a persoa.		X		CL CSC	TCL
B2	1.2. Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.		X		CL CEC SIEE	TCL

B2	1.3. Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.		X		AAP CL CSC	OD
----	--	--	---	--	------------------	----

BLOQUE	ESTÁNDAR APRENDIZAXE	AVALIACIÓN			COMP. CLAVE	INST. AVAL
		1ª	2ª	3ª		
B3	1.1. Busca nos discursos do evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.	X			CL	OD
B3	1.2. Identifica e sintetiza os trazos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.	X			CL	TCL
B3	2.1. Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer o Pai con situacións que viven os seres humanos..		X		CSC	TCL
B3	3.1. Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.			X	CSC CL	TCL
B3	3.2. Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa			X	AAP CD CSC	TCL

B4	<u>1.1.Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.</u>			X	CL CSC	TCL
B4	<u>1.2.Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio..</u>			X	CSC CEC	TCL

BLOQUE	ESTÁNDAR APRENDIZAXE	AVALIACIÓN			COMP. CLAVE	INST. AVAL
		1ª	2ª	3ª		
B4	<u>2.1. Sinala e explica os principais signos pascuais.</u>			X	CEC	OD
B4	<u>2.2. Crea unha composición onde se exprese a alegría e a paz que experimentaron os discípulos ao se atoparen co Resucitado.</u>			X	CSC CEC	TCL
B4	3.1. Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.			X	CL CSC	OD

Colexio Arealonga

4. ORIENTACIÓNS METODOLÓXICAS

A normativa educativa derivada da LOMCE define metodoloxía didáctica como: «conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de maneira consciente e reflexiva, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos expostos» (Real Decreto 126/2014, do 28 de febreiro).

Neste sentido a materia de Relixión Católica utilizará unha metodoloxía que respectará os seguintes principios:

- ▣ Todos os aprendizaxes estarán orientados a formación integral do ser humano
- ▣ Adaptación ao ámbito emocional e cognitivo dos estudantes respectando o desenvolvemento psicoevolutivo propio de cada etapa.
- ▣ Respecto polos ritmos e estilos de aprendizaxe dos estudantes.
- ▣ Combinar de maneira adecuada o concreto e o abstracto, o traballo individual e o grupal, o manipulativo, experiencial e visual cos aspectos conceptuais.
- ▣ Respecto pola curiosidade e inquietudes dos estudantes. Consideración dos intereses e expectativas dos estudantes así como dos coñecementos previos, de maneira que se garanta unha aprendizaxe significativa. As actividades partirán de experiencias cercanas ao noso alumnado, para progresivamente ir acadando novas aprendizaxes centradas nas experiencias posteriores.
- ▣ Desenvolvemento da aprendizaxe en equipo e/ou cooperativo. O estudo e reflexión do cristianismo, polo súa intrínseca dimensión comunitaria, é unha materia adecuada para desenvolver o traballo en equipo e a aprendizaxe cooperativa.
- ▣ Utilización educativa dos recursos tecnolóxicos. O ensino da relixión promoverá a utilización da tecnoloxía da información e a comunicación non só dunha maneira instrumental, que resulte útil ao estudante na procura de información ou na resolución de problemas expostos na clase, senón procurando a súa integración na vida do suxeito e o seu uso ético.
- ▣ Terá un carácter flexible e aberto, para poder introducir nela todos os cambios que sexan necesarios no proceso de ensino-aprendizaxe, atendendo á diversidade e permita acadar os obxectivos didácticos e adquirir as competencias clave.

5. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A avaliación do proceso de aprendizaxe será continua, global e formativa a partir do traballo diario do alumno, adaptando o proceso de ensino cando se detecten problemas de aprendizaxe.

Os resultados da avaliación expresaranse numéricamente nos seguintes termos: Insuficiente: 1, 2, 3, 4

Suficiente: 5

Ben: 6

Notable: 7, 8

Sobresaínte: 9, 10

Os procedimentos e instrumentos de avaliación do aprendizaxe dos alumnos que usaremos son os seguintes:

- Observación directa e sistemática : escalas de observación, rexistro anecdótico persoal, rúbricas, rexistro dos alumnos en canto a esforzo, actitude, interese e participación.
- Traballo na aula: análise da produción dos alumnos (plásticas, escritas, orais...) en:
  - ✓ fichas de actividades de cada U.D.
  - ✓ fichas- resumo ou de atención das unidades didácticas do trimestre
  - ✓ pequenos traballos
  - ✓ traballo cooperativo
- Expresión oral de experiencias e contidos: diálogos, asambleas, postas en común, preguntas individuais e en grupo...

Os criterios de cualificación trimestral serán:

Actitude, participación, esforzo, interese e atención na aula.	50%
Traballo diario :control do caderno, traballo na clase, fichas- resumo ou de atención, presentación de pequenos traballos relacionados coa materia explicada, valoración da capacidade de traballo cooperativo, creatividade .	50%

6. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Levaranse a cabo mediante actividades de reforzo e ampliación permitindo dar unha atención individualizada, segundo as necesidades e o ritmo de aprendizaxe do al

❖ **INCORPORACIÓN DAS TIC.**

Para incorporar as TIC na aula proponse:

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: Procura de imaxes, información ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.
<i>Recursos dixitais na web</i>	Actividades interactivas .

❖ **ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR DO CENTRO. Lectura:**

- Lecturas e comentario de textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en apoio dixital (internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Relatos bíblicos. • Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos e intervencións: planificación, redacción e revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.

❖ **ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LINGÜÍSTICO DO CENTRO.**

A lingua empregada na asignatura de relixión será o galego, aínda que en algunhas ocasións tamén utilizarei recursos en castelán: Biblia, internet, videos, cancións... pretendendo así que o alumnado empregue e pense indistintamente nas dúas linguas oficiais.

❖ **ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA DO CENTRO.**

Traballaremos os principios e valores que emanan da persoa de Xesus Cristo: diálogo, perdón, misericordia... que axudan a afrontar situacións de conflito.

No máis profundo do ser cristián xorde o gran valor da fraternidade universal. De aí que as mínimas esixencias éticas de convivencia, participación e respecto á diversidade sexan consecuencia da fe cristiá.

8. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

A área de Relixión e Moral Católica contribuirá ás actividades complementarias e extraescolares programadas polo centro na PXA. Implicarémonos de maneira especial nas celebracións de: Nadal, Día da Paz e Pascua.

9. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		SI	NON	PROPOSTAS DE MELLORA
Preparación da clase e dos materiais didácticos	Hai coherencia entre a programación e o desenvolvemento das clases.			
	Existe unha distribución temporal equilibrada.			
	O desenvolvemento da clase adecúase ás características do grupo.			
Utilización dunha metodoloxía adecuada	A metodoloxía axústase ás necesidades e intereses do alumnado.			
	A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumno/a.			
Regulación da práctica docente	Grao de seguimento dos alumnos medio- alto .			
	Validez dos recursos utilizados na clase para as aprendizaxes.			
	Os criterios de promoción están acordados entre os profesores.			

Colexio Arealonga

356

Avaliación das aprendizaxes e información que deles se lles dá aos alumnos e ás	Os criterios para unha avaliación positiva atópanse vinculados aos obxectivos e aos contidos.			
	Consecución dos alumnos dos estándares de aprendizaxe programados			

Colexio Arealonga

460

familias	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas variables da aprendizaxe.			
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía de actividades planificadas.			
	Os aprendizaxes mínimos e os criterios de cualificación déronse a coñecer: Aos alumnos. Ás familias.			
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.			
	As medidas e os recursos ofrecidos foron suficientes.			
	Aplica medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.			